

DANES ob 19. uri v Ul. Fabio Filzi v Trstu: Spominska svečanost ob 75-letnici požiga Narodnega doma

Ob 18. uri bo v Tržaški knjigarni predstavitev monografije o Narodnem domu

Simbol naše prisotnosti v Trstu in prvega protifašizma v Evropi

BOJAN BREZIGAR

Zakaj prav danes? Zakaj sredi poletja, ob pripeki, ki tudi ob sedmih popoldne ne bo pojenjala, ne pa ob eni izmed toliko drugih priložnosti, saj nam v zadnjem času okroglih obletnic prav zares ne manjka? Zakaj bo torej danes spominska svečanost pred Narodnim domom, veliko palačo v središču Trsta, enem izmed biserov Fabianijeve arhitekture, ki je sedaj obdano z zidarskim odrom in s ponjavami, tako da palače sploh ne vidiš, ampak jo samo slutiš?

Dva odgovora se nam ponujata sama. Mi bomo dodali še tretjega.

Prvi odgovor je v dejstvu, da je za Slovence kultura sestavni del vsakdana. Narod, ki se je prebujal s citatizmom in pri kateremu so imeli kulturniki, od Prešerna mimo Cankarja do Spomenke Hribar bistveno vlogo pri osvoboditvi in snovanju državnosti, pripisuje kulturi mnogo večji pomen kot narodi, katerih državnost je že stoletja stvarnost. Narodni dom je bil jedro slovenskega kulturnega dogajanja; stal je v središču mesta in pričal, da smo tudi Slovenci sestavni del Trsta, njegove preteklosti in njegovega vsakodnevnega življenja.

Drugi odgovor je v ugotovitvi, da je bil požig Narodnega doma prvo veliko fašistično dejanje proti Slovincem. Mnogokrat je bilo že napisano, da se je tako začelo. In dejansko obstajata v dvajsetih letih fašistične vladavine dva mejnika, ki sta za Slovence simbole in na katera se spominjamo; ne ker bi pozabljali na druge, ampak ker gre za dogodke, ki označujejo naš boj proti fašizmu v času, ko Evropa in svet še nista okusili vojnih grozot, ko se ni bilo uničevalnih taborišč in ko je takratni zahodni svet še mirno sklepal pogodbe z Mussolinijem, Hitler pa se ni prevzel

oblasti. Ta dva dogodka sta požig Narodnega doma in ustrelitev Bazoviških junakov: simbola davka, ki smo ga mi plačali za svobodo v času, ko drugi še niso verjeli, da je svoboda tako zelo ogrožena.

Tretji odgovor, ki ga ponujamo, je v potrebi po stalni budnosti in po krepljivosti našega boja. Žal moramo ugotoviti, da smo iz leta v leto sibkejši in načrtna tiha asimilacija ne pojenja. Če država, v kateri živimo, res verjame v demokracijo, naj to tudi dokaže. Na primer tako, da popravi vsaj tiste krivice, ki jih se lahko popravi. Na primer tako, da slovenskim ustanovam vrne Narodni dom. Ne zato, ker bi šlo za popuščanje kaki revanšistični zahtevi, kajti to ni. Ne zato, ker bi mi ne hoteli končno urediti vprašanja sole za prevajalce tržaske univerze, ki naj bi jo po dolgih letih del, za katera so menda že potrosili 15 milijard lir, končno namestili v Narodnem domu - država, če želi, lahko univerzi v kratkem času zagotovi druge prostore. Oziroma, to mora narediti.

Vrnitev Narodnega doma zahtevamo predvsem iz dveh razlogov: simbola, kajti s požigom so nam fašisti odvzeli ne le kulturno središče, ampak tudi simbol našega obstoja in dela v mestnem središču, in funkcionalnega, kajti naše osrednje kulturne ustanove potrebujejo primerne prostore za svojo dejavnost.

To so razlogi, zaradi katerih je potrebna in celotna nujna naša današnja manifestacija pred Narodnim domom. Iz teh razlogov tudi zahtevamo vrnitev tega poslopja: ne ker bi bili »proti« komurkoli, ampak ker želimo potrditi, da smo tudi mi sestavni del mesta, njegove zgodovine in njegove kulture ter želimo biti tudi sestavni del njegove prihodnosti.

BIH / OZN ZAHTEVA PONOVO VZPOSTAVITEV »VAROVANEGA OBMOČJA«

Srbi etnično čistijo Srebrenico

SARAJEVO - Medtem ko je bosansko-hercegovski predsednik Alija Izetbegović napovedal, da novembra ne bodo pristali na podaljšanje mandata modrim čeladom, pa so Srbi v zavzeti Srebrnici že začeli z etničnim čiščenjem. S tovrstnimi Nesrbe odlagajo na meji z muslimansko enklavo pri Tuzli. Varnostni svet pa je sinoči osvojil resolucijo, ki obsoja srbski napad na Srebrenico, zavzete modrih čelad in od tajnika OZN zahteva, »naj z vsemi sredstvi« vzpostavi prvotno stanje »varovanega območja«.

Na 15. strani

Končali pogajanja Slovenija-EZ

BRUSELJ - Evropska Komisija je včeraj formalizirala konec pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije v EU. Končni sklep o podpisu sporazuma pa je Komisija prepusila zunanjim ministrom petnajsterice. Podpis pa bodo pogovarjali dvostranska italijansko-italijanska pogajanja o se neresenih vprašanjih med državama.

Danes zaupnica o reformi pokojnin

RIM - Vlada bo danes v poslanski zbornici postavila zaupnico o megaamandmaju, ki ga je predstavila k zakonskemu osnutku o pokojninski reformi; sklep vlade je včeraj v zbornici orisal minister Tiziano Treu.

Na 2. strani

Odpri avtocestni odsek do Divače

DIVACA - Včeraj so namenu predali stiri kilometrski odsek avtoceste proti morju, in sicer del od Razdrtega do Divače, ki so ga izvajalci zgradili v približno letu dni. Avtocesto je odprl minister za promet in zveze Igor Umek.

Na 11. strani

Poslovilno srečanje veleposlanika Kosina s predstavniki manjšine

POBUDA NOVINARJEV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

„Narodni Dom“ v Trstu.

Vrnite nam Narodni dom!

Danes popoldne, na skupni spominski slovesnosti ob 75. obletnici požiga Narodnega doma, bomo začeli zbirati podpise k peticiji za zahtevo po vrnitvi Narodnega doma. Peticija se glasi: »Podpisani državljani italijanske republike zahtevamo, da se poslopje Narodnega doma v Trstu, ki so ga 13. julija 1920 požgali fašisti, vrne v lastnino in uporabo kulturnim ustanovam slovenske manjšine v Italiji z željo, da ta stavba, zgodovinsko središče slovenske kulture, postane sestavni del tržaske stvarnosti in bistveni člen kulture prijateljstva

in sožitja med tu živječimi narodi.« Z zbiranjem podpisov bomo nadaljevali septembra v sodelovanju z vsemi organizacijami, ki so pristopile k pobudi in z onimi, ki bodo k njej še pristopile. Peticijo s podpisi bomo nato izročili predsednikom republike, vlade, in obeh vej parlamenta ter v vednost slovenskemu veleposlanstvu v Rimu. Včeraj so k pobudi pristopili še Kmečka zveza, Slovensko deželno gospodarsko združenje, Slovensko stalno gledališče in Dom Briščiki.

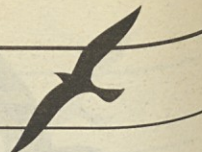
Na 4. strani

TRST - Slovenski veleposlanik v Rimu Marko Kosin se je včeraj na slovenskem generalnem konzulatu poslovil od predstavnikov slovenske manjšine v Italiji. Septembra bo zapustil veleposlanstvo in se po osmih rimskih letih vrnil v Slovenijo na novo službeno zadolžitev.

Na včerajšnjem srečanju je Kosin spregovoril o velikih pričakovanjih, ki so sledila osamosvojitvi Slovenije, in poznejših razočaranjih zaradi zapletov meddržavnih odnosov med jadranskima sosedoma. Predstavniki manjšine so se mu zahvalili za njegova prizadevanja v korist slovenske manjšinske skupnosti, in zazeleli, da bi se le-ta nadaljevala tudi v prihodnje.

Slovenski veleposlanik se je včeraj poslovil tudi od tržaskega prefekta Moscatellija, od predsednika deželnega sveta Cruderja in od tržaskega župana Illyja.

Na 3. strani

G L O S A

Poklon Linhartu

JOZE PIRJEVEC

Zivo se spominjam, kako smo v zadnjem ali predzadnjem letu liceja pred več kot tridesetimi leti pod vodstvom prof. Peterlina postavljali na oder Linhartovo komedijo "Ta veseli dan ali Maticek se ženi". Mladi igralci smo bili navdušeni nad projektom in smo tudi zaradi spretnosti našega režiserja pripravili igrice, lahko in radoživo predstavo, ki je poželja med občinstvom velik uspeh. Ko sedaj v spominu tipam za onimi časi, se mi pred očmi vrstijo obrazi sosolcev, s katerimi sem sodeloval pri tistem prijetnem podvigu, posamezni prizori, posebno zaključni, ko smo na poskocno Merkujevo glasbo zakrožili sklepní kuplet: »Zdaj zapojmo, zdaj vukajmo / Eden drugmu ogenj dajmo! / Jeza, žalost, le na stran! / Dons je moj veseli dan!«

Zares, veseli dan, kakršnega lahko daruje samo mladost, toda tudi dan, ki ni bil brez možnosti za razmislek. Kajti pri soočanju z Linhartovim tekstom ni bilo mogoče spregledati, pri vsej njegovi prefinjenosti erotični nabitosti, mogočne svobodoljubne, naravnosti revolucionarne note. Maticek je že clovek novega časa, ki ne sprejema sveta in družbe, kakor se je cijazila skozi stoletja v utečenih kolesnicah, temveč razume, da je treba stopiti na drzna, se neizhojena pota. Naj za pokušino navedem samo njegovo razmišljanje o resnicah, "katere vejmo inu ne smejmo povedati". "Zakaj veliku resnič se more zamolcat; resnice, katere hvalimo inu ne verjamemo, zakaj veliku resnič se ne smej verjeti; persege tih zaljubljenih, zvestost tih mladih žen, solze tih starih bab, sromacija tih skopih, bogatija tih bohačov, obluba te gospode: o, takih resnič ni konca ne kraja!"

Po svoje nas je predstava "Ta veseli dan, Maticek se ženi" bolj oblikovala in nam o svetu več povedala kot marsikatera učna ura. Jutri, 14. julija, bo natanko dvesto let, kar je umrl Anton Tomaž Linhart. Iz hvaleznosti na svetli trenutek, ki ga je daroval moji mladosti, se mi zdi primerno, da o njem napišem nekaj besed. Za Trubarjem in njegovimi sodelavci je

bil Linhart morda prvi zares evropsko razgledani in z najboljšo napredno kulturo svojega časa seznanjeni Slovenec. In prav zaradi tega je prav tako kot Trubar razumel, da Slovenci nismo samo folklor na varijanta v talilnem kotlu habsburske monarhije, temveč, da imamo pravico do lastnega samostojnega življenja, kot vsi ostali evropski narodi. To svoje prepričanje je več kot zgovorno izpovedal v svojem "Poskusu zgodovine kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije", v katerem je, kot pravi Bogo Grafenauer, "prvič v modernem zgodovinskem uveljavljanju slovenska zgodovinska koncepcija, preučevanje in obravnavanje zgodovine Slovencev kot narodnostne celote". V potrditev tej tezi, naj navedem samo stavek iz Linhartove knjige, ki v sebi vsebuje povsem očitne preročne misli in napovedi. V njem govori o Slovincih in jih označuje kot "znaten rod, ki je branil svojo svobodo pod lastnimi vojvodi zoper močne Langobarde, Avare in Franke do Karla Velikega, se potem sicer vdal fevdalnemu sistemu Frankov, toda tako, da se pod njim vendarle jasno svetlikajo značilne poteze stare vendske ureditve in da je ohranil v izvirni obliki jezik in sege, ta najbolj razločevalna znaka naroda".

Za zaključek se trditev, ki jo je Linhart vključil v svoj govor na prvi seji obnovljene Ljubljanske akademije delavnih dne 5. aprila 1781: »Saj smemo vendar svobodno misliti...«

Ponosna zavest o lastnem dostojanstvu, ki se je Slovincem povsem izpolnila šele dvesto let po Linhartovi smrti, ki pa pomeni tudi zavezo, da se ji ne bomo nikoli izneverili.

POZIV PREDSEDNIKA REPUBLIKE SCALFARA

»Chirac naj prekliče jedrske poskuse«

Val negativnih reakcij tudi v političnih krogih

RIM - Poziv Franciji, ki je bil dogovorjen v popolnem sozvočju s predsednikom ministrskega sveta Dinijem, da bi imel predsednik Jacques Chirac toliko poguma in preklical obnove francoskih jedrskih poskusov na atolu Mururoa: to je glavni del posega predsednika republike Oscarja Luigijsca Scalfara, ki je včeraj dopoldne na Kvirinalu sprejel delegacijo italijanskega Greenpeacea. Scalfaro se je delegaciji zahvalil za njeno mirovno akcijo, potem ko je v Pacifik odposlala svojo ladjo, predvsem pa je večkrat podčrtal, da govori kot zaveznik in prijatelj Francije; dejal je tudi, da mu je ministrski predsednik zagotovil, da bo tudi italijanska vlada ukrepala v tem smislu.

Scalfaro je svoj poseg na srečanju s predstavnikom Greenpeacea razdelil na štiri točke; predvsem je govoril o zaprepačenosti, ko smo po 50 letih po koncu vojne še priče eksplozij, ki so v popolnem nasprotju z načelom miru. Poudaril je nadalje, da nikjer na svetu nima nihče pravice, da bi v negativnem smislu pogojeval življenje vseh tistih, ki bodo čez desetletja in stoletja prišli za nami ter dodal, da tovrstni poskusi postavljajo v krizo mednarodne odnose med državami, v tem specifičnem primeru predvsem v Evropi. In ob koncu je predsednik republike tudi postavil pod vprašaj pojem suverenosti, ko tovrstni poskusi prav gotovo škodijo tretjim osebkom.

Predsednik republike Scalfaro je včeraj sprejel italijanska predstavnika Greenpeacea

Predsednik ministrskega sveta Lamberto Dini pa je francoskemu predsedniku Chiracu odposlal brzojavko, s katero ga seznani z reakcijami v Italiji in s stališči vlade glede obnove jedrskih poskusov, Zeleni in naravovarstveniki pa so se obrnili na papeža, da bi se tudi on izrekel proti jedrskim poskusom. Stevilne pa so bile tudi reakcije na Scalfarove besede v političnih in tudi sindikalnih krogih; predsednik progresivnih poslancev Berlin-guer je med drugim dejal, da predsednikove besede odražajo splošno mnenje Italijanov in se mu je zahvalil za njegov poziv za mir in za spoštovanje clovekovskega življenja. Tudi Gianni Mattioli in Carlo Ripa di Meana sta pozitivno ocenila Scalfarove besede, medtem ko se je od njih ogradil vodja NZ

RIM / POLITIKA

Prodi: Z Bossijem je sporazum še možen

RIM - Romano Prodi se vedno verjame v možnost dogovora z Bossijevo Severno ligo kljub zadnjim izjavam njenega liderja, ki je v Pontidi napovedal rojstvo »pola bojovnika«. Na srečanju s člani Conf-cooperative je Prodi poudaril, da večinski volilni sistem vsiljuje zavezništva in da je tisti, ki bi na volitve sel sam, usojen na poraz. Lider levosredinskega zavezništva je pokazal določeno razumevanje do Bossija, ki da mora včasih dvi-

gniti glas, da bi bil viden, toda možnost volilnega uspeha je nekaj povsem drugega, je dejal Prodi.

Drugacnega mnenja pa je Walter Veltroni, »stevilka dva« istega zavezništva. »Bossija sem naveličan,« je dejal glavni urednik Unità, ki je se dodal: »Ko bi Bossi z odklanjanjem zavezništva z levim centrom pripomogel k zmagi desnice, ki ji je že pomagal zmagati lani, ko se je z njo zavezal, bi si morali res misliti najslabše.«

RIM / LETNO POROČILO RAČUNSKEGA DVORA

Prvi pozitivni znaki tudi v državnem proračunu

Pokojninska reforma pa je »prepočasna«

RIM - Leto 1994 je bilo prelomno za italijanski državni proračun. Od konca lanskega leta je namreč mogoče resno načrtovati zmanjšanje državnih izdatkov in Dinijeva vlada je v zvezi s tem dosegla pomembne uspehe, predvsem pa se Dini ni prestrašil pokojninske reforme. To je ocena, ki sta jo v včerajšnjem letnem poročilu navedla predsednik in svetnik Računskega dvora Giuseppe Carbone in Manin Carabba. Vsekakor pa po njuni oceni rezultati se zdelerč niso zjajamčeni; vse bo odvisno od resnosti, s katero bodo na področje javnih izdatkov posegale vlade. Ob tem sta predstavnika računskega dvora pozitivno ocenila dejavnost Amatove, Ciampijske in Dinijeve vlade, medtem ko Berlusconi, ki je vodil vlado dve tretjini leta 1994 - na katero se poročilo nanasa - pa sploh nista omenila.

Iz poročila je razvidno, da podatki za leto 1994 kažejo na inverzijo v trendih državnih izdatkov, vendar gre sele za začetek. Optimizem je upravičen, vendar samo pod pogojem, da bodo prihodnje vlade nadaljevale s to politiko; če tega ne

bodo storile se bodo problemi kopčili, med temi pa računski dvor navaja predvsem zadolžitev države in smotno izkoriščanje javnega denarja.

Med problemi, ki se vedno ogrožajo italijansko gospodarstvo, je v poročilu navedena predvsem zadolžitev države (dolg je v enem letu narasel za 23.000 milijard lir), prepočasna privatizacija družbe ENEL in pokojninska reforma, ki sicer vsebuje nekatere pomembne novosti, vendar je se vedno »prepočasna,« da bi lahko resnično spremenila negativne trende. Po mnenju računskega dvora si namreč pokojninska reforma res zastavlja za cilj uravnoteženje sistema, vendar bo s takim ritmom do uravnoteženja prislo sele v desetletju 2030-2040, kar pa je očitno predalet, saj bi za sanacijo računov pokojninskega zavoda prve učinke potrebovali že v desetletju 1995-2005.

Med drugimi podatki, ki jih vsebuje poročilo, naj povemo, da se je lansko leto prvič po desetletjih stalnega naraščanja zmanjšal strošek za plače državnega osebja, kar je posledica množičnih upokojitev in zamrznitve namestitvev.

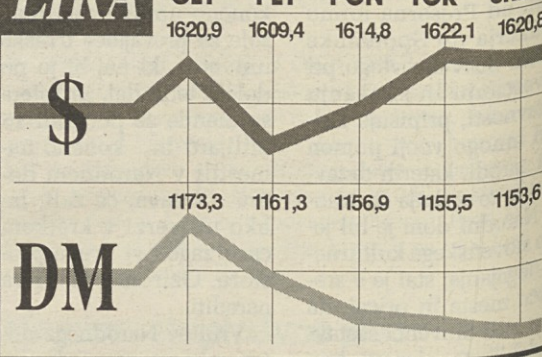
Reforma pokojnin: vlada bo zahtevala zaupnico

RIM - Vlada bo danes v poslanski zbornici zahtevala zaupnico na volitvah o megaamandmaju, ki je bil predstavljen k zakonskemu osnutku o reformi pokojninskega sistema. Svojo odločitev je včeraj v zbornici obrazložila preko ministra za delo Tiziana Treua, kar je sprožilo oster protest poslancev SKP. Minister za delo je vsekakor označil zahteve o spremembah megamandmaja kot take, ki bi lahko v celoti in korenito spremenile ravnovesje reforme. V primeru, da bi jih sprejeli, bi to povišalo višino izdatkov, kar pa ni v soglasju s potrebo po sanaciji in uravnoteženju javnega pokojninskega sistema. Predlagane amandmaje je minister vsekakor označil kot "destruktivne", zaradi česar bo vlada zahtevala zaupnico.

Medtem pa so nekatere stranke se neodločne, kako glasovati. Fini je že napovedal, da bo njegova stranka glasovala proti, Forza Italia pa se bo verjetno vzdržala; tudi SKP je vse prej kot zadovoljna s tako pokojninsko reformo. DSL se se ni dokončno odločila, medtem ko bo Buttiglionejeva Ljudska stranka po vsej verjetnosti oddala pozitiven glas.

LIRA

ČET PET PON TOR SRE

ADRIA

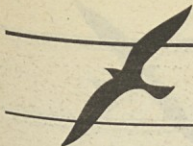
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 28-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

PO ZAPORNEM NALOGU

Proti Craxiju bodo sodniki morda podvzeli še nove ukrepe

MILAN - Včeraj ni manjkalo izjav in komentarjev o zapornem nalogu, ki ga je milanski javni tožilec Paolo Ielo zahteval za bivšega socialističnega tajnika Bettina Craxija, marsikdo pa je tudi nejeverno zmajeval z glavo, ces, v Italiji nekdanjega vidnega politika ne bomo videli, saj ga tunizijske oblasti ne bodo izročile. Dokaj piker je bil zlasti predsednik AN Gianfranco Fini: »Raje pozno kot nikoli.«. »Ne poznam utemeljitve,« je s svoje strani menil tajnik DSL Massimo D'Alema, »in nimam navade komentirati zadev, ki jih ne poznam, kot se tudi ne veselim ob zahtevah po zaporu, kot počne Fini.« Kratak je bil tudi senator Francesco Speroni (Severna liga): »Moramo okrepiti organik varnostnih agentov in upamo, da bo med tistimi, na katere bodo pazili, tudi neki Bettino Craxi.«

Seveda pa je glavno vprašanje, kako bodo sodniki sedaj dosegli ekstradicijo. Italija in Tunizija sta sicer podpisali ustrezni sporazum, vendar ni predvidena izročitev oseb, ki so obtožene političnih zločinov in prekrškov, ki se nanašajo na korupcijo ali ilegalno financiranje strank. Poleg tega tunizijska vlada doslej ni nikoli hotela sodelovati z italijanskimi sodnimi oblastmi. Prav zato milansko pravdnistvo proučuje možnost, da bi proti Craxiju tudi drugače ukrepalo. Poleg nekat-

rih procesov, ki so že zaključeni (Banco Ambrosiano ter ENI-SAI) in tistih, ki so se v teku (milanska podzemna železnica, Cariplo in Enimont), so nekateri postopki se v predhodni fazi. Med temi postopki so tudi tisti, ki se nanašajo na švicarske račune in prenos ustreznih pologov v denarne zavode v drugih državah ter obtožba obrekovanja Antonia Di Pietra. V postev so vzeli tudi možnost, da bi bivšega ministrskega predsednika obtožili nesposobnosti sodnega ukrepa glede izročitve potnega lista. Danes bodo potni list izročili izvedencu Giovanniju Bottiroliju, ki bo opravil tehnično ekspertizo.

Medtem je preko organov mednarodne policije stekel ustrezen postopek za izvedbo zapornega naloga, pri zunanjem ministrstvu, ki bo stopilo v stik s tunizijskimi oblastmi, pa so pričeli postopek za ekstradicijo. Naleteli so že na prve organizacijske težave, saj morajo v francoščino prevesti okrog 800 strani sodnih aktov, ki se nanašajo na milansko podzemsko železnico.

Včeraj se je seveda oglašil tudi Craxi, ki je bil izredno oster do italijanskih sodnikov. V intervjuju dnevniku »Il Popolo« pa med drugim pravi, da bi sedanj parlament moral ostati »cim manj casa pri življenju« in raje kot za omizje pravil bi se morali zavzeti za novo ustavodajno skupščino.

TRST / POSLOVILNO SREČANJE

Pričakovovanja in razočaranja veleposlanika Marka Kosina

Slovenski veleposlanik v Rimu je srečal predstavnike manjšine

TRST - Slovenski veleposlanik v Italiji Marko Kosin odhaja iz Rima z velikim nerešenim vprašanjem: »Zakaj so Italijani takšni do Slovencev?«. V svetem mestu je preživel osem let, stiri in pol kot veleposlanik nekdanje Jugoslavije, zadnja tri leta in pol kot veleposlanik nove republike Slovenije, to dolgo obdobje pa je bilo prekratko, da bi lahko dobil zadovoljiv odgovor nanj. »Nemcev ne ljubijo, a jih upoštevajo,« je povedal kot primerjavo v prostem pogovoru, ki je sledil večerajšnjemu poslovilnemu srečanju s predstavniki slovenske manjšine na slovenskem generalnem konzulatu (na sliki).

Marko Kosin je po rodu iz Ljubljane (»a po mami sem iz Nove Gorice«, pri morske krvi, torej). Ko bi ga moral italijanski novinar opisati, bi verjetno zapisal, da je »tozzo«, čokat, in obenem cvrst. Srednje rasti, belih, kratko pristrizanih jezastih lasi, majhnih, a iskriivo živahnih oči, ki vrte pod navzdol obrnjene obrvi nadzorujejo iznad poudarjenih licic vse, kar se dogaja naokoli. Ko je govoril predstavnikom skupnega predstavnstva, je govor diskretno spremljal s kretajočim rok, ki jih je kdaj pa kdaj sklenil drugo v drugo, da so se vitki prsti zagostili med sabo. Bilo je, kot če bi se v osmih italijanskih letih vsaj malce navzel gestikulacije, s katero so na Skornju navajeni poudarjati vsako besedo, in jo prikrojil na (manj opazen) slovenski način...

Veleposlanik Kosin je spregovoril o pričakovanju in razočaranju. »Ko se je Slovenija osamosvojila,

sem bil prepričan, da bodo odnosi med Italijo in novo državo mnogo lažji od odnosov, ki so veljali za časa Jugoslavije. Komunistična država je propadla, odveč je bil strah pred komunizmom, odveč gledanje na slovensko manjšino kot na peto kolono komunizma. A ni bilo tako. Z italijanske strani so se pojavljali vedno novi zadržki, ki so preprečevali, da bi se sodelovanje med sosedi razvilo. Slovenska stran je vedno posvetila veliko pozornost slovenski manjšini v Italiji, italijanska pa je kazala do tega majhen posluh: prednost je dala ureditvi premoženjskih vprašanj.« Zaplet meddržavnih odnosov je prikoval veleposlanika v Rimu, zato so bila njegova srečanja s predstavniki manjšine manj pogosta kot v obdobju, ko je v Italiji zastopal nekdanjo Jugoslavijo.

Začetni optimizem se je skratka prelil v pesimizem. Tega je bilo razbrati tudi ob možnostih, ki jih je Kosin nakazal za prihodnost. »Meddržavne odnose bomo prej ali slej uredili. Realnost integracije Evrope sili v to. Manj pa sem prepričan, da nam bo uspelo v

kratkem času najti večje razumevanje za slovensko manjšino in za ureditev njenega statusa. Zagotoviti sredstva zanjo bo se težje.« Zakaj? »Italijanska politična desnica se je zelo mobilizirala in izvaja pritisk na vlado, da bi ne storila kakšnega konkretnega koraka, da bi ne sprejela kaksne obveznosti manjšini v prid.« Poleg tega je veleposlanik

omenil se »iracionalni strah« in »absolutno nerazumevanje« na italijanski strani do slovenskega vprašanja: »V Italiji nisem srečal človeka, ki bi podrobno poznal to problematiko,« je bridko ugotovil.

Po pozdravih in zahvalah manjšinskih predstavnikov (Stojana Spetice za SKP, Viljema Cerna za društva v videmski pokraji-

ni, Martina Breclja za SSK, Klavdija Palcica za SKGZ, Marije Ferletić za SSO, Ravla Kodrica za DSL in Klavdija Kofola za DF) za vse, kar je Marko Kosin opravil v korist manjšine, je ganjeni veleposlanik na podlagi bogate osemletne rimske izkušnje nakazal (dolgoročno) pot, ki bi jo morala ubrati slovenska manjšina: »V italijanskih političnih silah iščite zaveznike, da bi vas podprli,« je svetoval.

Veleposlanikovo službovanje v Rimu se bo izteklo septembra. Zatem se bo prijatelj manjšine Marko Kosin preselil v Slovenijo, na novo zadolžitev. Malo verjetno je, da bo v matični domovini dobil odgovor na tisto vprašanje, ki si ga je zastavil v Rimu, in ki ostaja - konec koncev - tudi ključna neznanka našega bivanja: Zakaj so Italijani takšni do Slovencev?

Marjan Kemperle

Kosin pri predsednici deželne vlade in predsedniku deželnega sveta

TRST - Slovenski ambasador v Rimu Marko Kosin je v spremstvu slovenskega generalnega konzula v Trstu Vlaste Pelikan včeraj obiskal tudi predsednico deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Alessandro Guerra in predsednika deželne skupščine Giancarla Cruderja.

Slednji je med pogovorom, kot bomo v tiskovnem poročilu deželnega tiskovnega urada, pozdravil odnose

sodelovanja med deželno skupščino in slovenskim parlamentom, kot tudi med prebivalstvom na obeh straneh meje. Ambasador Kosin pa je dejal, da slovenska vlada podpira razvoj odnosov med obema sosednjima institucijama tudi glede na posebno vlogo, ki ga imata oba parlamenta v obravnavanju problemov obeh manjšin, slovenske v Italiji in italijanske v Sloveniji.

BOSNA / STALIŠČE FARNESINE

Ostra obsodba Srbov in zaupanje v pogajanja

Parlament soglašja z zunanjo ministrico

RIM - Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je včeraj jasno obsodila bosanske Srbe in njihov napad na Srebrenico. »Njihovo početje prizadeva nezalislne muke civilnemu prebivalstvu in onemogoča posege mirovnih sil, ki delujejo v BiH pod okriljem Organizacije združenih narodov,« je razloge za svojo obsodbo povzela Agnellijeva. »Kljub temu da je bil dosedanji način delovanja modrih celad deležen kritik z več strani,« je nadaljevala ministrica, »ne sme nihče podvomiti v dejstvo, da edinole pogajanja lahko privedejo do mirne resitve spopada.« Izražena je bila tudi možnost, da se v prihodnje pregledajo in

Susanna Agnelli (foto AP)

preuredijo akcijski načrti mednarodne mirovne misije, tako da bi le-ta pridobila na operativni moči. Farnesina brezpozgojno podpira modre ce-

lade in spremlja njihovo delovanje.

Tudi italijanski parlament je po izjavah Susanne Agnelli izrazil svojo obsodbo ob zavzetju Srebrenice. Vse politične skupine, ki so zastopane v parlamentu, so soglasale z ministrico; nekaj kritičnih pripomb v zvezi z njenim posegom je imel le Giuliano Boffardi, predstavnik SKP. Po njegovem mnenju ne gre poverjati pretirane moči OZN, ki je politično prejasno opredeljena, da bi lahko bila uspešna v pogajanjih z narodi, ki niso del zahodnega sveta. Predstavnik NZ Stefano Morrelli pa je predlagal, da bi italijanska vlada s pritiskom na Rusijo vplivala na stališča Beograda.

DEŽELA O BENEŠKI SLOVENIJI

»Nesprejemljivo in žaljivo stališče«

Budin: To pomeni velik korak nazaj
Protestna izjava sekretarja SSK

TRST - Zadržanje predsednice deželne vlade Alessandre Guerre, ki je sprejela stališče skrajnodesničarskih deželnih svetovalec, po mnenju katerih je treba zaščititi "italijanstvo" Beneške Slovenije pred prodorom "neobstoječe slovenske manjšine", je predmet negativnih ocen slovenske manjšine. Po mnenju podpredsednika deželnega sveta Miloša Budina gre za nesprejemljivo in obsodbo vredno stališče predsednice, ki je v kricecem nasprotju z realnim stanjem v Nadiskih dolinah in tudi z dosedanjim usmeritvijo deželne vlade. Ne smemo namreč pozabiti, da sta tako država, kot Dežela, že zdavnaj uradno priznali slovensko prisotnost v Beniciji.

S protestno noto deželne tajnika Martina Breclja pa se oglašata tudi stranka Slovenske skupnosti, ki pravi, da predstavlja dokument svetovalec Nacionalnega zavezništva Casule in Giacomellija grobo zalitve ne samo za slovensko manjšino, a tudi za celotno deželno skupnost.

Smo toliko bolj presenečeni in razočarani - ugotavlja se Breclj - ker je ta dogodek v popolnem nasprotju s stališči strank, ki sestavljajo deželno koalicijsko vlado, in tudi v nasprotju z deželno zakonodajo. Pri tem gre se omeniti, da deželna vlada z državnimi sredstvi financira dvojezično solo v Spetru Slovenov, ki je od vsega začetka trn v peti desničarjev in nacionalistov.

TISKOVNO SPOROČILO

Sen. Romoli (FI): Rim naj čimprej zaščiti Slovence

GORICA - Mednarodni sporazumi zahtevajo od Italije, da zakonsko zaščiti slovensko manjšino. Slovenija je na to opozorila Italijo že na znanem meddržavnem vrhu v Ogleju, na katerem se je Rim formalno obvezal, da bo za to v kratkem poskrbel. Tako se glasi tiskovno sporočilo goriskega senatorja Berlusconijske stranke "Forza Italia" Ettoreja Romolija, ki je mnenja, da je skrajni čas, da se z zakonom razčisti odnos med večino in manjšino. Da se Slovencem omogoči zaščito manjšinske kulture in narodnih tradicij, a da se prepriči morebitne privilegije na škodo italijanske večine.

Berlusconijski pristav ugotavlja, da je že lani predložil svoj zakonski osnutek za zaščito Slovencev, ki - kot poudarja - izključuje možnost dvojezičnosti in dolga rabo slovenske le v krajih, kjer so Sloveni večina prebivalstva. Romoli se tudi zavzema za prestevanje Slovencev in za poenotenje vseh "manjšinskih pravic" v neke vrste skupno zakonsko besedilo. Gre v bistvu za stališča, ki jih na Trzaskem in na Goriskem od vedno zagovarjajo desničarski in nacionalistični krogi.

Romoli je svoje "zaščitne" predloge poslal najvišjim italijanskim oblastem, začeni s predsednikom vlade Dinijem.

MANIFESTACIJA / DANES OB 19. URI V UL. FILZI

Pred Narodnim domom se bomo spomnili njegovega požiga

TRST - Pred 75 leti so na ta dan skvadristi zažgali Narodni dom, kulturno in gospodarsko središče Slovencev v Trstu. Danes se bodo zamejski Slovenci spomnili tistega žalostnega dne z enotno manifestacijo pred poslopjem, ki so ga opustili ognjeni zubli. Za manifestacijo se je pretekli teden odločilo skupno predstavništvo Slovencev v Italiji.

Manifestacija (ki bo v Ul. Filzi, pred vhodom v Narodni dom) se bo začela ob 19. uri. Na njej bosta pregovorila slovenski zgodovinar Aleks Kalc z Odsaka za zgodovino in etnografijo Narodne in študijske knjižnice, in podpredsednica Instituta za zgodovino odpornosti v Furlaniji-Juljski krajini Annamaria Vinci. Na slovesnosti bo zapel proseško-kontovski moski pevski zbor Vasilij Mirk. Med manifestacijo bodo začeli tudi zbirati podpise pod peticijo za vrnitev Narodnega doma slovenski manjšini, za katero so pred časom dali pobudo novinarji Primorskega dnevnika.

Uvod v slovesnost bo že uro prej v Trzaski knjigarni. Tu bodo predstavili monografijo Narodni dom v Trstu 1904-1920, pri kateri so sodelovali Marko Pozzetto, Marko Kravos, Sandi Volk, Bogomila Kravos, Milan Pahor in Pavle Merku. Monografijo bo predstavil ravnatelj Narodne in študijske knjižnice Milan Pahor.

Zaradi pomanjkanja prostora bomo z objavo popotovanja med Slovenci v Avstraliji nadaljevali v torek, 18. t.m.

Slovensko stalno gledališče: Požig pomenil konec gledališke dejavnosti

S požigom Narodnega doma na današnji dan pred 75 leti je Slovensko gledališče v Trstu z drugimi našimi ustanovami, organizacijami in društvi izgubilo svoj sedež in dvorano, s tem pa uradno presahnilo do decembra 1945. Kulturni dom v Ul. Petronio, zgrajen v dobri meri tudi s sredstvi iz matične domovine in Slovencev z vsega sveta, je samo delno povračilo utpele skode, saj ni mogel in ne more nadomestiti večnamenske strukture pomembnega slovenskega središča sredi mestnega jedra, enotne strehe nad

kulturnimi, gospodarskimi in sportnimi društvenimi in družabnimi prostori. Zato Slovensko stalno gledališče pozdravlja pobudo novinarjev Primorskega dnevnika za vrnitev Narodnega doma. Mimo svoje nedvomno pomembne simbolne vsebine bi pomenila tudi rešitev hude prostorske stiske mnogih temeljnih struktur slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, a bila bi predvsem pika za mrčno poglavje, ki se je začelo prav z zublji Narodnega doma.

Slovensko stalno gledališče

Kmečka zveza: Italija ima priložnost, da pokaže drugačen odnos do Slovencev

Kmečka zveza soglasa s pobudo novinarjev Primorskega dnevnika in podpira zahtevo po vrnitvi Narodnega doma v Trstu slovenski narodnostni skupnosti v FJK. To dejanje si Slovenci v Italiji pričakujemo tudi kot formalno priznanje krivic, ki jih je fasisistična Italija prizadela primorskim Slovincem ter kot dokaz, da sedanja, demokratična Italija cuti kot svojo dolžnost, da se odolži, čeprav z veliko zamudo, slovenski narodnostni skupnosti, za utrpelo ekonomsko, kulturno in socialno škodo.

Istčasno bi bila to prilika, da ta država pokaže nov odnos do Slovencev, ker tudi sama nosi nemalo odgovornosti za težko stanje v katerem je danes naša skupnost. Krivicam predvojne Italije je dodala nove, morda manj izstopajoče, a zato nič manj boleče. Med temi so posredno celotna naša skupnost in neposredno naše članstvo prizadele neopravičljive razlastitve slovenske zemlje. Slednje so spremenile etično sestavo velikega dela trzasko pokrajine, močno ohromile naše kmetijstvo ter s tem zanjemale temelje na katerih je stoletja spono slovenstvo v naših krajih.

Vrnitev Narodnega doma bi zato ne bil samo začetek vračanja tega, kar nam je bilo vzeto prej nasilno nato pod pravno kamuflažo, temveč tudi jamstvo, da bo odlej naprej ostalo naše to, kar se imamo.

Kmečka zveza

Dom Briščiki: Dovolj je pretvarjanja zgodovine

Kulturno rekreacijsko društvo Dom Briščiki v celoti soglasa s pobudo novinarjev Primorskega dnevnika "Vrnite nam Narodni dom" ter se kot ostale slovenske organizacije strinja, da bi se pobuda razširila še na ostale kulturne ustanove, ki si jih je fasizem prisvojil. Požig Narodnega doma je pred petinsedemdesetimi leti zaznamoval začetek zatiranja primorskih Slovencev. Tudi vsa povojna leta je trzaska desnica skušala potvarjati zgodovino in na tem vztraja še danes. Obletnica požiga naj bo priložnost, ki naj združi vse Slovence, da zahtevamo pospešitev reševanja mnogih se odprtih vprašanj naše manjšine.

SSO vabi k udeležbi

Svet slovenskih organizacij vabi svoje člane in somišljenike, da se množično udeležijo skupne spominske svečanosti ob 75-letnici požiga Narodnega doma, ki bo danes v Trstu na Ul. F. Filzi. SSO v tiskovni noti opozarja tudi na predstavitev monografije o Narodnem domu, ki bo eno uro prej v Trzaski knjigarni.

Ljudska stranka: Obletnica naj bo spodbuda k sožitju in spravi

Trzaska Ljudska stranka je mnenja, da mora današnja svečanost ob 75-letnici požiga Narodnega doma izzveneti kot spodbuda k sožitju in k spravi med vsemi komponentami pisane krajevnosti. Člani LS italijanske in slovenske narodnosti piše v tiskovnem sporočilu - obsojajo etnično in katerokoli nasilje, posebno pa se nasilje večin nad manjšinami, pri čemer se sklicujejo na papeževo encikliko "Pacem in terris".

LS izraza upanje, da bo današnja pobuda prispevala k premostitvi vseh pregrad in težav, ki se ovirajo skupno rast vseh trzaskih komponent. Ob tej priložnosti se spominja vseh zrtov rasnega sovražstva, ki sta ga povzročila fasizem in nacizem že daljnega leta 1920, vse do druge svetovne vojne in povojnih let. Pokrajinska tajnica LS obnavlja v tiskovnem sporočilu veliko vlogo, ki jo je za slovensko skupnost, a tudi za celotno trzasko stvarnost, odigral Narodni dom.

De Vidovich prosi za besedo

Nekdanji poslanec MSI Renzo de Vidovich, ki je predsednik svobodne občine Zadar v izgnanstvu, bo zaprosil za besedo na današnji manifestaciji pred nekdanjim Narodnim domom. V tiskovni noti podčrtuje, da predstavlja požig Narodnega doma povračilni ukrep zaradi dogodkov v Splitu, kjer je takratna jugoslovanska vojska ubila italijanske vojake. Prav je, da se danes Slovenci spominjajo Narodnega doma - pravi de Vidovich - prav pa je tudi, da ta dogodek uokvirijo v tedanje zgodovinske razmere.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publiet SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

BENEČIJA / PRIREDITVE DO KONCA MESECA

Uspeh Postaje Topolovo

Predstavitve treh knjig domačih avtorjev

TOPOLOVO - Postaja Topolovo, ki je že od samega začetka doživela lep uspeh in številčen obisk, posveča svojo pozornost tudi literaturi. V bogat spored prireditve, ki se bodo zvrstile do konca meseca, sodi tudi predstavitev knjig domačih avtorjev. Konec prejšnjega tedna so predstavili tri najnovejše knjige, ki so izšle v Beneciji. Gre za dela "Po poteh Andreja iz Loke - Sulle strade di Andrea da Loka". "Il duce lo vuole" in "Beneska Slovenija - La Slavia friulana".

Pavel Petricic, predsednik Studijskega centra Nediza, ki je poskrbel za izdajo knjig, je izpostavil posebno vlogo, ki jo ima knjiga v Beneciji.

Faustino Nazzi, avtor knjige "Il Duce lo vuole", je podčrtal načrtno raznarodoval-

no politiko v teh krajih, "ki se je začela že v sedemdeset letju in se bo zaključila... jutri". Giovanni Maria Del Basso je posebej poudaril pomen, ki ga ima knjiga "Po poteh Andreja iz Loke" za razumevanje kulturnega prepletanja, ki se je v teh krajih začelo že veliko časa od tega. Nazadnje je Petricic pohvalil Dapitovo knjigo o Beneski Sloveniji, ki ponuja celovit bibliografski pregled stvarnosti Slovencev iz videmske pokrajine.

Ze v petek jutri pa bodo v vasi v grmški občini predstavili dvojezično pesniško zbirko spetskega pesnika Micheleja Obita z naslovom "Per certi versi - Po drugi strani". O delu bo spregovoril književnik Marko Kravos, ki je poskrbel tudi za slovenski prevod Obitovih pesmi.

Med drugimi kulturnimi dogodki, ki obeležujejo benesko leto, velja omeniti Folkest. Gre za manifestacijo izrednega pomena, ki tudi letos ni pozabila na stvarnost v Beneski Sloveniji. Prejšnjo soboto so namreč pred cerkvico v Podutani pripravili večer z naslovom "Muzika pod turman" (glasba pod zvonicom), na katerem so sodelovali beneski pritrkovalci, skupina s tamburicami, člani mešanega zbora iz Sv. Lenarta ter Beneski puobje. Domaca pesnica Michelina Blasutig - Lukcjovala pa je prebrala nekaj poezij iz knjige "Ne samuo spomini".

Sobotni večer je bil prvi od starih koncertov, ki jih bodo v okviru Folkesta pripravili v Beneciji ob sodelovanju Foruma Slovencev iz Benecije.

Rudi Pavšič

PATRONAT INAC SVETUJE

30-odstotno nadomestilo za brezposelnost

Vpr.: »Zaradi poletne redukcije produktivne dejavnosti in kriznega stanja podjetja, so me konec junija odpustili z delovnega mesta. Dali so mi polovično obljubo, da me bodo jeseni morda spet vzeli v službo. Obrnila sem se že na pristojne organe, da preverijo, če je postopek zakonit. Zanima pa me nekaj drugega: Imam kot brezposelna pravico do odškodnine, kako si jo zagotovim in koliko bom vnovčila? A.S.«

Obstoječi sistem socialnega varstva in skrbstva zagotavlja odvisnemu delavcu, ki izgubi delovno mesto, večplastno stopnjo zascite, tako z zavarovalnega kot ekonomskega vidika. Zadostuje že leto dni zaposlitve v zadnjih dveh letih za pridobitev pravice do 6-mesečnega nadomestila zaradi brezposelnosti. Obenem pa je omenjeno obdobje krito s simboličnimi prispevki. Zadevno prošnjo mora upravičenec z vso ustrezno dokumentacijo vložiti v roku 68 dni na pokrajinski zavod za zaposlovanje. Izjemoma ima do delne odškodnine pravico tudi delojemalec, ki je v teku leta opravil vsaj 78 delovnih dni.

Visina začasnega ekonomskega nadomestila, ki ga po zakonu odmeri in izplača zavod INPS, se je v zadnjih letih precej ovrednotila in je dejansko postal dokaj učinkovit socialni blazilec. V letu 1995 brezposelni osebi izplačajo 30 odstotkov vrednosti plače, ki je osnova za izračun nadomestila. Tako sta do locala dva zakonska odloka, ki sta sicer zapadla, ker ju ni parlament potrdil v roku 60 dni, vendar pa je vlada 14. junija izdala nov odlok št. 232 z enakim besedilom. INPS je v svoji zadnji okrožnici potrdil, da je od 1. januarja dalje in bo do konca leta izplačeval brezposelnim 30-odstotno nadomestilo. (B)

SREČANJE S ŠKOLČEM

Illy obiskal Ljubljano

Upravitelj vztraja pri svoji "županski diplomaciji"

Tržaski zupan Riccardo Illy se je mudil na obisku v Ljubljani, kjer se je srečal s predsednikom parlamenta Jožetom Školcem. Slo je sicer za vljudnostni pogovor, med katerim pa sta sogovornika obravnavala tudi razvoj odnosov med Trstom in Slovenijo ter med našim mestom in Ljubljano. Beseda je tekla tudi o precej težavnem poteku dvostranskih pogajanj med Italijo in Slovenijo ter o pridruženem članstvu le-te v Evropski zvezi. Illy podpira pridruženost članstvo Slovenije v Evropski uniji in je zaradi tega svojega stališča stalno tarča ostrik kritik nacionalistične desnice.

Illy, ki ga je na sre-

čanju s Školcem spremljal podžupan in odbornik za kulturo Roberto Damiani, torej vztraja pri svoji "županski diplomaciji", ki ima za cilj vzpostaviti normalne odnose med Trstom in svojim naravnim slovenskim in hrvaškim zaledjem. V tem okviru se je že srečal s slovenskim predsednikom Milanom Kučanom in z nekaterimi slovenskimi ministri, kot tudi z zupani in upravitelji sosednjih slovenskih in istrskih občin.

Illy si, kot znano, tudi močno prizadeva za vzpostavitev rednih prijateljskih odnosov med Trstom in Ljubljano. Pri tem mu zelo pomaga ljubljanski kolega Dimitrij Rupel.

PROTESTI / JUTRI TUDI V TRSTU

Jedrski poskusi: manifestaciji Zelenih in SKP

Ostre kritike na račun Francije

Napovedana obnovitev francoskih jedrskih poskusov na atolu Mururoa je sprožila val protestov tudi na krajevni ravni.

Svetovalska skupina federacije zelenih v deželnem svetu je včeraj na tiskovni konferenci orisala vsebino resolucije, ki jo je skupščina soglasno odobrila (z izjemo Nacionalnega zavezništva, ki se je vzdržalo pred glasovanjem); v dokumentu se izraza globoko zaskrbljenost zaradi obnovitve jedrskih poskusov v Polineziji, ki jih je napovedala francoska vlada. Zeleni ob tem poudarjajo važnost francoske pobude prav v trenutku, ko je v teku razprava o obnovitvi sporazuma, ki omejuje jedrske poskuse. Zeleni so na ti-

skovni konferenci tudi predstavili jutrišnjo deželno manifestacijo, ki jo bodo ob 17.30 priredili skupno z naravovarstveniki na Borznem trgu; pobuda bo v teku istocasno s proslavami ob obletnici francoske republike; ob tej priložnosti bo v Rimu vsedrjavna manifestacija, Zeleni pa bodo tudi zbirali podpise na vsedrjavni peticiji, s katero zahtevajo poseg predsednika ministrskega sveta pri francoski vladi.

Zeleni tudi opozarjajo na velika protislovja med protesti zaradi obnovitve francoskih jedrskih poskusov in pa ohranitvijo jedrske energije v civilne namene, vključno z nuklearko v Krskem; ni naključje, dodajajo, da je največji proizvajalec jedrske energije za civilne namene prav francoska vojska jedrska velesila. Zeleni iz nase dežele tudi ogorčeno protestirajo proti Evropi, ki nadaljuje v blazni politiki jedrskega oboroževanja, medtem pa prenaša kršitev vseh človekovih pravic v bivši Jugoslaviji; zato se izprašujejo, ali je sploh mogoče oprostiti evropsko skupnost, ki ostaja povsem nemočna.

Protestno manifestacijo v bližini francoskega konzulata bo jutri ob 10.30 priredila tudi SKP; nanjo vabi vse tiste, ki se želijo zoperstaviti nameri francoske vlade in dodaja, da je mogoče jedrske izbire Francije zastaviti samo v primeru, da bi se široko protestno gibanje razširilo po vsem svetu.

S SINOČNJE RAZPRAVE V MIELI

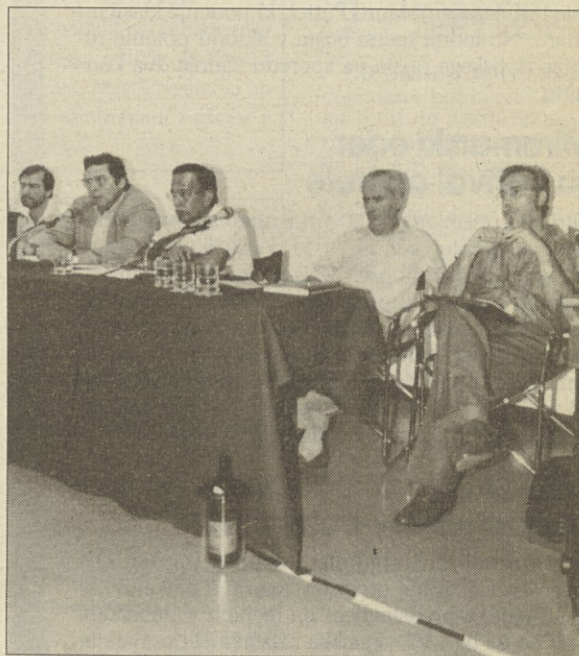
Različni jeziki tržaške levice

Kam je končalo "Zavezništvo za Trst"?

Kulturni krožek Sandro Pertini, ki je odraz ene izmed frakcij nekdanje socialistične stranke, je včeraj v gledališču Miela priredil razpravo o perspektivah tržaške demokratične levice. Za mizo so - poleg predstavnikov prirediteljev Paola Macalusa - sedeli pokrajinski tajnik DSL Stelio Spadaro, deželni svetovalec SI (Socialisti italijani) Roberto De Gioia, koordinator laburistov Gianfranco Ciani in tajnik republikanske stranke Franco Colombo. Soocenje je dokazalo, da te komponente krajevnice, kljub volji po sodelovanju, govorijo se zelo različne politične jezike in kujejo precej različne načrte.

Spadaro npr. podpira načelo federacije demokratične levice, ki jo je na nedavnem tematskem kongresu DSL predlagal tajnik Massimo D'Alema. Po njegovem je federacija nujno potrebna, pogoji zanjo pa se niso povsem dozoreli, posebno ne v Trstu. Zato bo treba najprej začeti pri koordinaciji levicarskih sil, ki so izbrale levosredinsko usmeritev.

S Spadarom se je v glavnem strinjal Ciani, ki pa je sel dlje in predlagal ustanovitev ene same velike socialdemokratske stranke. Med neizpolnjenimi obvezami, ki spremljajo tržaski vsakdan, je laburistični predstavnik omenil slovensko vprašanje. De Gioia pa zelo pogoša močno socialistično gibanje, ne soglasa ne s Spadarom in se manj z bivšim somišljenikom Cijanijem, ceprav prizna-

Udeleženci včerajšnje okrogle mize v Mieli (f.KROMA)

va, da je DSL trenutno edina ziva sila zmerne levice.

V uvodnih posegih ni nihče izmed diskutantov postavil vprašanja političnih odnosov s Stranko komunistične prenove, malo ali nič pa je bilo slišati o kandidaturi za premierja Romana Prodi in o njegovem gibanju, ki ima za simbol oljko. Na okrogli mizi je bilo občutiti odsotnost predstavnikov nekaterih strank, ki se hoče nočes prepoznajo v demokratični levici. V mislih imamo Zeleno listo in predvsem Zavezništvo za Trst, ki počasi izginja s krajevnega političnega prizorišča, ceprav je igralo zelo pomembno vlogo pri izvolitvi zupana Riccardo Illyja in njegove levosredinske koalicije. V Zavezništvu se prepozna le občinska sveto-

valska skupina, ki pa je precej razklana, saj se v zadnjem času močno deli na notranje stranke in strancice. Zavezništvo so pred časom zapustili republikanci, ki po odstopu Margherite Hack iz skupščine stejejo dva občinska svetovalca, in sicer Paola Castiglieri ter Enzia Voljia.

Marsikdo se sprašuje, kaksne so v resnici politične razlike med stranko SI (Socialisti italijani) in laburisti. Znano je le, da se prvi sklicujejo na Ottaviana del Turca in na vsedrjavnega tajnika Bosellija (v Trstu jih vodi De Gioia in Ariella Pittoni), drugi pa na Valda Spinija. Prevladuje pa prepričanje, da se za tema zelo majhnima strankama dejansko skrivajo nekdane komponente oziroma struje PSI.

SOLIDARNOSTNA POBUDA

Kurdska glasba v Miljah

Na tiskovni konferenci predstavljene pobude proti genocidu

Včeraj je Trst in Milje obiskala glasbena skupina Koma Amed, ki izvaja tradicionalno kurdsko glasbo. Nastop je priredila tržaska sekcija SKP v okviru festivala komunističnega tiska, ki poteka v teh dneh v Miljah.

Skupino glasbenikov in pevcev so organizatorji predstavili na tiskovni konferenci, ki je bila v jutranjih urah na sedežu stranke. Uvodoma je bil orisan položaj azijskega naroda, ki ni združen v samostojno državno tvorbo, pač pa zivi razkropljen med Turčijo, Irakom, Iranom, Sirijo in nekdaj Sovjetsko zvezo. Kurdi so ena izmed etničnih skupin, ki so v tem trenutku najbolj izpostavljene nevarnosti dokončanja genocida.

S koncerti po Italiji in drugih zahodnih državah skuša skupina Koma Amed sensibilizirati javno mnenje, ki je doslej s precejšnjo mlačnostjo spremljalo usodo Kurdiv. Prispevki, ki jih skupina zbere med nastopi, so namenjeni dobrodelni organizaciji Rdeči kurdski lunini krajec. Tako med tiskovno konferenco kot med debato, ki je uvedla večerni koncert, so bile podprte politične pobude, s katerimi skuša SKP zaustaviti pokol Kurdiv. Po mnenju predstavnice združenja Most za Diyarbakir gre predvsem cimprej prekiniti trgovino z orožjem med Italijo in Turčijo, s katero italijanska vlada dejansko podpira in omogoča iztrebljenje Kurdiv na turskem ozemlju. S tem v zvezi je Komite za pravilno tolmačenje zalivske vojne izdal dosje, v katerem je predstavljena dokumentacija o vojni z orožjem.

POBUDA VENIERA (SKP)

Vrtove pri Sv. Sergiju pustiti obdelovalcem vsaj do jeseni

Nekatere prebivalce Naselja sv. Sergija je nedavno razburila vest, da tržaska Občina zahteva, naj zapustijo vrtove, ki so jih doslej obdelovali. O vprašanju bo sedaj govor v občinskem svetu, saj je svetovalec Stranke komunistične prenove Jacopo Venier vložil ustrezno vprašanje. Za problem se je sicer že zavzela krajevna sekcija stranke, predstavnik SKP v rajonskem svetu Claudio Zaccai pa je svojčas predstavil resolucijo, s katero je zahteval, naj občinska uprava vsaj do jeseni podaljša sedanjo dodelitev terenov in ponovno preveri tarife.

Venier ugotavlja, da se je Občina zganila po dolgih letih popolne odsotnosti, izbrala pa si je najslabši letni čas, ko zainteresirani dejansko imajo nekaj koristi od svojega dela: solata in druge povrtnine namreč ne rastejo pozimi. Občina sedaj zeli

na novo perimetrirati posamezne parcele in jih tudi na novo dodeliti. SKP se sicer strinja z namero občinske uprave, da bi naposled uvedla nekaj reda, vendar se ne strinja ne s časom, ki ga je izbrala, kot tudi ne s tarifami za najemnino: doslej namreč z obdelovalci ni bila podpisana nobena najemninska pogodba, poleg tega zainteresiranih ni nihče nikoli obvestil, kako naj poravnajo dolgovane zneske. Zato Venier sprašuje, če ne bi bilo najprimernejše enostavno odpisati dodelitev neregularnosti. Tudi bodoče tarife (1300 lir za kvadratni meter + ISTAT) naj bi bile odločno previsoke: tamkajšnjih terenov gotovo ne obdelujejo premožnejši sloji. Pri tem je treba se upoštevati, da z obdelavo dejansko ohranjajo izvirno morfologijo področja, poleg tega gre za zdravju koristnega konjicka.

V PODJETJU V UL. DELLE LINFE

Velik kos razbitega stekla huje poškodovalec delavca

V podjetju Central Serramenti v Ul. Svevo 1 se je predvčerajšnjim huje poškodovalec 20-letni delavec Andrea Urbanar. Mladenec je skupaj z nekim delovnim kolegom prenašal veliko steklo (2,2x2,2 m), ki je nenadoma počilo. Kos razbitega stekla je Urbanarju, ki prebiva v Ul. delle Linfe 26, povzročil globoko rano na levi strani vrata, počila mu je grodnica, ugotovili pa so se druge notranje poškodbe. Nemudoma so poklicali reševalce Rdečega križa, ki so ponesrečenca odpeljali v katarinško bolnišnico, kjer so ga morali operirati. Zdravljenje bo dolgo, saj prognoza pravi, da bo za okrevanje potreboval skoraj dva meseca. Na kraj nesreče je poleg reševalcev in policije prislo tudi osebje pristojnega urada Krajevnice zdravstvene ustanove.

Več vlomov v stanovanja

Varnostni organi vabijo vsakogar, ki bi opazil sumljive osebe, naj se nemudoma obrne do pristojnih služb. V teh dneh se je namreč povečalo število vlomov in krajev v raznih stanovanjih, kar je sicer na zalost nekaj običajnega v poletnih mesecih: priče so se počitnice, ljudje so na dopustu in nezavarovana imovina je očitno prava vaba za nepridiprave. Seveda tudi policija in drugi organi ne stojijo križem rok. Tako je neki agent, ki je sicer tistega dne svojo službeno dolžnost že opravil, nemudoma poklical na pomoč kolege, ko je opazil sumljivo mlado trojico. Njegov poseg je bil utemeljen: pri 11-letni Snesi J., sicer rojeni v Zagrebu, so namreč našli dolg izvijac. Skupaj s Sneso sta bila se 20-letni Boban Jovanović iz Beograda in 17-letna Sarina J. iz Kranjčevca. Vsi trije naj bi bili nastanjeni v nekem taborišču pri Vidmu.

NOVICE

V Ribiškem naselju uničenih sedem plovil

V pristanišču Ribiskega naselja je včeraj v zgodnjih jutranjih urah močan požar uničil sedem plovil, ki so zatem potonila, in le pravočasen poseg gasilcev je preprečil, da bi bila itak velika škoda še hujsa. Plameni so okrog 4.30 izbruhnili na enem plovilu in se zatem razširili se na drugih šest. Usluzbenci zadruge Nord Adriatico, ki ima v koncesiji pomol v Ribiskem naselju, je nemudoma sprožilo alarm. Prihiti so gasilci z Opcin, ki so se trudili, da bi pogasili plamene in preprečili, da se se bolj razširijo. Kljub vsemu naporu je sedem plovil ogenj uničil, večjo škodo pa so ugotovili tudi na samem pomolu.

Škodo ocenjujejo na okrog 500 milijonov lir, vendar je ocena zelo težavna: cena gliserja, podobnega tistim, ki jih je zajel ogenj, se na primer suče od 150 do 200 milijonov lir. Na srečo pri požaru ni bil nihče poškodovan.

Poleg gasilcev so v Ribisko naselje prihiti tudi agenti z devinsko-nabrežinskega komisariata, karabinjerji iz Devina-Nabrezine ter osebje luske kapitanije. Ugotoviti morajo namreč, če je bil požar morebiti podtaknjen.

Zaplenili raketno pištolo

Agenti finančne straze pri Ferneticih so v okviru poostre kontrole na meji s Slovenijo nekemu 37-letnemu nemškemu državljanu zaplenili slepilno pištolo s šestimi naboji. Ko je tujec prišel na mejo (prihaja je iz Slovenije, vozil pa je avtomobil, last nekega nemškega podjetja), je na vprašanje, kaj bo prijavil, odvrnil negativno. Pri podrobnejšem pregledu predala armaturne plošče pa so našli pištolo in jo zaplenili ter moskega prijavili sodnim oblastem.

NOVICE

Glasbeni večeri
na miljskem trgu

Glasbeni večeri v okviru miljskega poletnega karnevala se nadaljujejo tudi ta konec tedna. Jutri bo skupina DJ-jev Zezza Generation, ki je bila v zadnjem letu deležna velikega uspeha v našem mestu, razživela Trg Marconi z ritmi afriške in karibske glasbe. Poulična diskoteka bo odprta od 21. ure dalje. Sobotni večer bo namenjen klasični glasbi. Trg Marconi bo gostil godalni ansambel La consonanza, ki ga vodi Andrea Zerbin. Ansambel, ki je bil ustanovljen pred tremi leti, sestavljajo mladi glasbeniki, nekateri se študentje. S skupino sodeluje tudi tržacan Mauro Pestel, ki poučuje klasično kitaro. Naslednji teden bosta v sklopu poletne reprize miljskega pusta na sporedu zadnja dva koncerta.

Miramarski oder
za festival operete

Jutri bo s pricetkom ob 20. uri v miramarskem parku uradna otvoritev koncertov, ki nosijo skupni naslov "O fanciulla all' imbrunir". Na prvem tovrstnem glasbenem srečanju bo nastopil Carlo Bini. Program oblikujejo Leharjeve, Kalmanove in Straussove skladbe. Jutrišnji koncert bodo ponovili se 15. in 16. t.m. Sklop prireditev "O fanciulla all' imbrunir" se bo zaključil 12. avgusta, ko bo na sporedu zadnja repriza koncerta skupine Traffic Jam Quartet.

Nadaljujejo se pobude
za popestritev poletnih dni

Organizatorji pobude Poletje skupaj... na trgu prirejajo danes zjutraj otvoritev razstave plakatov, ki so bili junija predstavljeni na bienalu v Benetkah. Jutri bo na ogled fotografska razstava Laure Batic, v popoldanskih urah pa bo združenje Arciragazzi pripravilo animacijo za najmlajše. Sobotno jutro bo posvečeno ekološkimi vprašanjem, ob 18. pa je na programu koncert.

Palestinsko vprašanje
na festivalu SKP

Giorgio Stern, ki sodeluje z združenjem Salaam - i ragazzi dell' ulivo, bo danes ob 20. uri spregovoril na festivalu komunističnega tiska v Miljah. Tema okrogle mize bodo izkušnje, ki si jih je tržaski prostovoljec nabral v Palestini.

Srečanje z izvedenci pred
otvoritvijo razstave o Ebli

Danes ob 18. uri bo v dovrani Borroncini na sedežu družbe Assicurazioni Generali v Ulici Trento konferenca na temo Ebli v začetni fazi mestne skupnosti. Konferenco bosta vodila arheologa Paolo Matthiae in Frances Pinnock.

Prireditve na Gradu

Vsredravska radijska postaja Radio Due Rai bo v poletnih dneh predvajala oddajo Tintarella di luna. V večernih urah se bo radekcija oddaje nastanila na enem od trgov italijanskih mest, kjer se bodo odvijale poletne prireditve, večinoma koncerti lahke glasbe. Jutri bo Tintarella di luna na Gradu sv. Justa, kjer bosta nastopila glasbenik Den Harrow in kabaretist Graziano Salvadori.

INŠTITUT ZA ODPORNIŠTVO

Nacionalizem:
razpis štipendij
za zgodovinarje

Prošnje do 11. septembra

Deželni inštitut za zgodovino odporniškega gibanja razpisuje študijske štipendije za mlade raziskovalce, ki se želijo ukvarjati z nacionalističnimi gibanji v prejšnjem in sedanjem stoletju, z vlogo fasizma v obmejnih krajih in z vprašanji, s katerimi se je v povojnih letih soočala demokracija. Študijske štipendije, kot poudarja predsednik Inštituta Giampaolo Valdevit, sodijo v dolgoročni program te ustanove, ki se pretežno ukvarja s sodobno trzasko in krajevno zgodovino.

Študijsko štipendijo (bruto plača poldrugi milijon lir za obdobje starih mesecev) lahko zaprosijo italijanski

državljeni, ki se niso dopolnili 35 let, ki imajo univerzitetno diplomo in ki so zagovarjali tezo o sodobni zgodovini. Prošnje na prostem papirju sprejemajo na sedežu Inštituta (Vila Primc, Reber za Greto 38-tel. 44004) vse do 11. septembra. V prošnji morajo zainteresirani, poleg "curriculum vitae", navesti tudi naslov diplomske naloge in morebitne strokovne publikacije. Vse informacije vsekakor nudijo na sedežu Inštituta.

O dodelitvi študijskih štipendij bo odločala posebna strokovna komisija, ki jo bo imenoval upravni svet Inštituta za proučevanje zgodovine odporniškega gibanja v FJK.

ŠOLSKE VESTI

V ponedeljek lestvice
prosilcev za supplence

V ponedeljek, 17. julija, bodo na Solskem skrbništvu v Trstu (Ul. Cumano 2) objavljenečasne pokrajinske lestvice prosilcev za supplence tako na italijanskih kot na slovenskih nižjih in višjih srednjih solah za prihodnje triletnje 1995-98.

Omenjene lestvice za supplence na slovenskih srednjih solah (nižjih in višjih) bodo izpostavljene na ogled tudi na Znanstvenem liceju F. Preserna v Trstu, Vrdelska ulica 13/1.

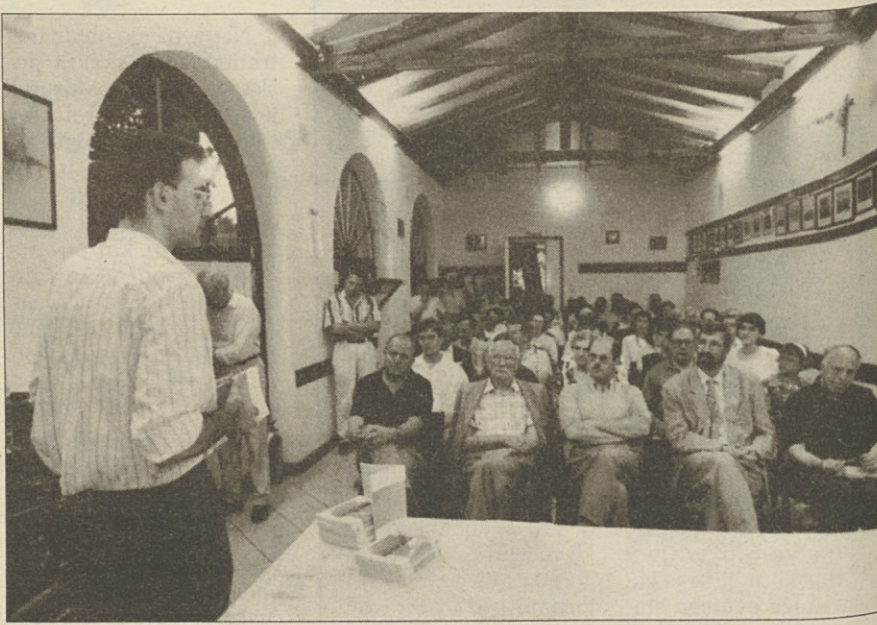
Zainteresirani bodo nato imeli pet dni casa za vložitev morebitnih prizivov ali pripomb v zvezi s položajem v lestvicah posameznih prosilcev. Zadevni prizivi na prostem papirju morajo biti naslovljeni na solskega skrbnika.

Po resitvi prizivov bodo 22. avgusta objavljene dokončne lestvice. Od tega dne dalje teče rok dvajsetih dni za vlaganje prošenj za supplence na ravnateljstva posameznih sol. Za tovrstne supplence lahko prosijo tako tisti, ki so vključeni v pokrajinske lestvice, kot oni, ki niso vključeni vanje. Prosilci, ki so vključeni v omenjene lestvice, morajo v prošnji navesti stevilo dodeljenih točk v le-teh.

DEVIN / FRANC JEZA IN LADO PIŠČANC

Počastitev dveh
zaslužnih osebnosti

Predsinočnjim so predstavili njuni knjigi

Dve knjižni novosti Goriske Mohorjeve družbe, Zbornik simpozija o Francu Jezi in pesniško zbirko Lada Pisanca Pismi zelene pomladi, so pedsinočnjim predstavili na sedežu pevskih zborov v Devinu na večeru, ki so ga priredili sama Mohorjeva družba, Društvo slovenskih izobražencev in Krožek Virgil Scek.

Zbrane je najprej pozdravil msgr. Oskar Simčič, predsednik goriske zadruge, ki je predstavil Franca Jezo, ki sicer »ni bil po rodu Primorec, vendar je nadvse vzljubil naš narod«, in Lada Pisanca, primorskega duhovnika, ki se mu je duhovnjak izročil kot tragedija izteklo na Lajseh pri Cerknem. Z branjem teh knjig, je se dejal msgr. Simčič, lahko doživimo izkustvo dveh osebnosti, ki sta pomembni za ves slovenski narod in za Primorje se posebej.

O liku Franca Jeze je

spregovoril dr. Drago Legisa. Prebral je več odlomkov iz del »literata, esejista, zgodovinarja, politika in casnikarja, predvsem pa velikega demokrata«, iz katerih je bila razvidna široka paleta cloveka, ki »ni preživel dneva, ne da bi kaj napisal«. Za dr. Legiso je bila se zlasti pomembna Jezova vizija neodvisne Slovenije kot edine možnosti za spravo slovenskega naroda. Med drugimi so v dvorani sledili izvajanjem dr. Legise Jezova vdova Tinka in hči Evelina. Kot zanimivost naj omenimo, da je v Zborniku objavljena, poleg predavanj z lanskega trzaskega in ptujskega simpozija, izredno dragocena bibliografija Jezovih del, ki obsega približno 2.000 naslovov!

Za premor so poskrbeli Fantje izpod Grmade, ki so pod vodstvom Iva Kralja zapeli Domovino, mili kraj, Na trgu in Tam,

kjer pisana so polja. Potem pa je prof. Nada Pertot popeljala zbrane skozi pesniško zbirko Lada Pisanca, »nasega primorskega rojaka in mucenca... nedolžnega zrtve cloveske blaznosti, ki se ni zadovoljila s 47 življenjskih partijske sole v Cerknem, ampak je zahtevala se 14 nedolžnih življenj«. Mladi duhovnik iz Barkovelj je bil ubit na Lajseh, ki »so postale prav te dni prostor sprave za vse Primorce,« je se dejala prof. Pertotova, in ravno ob tej priložnosti je Goriska Mohorjeva družba poskrbela za ponatis Pisančeve pesniške zbirke iz 50 let, ki jo je sam avtor 1942 pripravil za tisk in iz katere je nekaj pesmi občuteno prebral Franko Zerjal.

Večer je izpadel dozi-veto in poudaril vlogo in ustvarjalnost dveh osebnosti novejšje primorske zgodovine, ki sta predolgobili v zatisju.

ZGONIK / POLETNI CENTER

Zvoki in barve kraškega okolja

Sredi malega bazena skupinica kričecih otrok. V prostorih zgoniške sole, tam, kjer so se pred kratkim zalovale solske torbe in si zezele nekaj mesecev oddiha, se sedaj prerivajo otroci. Vzgojitelji sledijo njihovim igram, jih včasih opominjo, se z njimi udeležujejo izletov, ekskurzij, sprehodov v naravo.

Poletni center zgoniške občine gosti letos kakih petdeset otrok. Najmlajši so stari komaj tri leta, starejši pa so že najstniki, pač tja do dvajset let. Zbirajo se zjutraj, ob osmi uri, preživijo skupaj jutro in prve popoldanske ure, potem pa se ob starih zopet napotijo proti domu. Od ponedeljka do petka, dva tedna iger in odkrivanja narave: to je recept zgoniških vzgojiteljev, ki so svojim gostom pripravili pester program dejavnosti.

»Rdeca nit letosnjega poletnega centra v Zgoniku so zvoki in barve narave,« je povedala vzgojiteljica Petra. »Otrokom

skusamo predstaviti naravne pojave nase okolice. Tudi sami radi spoznavajo svet, ki jih obdaja.« Spoznavanju sledi ustvarjanje. »Zvoke narave skušamo posnemati s preprostimi instrumenti, ki smo jih sami izdelali,« nam pojasnjuje Agata, Petrina kolegica. »Uporabljamo preprosti odpadni material: le-

penko ali casopisni papir.« Barve narave pa povzema herbarij, pisana zbirka listov najrazličnejših dreves. Liste so otroci prilepili na velik papir in nastalo je čisto posebno drevo, kakrsnega ni videti nikjer drugje.

V Zgoniku so priredili tudi tečaj orientacije. Najprej so se naučili raznih znakov, nato pa je bil na vrsti orientacijski pohod s

skritim zakladom. Ta tekmovalna preizkusnja je bila otrokom izredno všeč. Zanjeta, Robert in Matteo so pohvalili domislice svojih vzgojiteljev, ceprav so priznali, da jo otroci učiteljem včasih posteno zagodejo: nekega dne so jih recimo oblihi. »Vzgojitelji niso strogi... samo včasih se razjezijo.« Kaj pa vi? Ste pridni ali se prepirate in hudujete, smo jih vprašali. »Mi smo vsi prijatelji, tudi »ta mali,« so nam odgovorili. Naj povemo, da obiskuje poletni center tudi nekaj italijansko govorečih otrok, ki pa se z vrstniki odlično razumejo in se se ne naučili nekaj slovenskih besed.

V petek se bo poletni center poslovil od vesele družine. Staršem pripravljajo otroci presenečenje: koreografijo, ki bi bila celo Momixom v čast (mimogrede: v Zgoniku si sami pripravljajo tudi kostume), nato pa se družabnost.

Matejka Grgič

V CERKVICI SV. URHA

Dobrodelni koncert
Tržaškega okteta

Jutri zvečer bo cerkev sv. Martina v Dolini ponovno zazivala ob zlatni zborovski pesmi. Na pobudo dolinske zupnijske skupnosti bo namreč nastopil Trzaski oktet, koncert pa ima poleg umetnostnega še dodaten namen. Gre namreč za dobrodelni nastop tega imenitnega zamejskega pevskega sestava, ki je namenjen zbiranju prispevkov za poravnavo se odprtih dolgov v zvezi s popravilom glavne vaske cerkve. Pred dvema letoma, natanko dan po godu vaskega zavetnika sv. Urha, so se v istoimenski cerkvi začela popravila. Obnovljena je bila streha, prepleksan zunanji zid, preurejena električna napeljava. Dela so bila res dobro in hitro opravljena, tako da je bila se isto leto v cerkvi božičnica. Za poravnavo stroškov je bilo dodeljenih tudi nekaj prispevkov, med temi gre omeniti dolinsko srenjsko skupnost, kljub gmotni podpori, ki so jo izkazali vascani pa so nekateri stroški se neopravljani. Jutrišnji koncert Trzaskega okteta, ki se tudi prvič predstavlja dolinskemu občinstvu, je torej namenjen zbiranju prispevkov, s katerimi si bo zupnijska skupnost lahko olajšala breme dolgov za opravljeno preureditev glavne dolinske cerkve sv. Urha. (dam)

Javni natečaj

V Uradnem vestniku (IV. posebna serija, st. 52 z dne 7.7.1995) je objavljen razpis javnega natečaja za 418 mest tipkarja pri civilni upravi. Od teh je enajst mest rezerviranih za deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Natečaja se lahko udeležijo diplomiranci nižje srednje sole. Prošnje za sodelovanje pri natečaju je treba poslati najkasneje do 7. avgusta. Informacije daje prefektura (urad za natečaje) od 9. do 12. ure.

PREDSTAVITEV

Pestra poletna ponudba Muzeja Revoltella

Lani 10 tisoč obiskovalcev

V Muzeju Revoltella je bila včeraj tiskovna konferenca, na kateri so predstavili letosnji program poletnih prireditev, ki potekajo že tretje leto. Gre za zelo pestro ponudbo, ki obsega umetniške razstave, glasbo ter gledališke in filmske predstave. Lani si je razne prireditve ogledalo kar 10 tisoč obiskovalcev, zato prireditelji pričakujejo, da bo odziv še večji. Letos so ves muzej posodobili, obnovili so tudi Kavarno umetnikov (Caffè degli artisti).

»Namen naše poletne pobude je ponuditi prijateljem, in če zelite- tudi poučen večerni oddih,« je povedala direktorica muzeja Revoltella dr. Maria Masau. V ta namen so razpotegnili tudi urnik obiskov. Ob večerih se lahko odjezite in hladite na prostem - v Kavarni umetnikov. Letosnja absolutna novost pa je urnik knjižnice-citalnice, ki je odprta od 20. do 23. ure.

Poleg običajnih razstav želi muzej ponuditi občin- stvu tudi nekaj več dinam- ničnega dogajanja in v ta namen so vključili v pro- gram razne glasbene in gledališke prireditve.

V muzeju Revoltella sta trenutno na ogled dve raz- stavi: Rosenquist in Od orla do leva, v kateri sode- lujejo slovenski, italijan- ski, češki in slovaki umetniki. Razstavi sta od- sev nove tržaške umet- niške realnosti.

V Auditoriumu bodo priredili filmske in gleda- liške predstave. Filmska ponudba je organizirana v čast stoletnici filma. Na čast gled dober ducat skrb- no izbranih filmov.

Pripravili so tudi zelo

pester glasbeni program. Marco Sofianopulo je predstavil program, ki ob- segal več koncertov. Ti so predvsem v stilu franco- skih ljubezenskih sanso- nov in ker je letos tudi sto- letnica filma, so v pro- gram vključili tudi glasbo iz francoskih filmov iz se- desetih let. Glasbeni pro- gram letosnjega poletja bo sklenil priznani tržaski glasbenik Stefano Franco.

Gledališki program je bil pripravljen v sodelo- vanju z gledališčem Giu- seppe Verdi. Priredili bo- do tudi festival operete. Marco Maria Posolini je idejni oče treh prvih pred- stav lastne produkcije na temo: Gesta-beseda-gla- sba. Med različnimi pred- stavami bo tudi gledališka igra »Grofica Batori«, ki prikazuje to nenavadno, hudobno in spletkarsko žensko, ki pa je bila tudi zelo razgledana, govorila je štiri jezike in je pisala knjige.

Muzej moderne umet- nosti Revoltella je navezal tudi stike z Vidmom, kjer so včeraj prav tako pred- stavili programe poletnih prireditev.

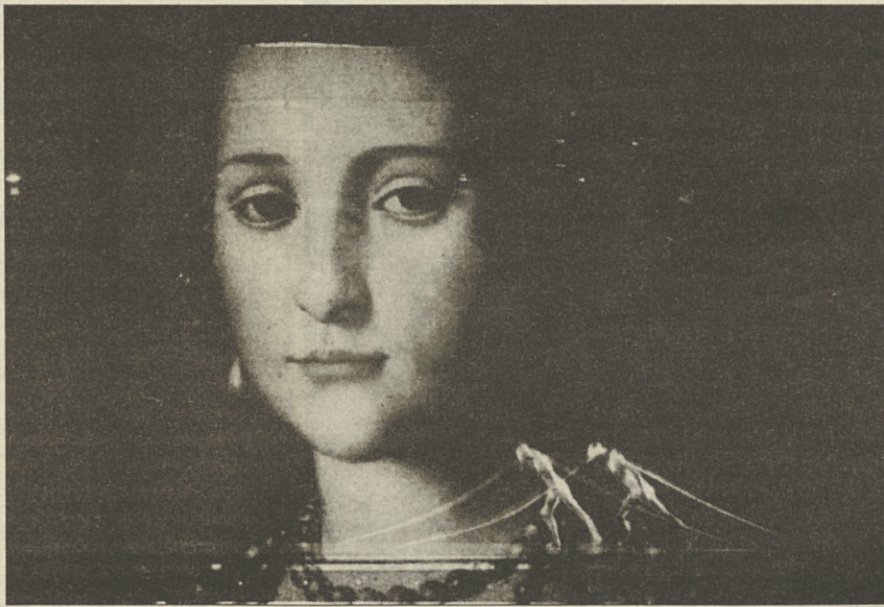
Skratka letos bo polet- nih prireditev za vse oku- se.

Helena Marn

POLETJE NA GRADU / BALET

Prvobitna strast v utripu sveta

Navdušujoč Passion skupine Momix

Prihod plesne skupine Momix je bil za Trst spet novo veliko doživetje, ki je privabilo na Grad sv. Justa res veliko množico ljudi, da je do zadnjega kotička napolnila prostrano grajsko dvorice. Sicer slavni ansambel je v Trstu se po- sebej priljubljen, saj je v okviru televizijske gala predstave »Gli specchi di Trieste« s svojstvenimi ko- reografijami navdusil tudi take, ki jim za balet ni kdo ve koliko mar.

Skupina je nastopila s predstavo Passion, ki jo je

njen ustanovitelj in kore- graf Moses Pendleton zgra- dil na glasbi Petra Gabriela za Scorsesejev film Zadnja Kristusova skušnjava. V skladbah rockovskega pev- ca se prepletajo komplek- sni ritmi in zvonce kombi- nacije iz najrazličnejših glasbenih tradicij, zlasti taki, ki so za zahodnjako uho skoraj nepričakovani, čeprav v njih razpozna- va tudi lastne prvobitne gla- sbene elemente. Tako se ob predstavi Momixovih ple- salcev, s plesnimi gibi, ki mejijo na akrobatske vešči-

ne, s prelivajocimi se kretnjami, v katerih kljub njihovi hitrosti in sunkovi- tosti v gledalcu sama od sebe zarise nekakšna prvo- bitna podoba stvarstva, pr- vobitnega življenjskega utripa v njem, tako mate- rialnega kot duševnega. Za velikim prozornim pa- nojem, na katerem so proji- cirane podobe rastlin, ziva- li, ljudi, umetnin, ki imajo vse določen pomen v našem kolektivnem do- mislijskem svetu, plesalci dajejo življenje njim sorod- nim podobam-simbolom: ples življenja pod ogrom- nim drevesom, prepletanje podob, ki so vklesane na indijskih svetiscih, prebli- ski iz egiptovskih slikarij in krščanske ikonografije, pa tudi elegantni gibi ziva- li, kot so, denimo, lahkotni zabji skoki, ali delovanje koles zapletenih strojev, ali tudi temno rdeči utrip srca. Celotno predstavo preveva umirjeni patos, ki se le kdaj pa kdaj prelevi v pobilski ironije. (bov)

Poletni center za begunske otroke

Vzgojno in dobrodelno združenje Ar- ciragazzi se že dalj časa zavzema za otroke, ki živijo v državah, kjer so v teku spospadi in vojne. S posebno po- zornostjo na balkanski konflikt se je združenje letos povezalo s pristojnim uradom zadrge ICS, ki se ukvarja s podobnimi vprašanji. Obe organizaciji sta se odločili, da v okviru pobud za pomoč malim beguncem, ki so zbrani v hrvaških taboriščih, priredita poletne poci- tnice za otroke iz držav nekdanje

Jugoslavije. V kraju Frisanco v blizini Pordenona bo tako zazivel poletni cen- ter, ki bo deloval petnajst dni, malčkom pa bo dana možnost stalnega stika z vrstniki iz naše dežele.

V soboto, 15. t.m., bodo otroci prispeli v Trst z linijskim avtobusom iz Pulja, za nadaljnji prevoz proti Pordenonu pa bo poskrbela italijanska vojska. Organi- zacijo poletnega letovanja je finančno podprla deželna uprava, delno pa je k pobudi prispevalo nekaj tvrdk.

KINO

ARISTON - 21.30 »Ni- ghtmare - Nuovo incubo«, r. Wes Craven, i. Robert Englund, Heather Lan- genkamp, John Saxon.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Il delta di Venere«, prepovedan mla- dini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA- 18.40, 20.20, 22.00 »My beautiful Landrette«, r. S. Frears.

AMBASCIATORI - 17.00, 19.30, 22.00 »Pulp fiction«, i. John Travolta, Uma Thurman.

NAZIONALE 1 - Zaprto zaradi poci- tnic do 18. av- gusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto zaradi poci- tnic.

NAZIONALE 3 - Zaprto zaradi poci- tnic.

NAZIONALE 4 - Zaprto zaradi poci- tnic.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Bestialità di transessuali gay«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - danes poci- tek; jutri 18.00, 20.00, 22.00 »D'amore e ombra«,

i. Antonio Banderas.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Un eroe borghese«, r.-i. Michele Placido, i. Ricky Tognazzi, Laura Betti.

LUMIERE - 20.00, 22.15 »Ed Wood«, r. Tim Burton, i. Johnny Depp, Martin Landau. Zadnji dan.

SD PRIMOREC - Trebce prireja 15.-16. in 22.-23. t.m. vsakoletni PRAZNIK SPORTA na prireditvenem prostoru Griza ob nogo- metnem igrišču. Odprtje dobro založenih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za gla- sbo bo poskrbel ansambel Happy day. Jutri, 13. t.m., bo začel turnir v malem nogometu za 2. Trofejo Go- stilne-pizzerie Veto.

SK DEVIN prireja 15., 16. in 17. t.m. v Nabrezini SPORTNI PRAZNIK '95. V soboto, 15. t.m., bo ex-tem- pore, briskola in Godba na pihala iz Nabrezine.Ples s

Krti. V nedeljo, 16. t.m., tekme MTB in tek v kross- u. Ples s Krti ter velika na- gradna tombola. V pone- deljek, 17. t.m.,razne igre in ples s Status symbol.

Vsak večer dobro založeni kioski in domaca kapljica.

KD KRASKI DOM orga- nizira v nedeljo, 16. t.m., SLIKARSKI EX TEMPORE za otroke, ki obiskujejo vr- tec, osnovno in srednjo so- lo. Dobimo se na Mauzarju ob 9. uri.

ZUPNIJSKA SKUPNO- ST v Dolini vabi jutri, ob 20.30, na celovečerni ko- cert Tržaškega okteta, ki bo v cerkvi sv. Martina v Doli- ni. Prostovoljni prispevki bodo namenjeni kritju stroškov za popravilo cerk- ve sv. Urha.

SPDT prireja izlet 15. in 16. t.m. na Kriske pode z vzponom na Skrlatico. Pre- voz z lastnimi sredstvi. Za

IZLETI

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri- tilje) tel. 360072, s sledečim ur- nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

PARK GLOBOJNER

Padriče

Danes, ob 21. uri

igra skupina

STATUS SYMBOL

Vsak dan delujejo dobro založeni kioski

UPRAVA OBCE DOLINA

vabi

danes, 13. julija 1995,

ob 17. uri

na podelitev Linhartovega zlatega odličja amaterski igralki Masi Pregarc, ki bo na občinskem sedzu v Dolini

Mi smo Aljosevi

Aljoša

je nas.

Vsi ĐANKIS in ne.

prijave in pojasnila telefo- nirati na št. 213701 ali 765209 (Stojan Bolčina).

ČESTITKE

Danes praznuje ELENA svoj 16. rojstni dan. Vse naj naj ... boljše ji želijo mama, nona in nono.

Nasi "priznani" rezi- serki TAIŠI KODRČ isk- reno čestitamo ob uspešno opravljeni maturi na znanstvenem liceju vsi "exponovci" amaterskega odra J. Stoka Prosek-Kon- tovel.

Nasi novopeceni knji- govodkinji PETRI BANDI ce- stitamo in zelimo, da bi lahko z enakim uspehom dosegla vse zastavljene si bodoce cilje, teta Irenka, stric Edi, Livijo, Erika, Franko in Valentina.

Clani in prijatelji Slo- venskega kulturnega kluba iskreno čestitajo svoji predsednici FRANCESCHI SIMONI, blagajnicarki ALENKI GIUGOVAZ, revi- zorki NATASI ZUBALIC, VALENTINI BEMBI, RAF- FAELLI PETRONIO in ALEXU PURICU za uspeš- no opravljeno maturo.

ŠOLSKE VESTI

DTTZG "Ziga Zois" ob- vešča, da bo v času od 10.7.95 do 26.8.95 tajnist- vo odprto z naslednjim ur- nikom: od ponedeljka do petka 9.00 do 12.00; pone- deljek in četrtek 15.00 do 16.00; sobota zaprto.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst ob- vešča učno osebje na za- padlost naslednjih časov- nih rokov za vložitev raz- nih prosenj (M.U. št.185 iz dne 30.5.1995 - različna uporaba, zacasne dodelitve in ureditve učnega osebja):

do 21.8. rok za vložitev prosenj za različno upora- bo učnega osebja in za poučevanje v drugih pok- rajinah; do 10.8. rok za vložitev prosenj za iz- vajanje podpornega pouka na srednjih solah; do 10.8. rok za vložitev prosenj za zacasne namestitve (za ne- predvidene vzroke - učno osebje: ot. vrctev, osnovnih sol, srednjih sol; do 10.8. rok za vložitev prosenj za zacasne namestitve za uč- no osebje visjih sol; do 10.8. rok za vložitev prosenj za stalno učno osebje - D.O.A.R. za pouče-

vanje v drugih pokrajina- h. Vse potrebne informacije nudi urad SSS ob urah po- slovanja ob torkih in četr- tkih od 9. do 10.30, Ul. Carducci 8, tel. št. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst, ob- vešča učno osebje nižjih in visjih sol, da bodo 17.7. ra- zobešene na oglasni deski Solskega skrbništva v Tr- stu, zacasne pokrajinske lestvice za opravljanje su- plenc. Prosilci imajo pet dni casa za morebitni pri- ziv.

OBVESTILA

KD SKALA iz Gropade organizira poldnevni tečaj od 8.00 do 13.00 učenja ritma skozi gibanje od 17. do 28. t.m. za osnovnosol- ske otroke. Za informacije telefonirajte na št. 226332 (od 18.00-19.30).

POLETNO SREDISCE Sklada Mitja Cuk; julij - avgust, ponedeljek - petek od 8. do 13. ure brez kosi- la. Vpisovanje in informa- cije med 13. in 15. uro v uradih na Narodni ul. 126.

MALI OGLASI

ISCEN g. dr. Bruna Sfar- cicha. Kdorkoli ve, kje ga lahko dobim naj sporoči na tel. 040-636923 od 17.30 do 18. ali telefonski tajnici. Se zahvaljujem.

PRODAM 8 gledaliških zarometov po 25.000 lir vsak. Tel. 281330 ob večer- nih urah.

FORD TAUNUS 1600 GL, letnik 80, svetloplave barve, v dobrem stanju, perfekten motor, 72.000 km, garaziran, prodam, ce- na po dogovoru. Tel. 228519.

PRODAM dve peči na drva z možnostjo priključka na centralno gretje. Telefon 228547.

KUPIM lesenega gugal- nega konjčka. Tel. (0481) 81314.

PRODAM aluminijasta vhodna vrata, mere 220 x 80, z dvojnim sipama. Te- lefon 226619.

MLADENIC, 18-letnik, poprimem za katerokoli delo. Telefon 44710.

KMECKI TURIZEM ima Skerlj, Tomaj 53. Oprto ob petkih, sobotah, nedeljah. Za večje skupine rezerva- cija po tel. 00386-67- 65271.

OSMICO je v Mavhinjah odprla Norma Gabrovce. Toči belo in crno vino. Po- skrbljivo za prigrizek.

OSMICA je v Dolini pri Mariu Zerjalu.

OSMICA je osprta se da- nes pri Magdi in Slavku Skerlj v Zgoniku 15/a.

OSMICO ima Josko Colja, Samatorca 21.

OSMICO je odprl Igor Milic v Zgoniku št. 4.

Nepričakovano sta nas zapustila predraga oče in brat

Leopold in Boris Urbancič

Zalostno vest sporoča Silva s sinom Janom ter ostalo sorodstvo

Pogreb pokojnikov bo v soboto, 15. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnisnice v Ul. Pietà, na repentabsko pokopa- lišče.

Repentabor, Opcine, 13. julija, 1995 (Pogrebno podjetje Zimolo)

Draga Silva, ob teži izgubi, ki te je prizadela, smo ti ob strani

vsii kolegi Zadružnega centra za socialno dejavnost, Patronata INAC in KRUT-a

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK, 13. julija HENRIK

Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.53 - Dolžina dneva 15.25 - Luna vzide ob 20.37 in zatone ob 6.45.

Jutri, PETEK, 14. julija KAMIL

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 26,1 stopinje, zračni tlak 1011,7 mb narašča, veter severozahodnik 7,2 km na uro, vlaga 72-odstotna, ne- bo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Giulia Savino, Nikola Drikic, Giulia Casalena, Eleonora Ci- polli.

UMRLI SO: 75-letna Co- rinna Zanini, 80-letna Bri- gida Viller, 86-letna Lucia Mercandel, 80-letni Giu- seppe Brenci, 96-letna Pao- la Schillan, 85-letna Luigia Polon, 85-letni Alfredo Cappelari, 73-letni Bruno Micheli, 95-letna Lorena Mader Costanzi, 75-letni Giovanni Cotterle.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 10. , do NEDELJE, 16. julija 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše pri- mere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Ma- scagni 2, Trg Unità d'Italia 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše pri- mere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità d'Italia 4 (tel. 365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraz- nična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

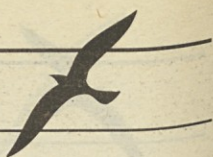
PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasil - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sozolja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

GRADEŽ / ZANIMIVA RAZSTAVA O STARIH ČASIH

Potovanje z vlakom z Dunaja do Gradeža

Številne podobe slovenskih krajev ob Bohinjski in Južni železnici - Največ jih je iz okolice Nabrežine

Sv. Lucija-Tolmin Železniška postaja.

Baca, Divača, Rihenberg, Sv. Lucija, Jesenice, Miramar, Trst, Barkovlje, Sezana, Nabrežina, Trbovlje, Maribor, Laze, Pragersko, Prestranek, Logatec, St. Peter na Krasu, Postojna. To so imena krajev, ki so ta čas na ogled v razstavnih dvorani "Candioli" znotraj skrbno urejene pesčne plaže v Gradežu. Gre pravzaprav za razglednice postaj v prejšnjih omenjenih krajih ob železnicah z Dunaja do Trsta ter ob bohinjski progi. Seveda ne manjkajo tudi razglednice Solkanskega mosta ter viadukta pri Borovnici. Sorazmerno največ razglednic je s področja Nabrežine. Poleg značilnega viadukta je tu tudi reklamna razglednica podjetij bratov Caharija in Fr. Grudna v času gradnje proge.

V Gradežu so namreč v tem poletnem času, ko imajo vse polno turistov, priredili, poleg drugih, tudi razstavo o vlakih. Ze v avstrijskih casih, ko se je Gradež turistično razvijal in ni bil povezan s kopnim, bil je pač otok, je železniška proga bila speljana iz Cervinjana do Belvedera, zadnjim na

seljem pred laguno. Na takratno progo spominja se danes poslopje v Belvederu, kjer je bila končna postaja. Od tam so potnike s parnikom vozili v Gradež. Sele sredi tridesetih let je bila sredi lagune zgrajena cesta, ki Cervinjan in Belvedere povezuje z Gradežem, sele po 2. svetovni vojni je bila zgrajena cesta, ki z druge strani Tržič povezuje z Gradežem.

V spomin na vlak, ki je prihajal do Belvedera, in ki je Prago ter Dunaj povezoval z Gradežem, so sedaj priredili to razstavo. Pri urejanju so sodelovali tržaški železniški muzej, podobni muzej iz Budimpešte in dokumentacijska knjižnica avstrijskih železnic na Dunaju. Domača založba Laguna je izdala licen barvni katalog. Poleg prej omenjenih razglednic na razstavi vidimo še več načrtov za železniške proge, makete nekaterih prog, večjo maketo končne postaje bohinjske železnice v Trstu (Campo Marzio), kot tudi podobe iz nekdanjega življenja na vlaku. Dodajmo še, da so prireditelji poskrbeli tudi za otroške oči, saj je na

razstavi tudi velika maketa s premikajočimi se električnimi vlaki. V zvezi z uvodoma omenjenimi razglednicami povejmo, da so na skoraj vseh na slovenskem ozemlju napisali krajev kot tudi spremljajoči napisi v slovenskem jeziku, ponekod pa najdemo tudi marsikaj nemškega.

Razstava o vlakih ni edina v tem poletnem času v Gradežu. V kongresni palači imajo ta čas dve razstavi. Prva je posvečena opusu v Trstu rojenega arhitekta in oblikovalca Guida Andloviza, ki je nekaj desetletij bil vodja razvojnega oddelka v italijanski tovarni keramike Ceramica di Laveno. Gre za eno največjih italijanskih podjetij na tem področju. Zbirko izdelkov te tovarne in omenjenega oblikovalca hranijo v muzeju v tem kraju v Lombardiji. V Gradežu so razstavo priredili, ker je v svojih mladih letih Andloviz živel v Gradežu, kjer je oče bil lekarnar. Na jesen bodo razstavo prenesli v muzej Revoltella v Trst. Tudi za to razstavo je založba Laguna izdala katalog, kot tudi za tisto že pokojnega

slikarja Tranquilla Marangonija. V isti kongresni palači je namreč odprta tudi razstava furlanskega umetnika Tranquilla Marangonija, ki se je s svojimi lesorezi uveljavil že takoj po vojni. Doma iz Furlanije je živel najprej v Tržiču, potem v Genovi, kjer je s svojimi velikimi slikami opremljal potniške ladje. Naslikal je vrsto krakov v naši deželi. Sedanja razstava Marangonijevih del je tretja v letošnjem letu. Prva je bila v rojstni vasi Pozzuolo del Friuli, druga najbolj obsežna je sedaj v Gradežu, v Gorici pa prihodnji teden odprejo razstavo tistih njegovih del, na katerih so goriski motivi. Ta bo v prostorih zaporov na goriskem gradu. Za Tranquilla Marangonija povejmo se to: sodeloval je v odporbnem gibanju, bil z njim povezan tudi po vojni. Bil je med prvimi tukajšnjimi italijanskimi likovniki, ki je po vojni sel razstavljati čez mejo v takratno Jugoslavijo. Leta 1957 je namreč razstavljal v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani.

Marko Waltritsch

PRIREDITVE / OD NEDELJE 16. T.M.

Teden v znamenju festivala lutkovnih gledališč Alpe Jadran

Predstave na gradu in v mestu

Poročali smo že, da se v nedeljo, 16. julija, v Gorici prične Puppet Festival Alpe Adria, na katerem bodo nastopili lutkarji iz številnih držav Srednje Evrope. Prireditve se bo teden dni odvijala na najbolj značilnih krajih Gorice, na trgih in ulicah ter parkih. Na tak način se uresničuje zamisel goriskega kulturnega parka in se s tem tudi zvečer ovrednotijo nekateri mestni predeli, ki so sicer čez dan polni ljudi.

Posredujemo program festivala lutkovnih gledališč. Začetek bo v nedeljo, 16. julija. Na grajskem gricu bodo nastopili: ob 18. uri Emilio Campanella - Skupina CRT iz Benetk z "Linee danzanti", ob 19. uri Tomaz Jelinek iz Ceske s Faustom, ob 20. uri Figurina Animacios iz Madžarske z Grim-M-Aszok. V ponedeljek, 17. julija, ob 18. uri, bo v parku županstva, na

stopila slovenska skupina Papilu Gledališče, ki bo prikazala najboljši izbor svojih dosedanjih predstav. Istega dne, ob 19. uri, bo v ljudskem vrtu prireditve skupine Monticelli iz Ravenne z igrjo "Il grande trionfo di Fagiolino pastor guerriero". V torek 18. julija bomo lutkarje lahko gledali ob 18. uri na Trgu sv. Antona (nastopa Leonardi Lepri iz Firenc z "Burattinate") ter ob 19. uri v Rastelu (nastopa Ass. teatrale Tiriteri z "Gli inesaurobili casi di Pulcinella Cetrulo"). V sredo 19. julija pridejo na vrsto Trg v Podturnu ob 18. uri (Zuccolo-Toneatto iz Vidma z igrjo "Il baule delle favole") ter Ulica Ascoli ob 19. uri (Stephen Blinn iz Nemčije z igrjo "Pierrot").

Ass. teatrale Ortoteatro iz Pordenona bo nastopila v četrtek, 20. julija, ob 18. uri, na Placuti z igrjo "Le sette berrette di Gaspere

Berretta", lutkar Romano Danieli iz Bologne pa ob 19. uri v Rastelu z igrjo "Le disgrazie di Fagiolino". V petek, 21. julija, si bomo lahko ogledali, ob 18. uri, na dvorišču palace Attems, igrjo "Il circo dei burattini" v izvedbi skupine Cerchio Tondo iz Monze, ob 19. uri, pa v Ulici Ascoli "Gran teatro dei burattini" v izvedbi lutkarja Paola Valentija iz Firenc. In se zaključni dan, v soboto 22. julija, ob 18. uri v spominskem parku nastop Otella Sarzija iz Reggio Emilie z igrjo "Fagiolino pescatore", potem pa se bomo preselili v park v Ulici Coronini - Cronberg, na Drevoredu kjer bosta dve predstavi: ob 19. uri "Linee danzanti" Emilia Campanelle iz Benetk, ob 20. uri pa "Tauromaquio" skupine Marionetas de Matadero v skupni izvedbi ceskih in španskih lutkarjev.

Pomagajmo beguncem iz BiH

Pobudniki solidarnostne akcije za pomoč beguncem iz BiH ne mirujejo niti v poletnem času. V tem mesecu nameravajo namreč člani Solidarnostnega odbora izročiti beguncem, ki so nastanjeni pri Kranju prvo poletno posiljko blaga. Nadalnje posiljke bodo izročili meseca avgusta, septembra in oktobra.

Mnogo dobrotnikov stalno dostavlja različno blago, ki se s časom nabira in ki se ga prizadeji begunci in predvsem najmlajši gotovo veselijo. Zdi se nam torej koristno ponoviti, da se blago (oblačila, obutev, hrana itd.) zbira v prostorih Kulturnega doma v Gorici, tel. 33288 ob delavnikih. Denarne prispevke lahko darovalci nakažejo na tekoči račun št. 65250 pri Kmečki banki v Gorici.

Omenjeni pobudi sodita v okvir akcije Solidarnostnega odbora iz Gorice pod geslom "Kdor takoj pomaga, dvakrat pomaga". Odbor se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način prispevali in omogočili, da je doslej akcija nadvse uspešna.

Zahvala gre tudi sredstvom javnega obveščanja, ki so vsestransko podprli to skromno, a vendar pomembno solidarnostno akcijo. Odbor torej pričakuje, da se bo pobuda nadaljevala po zavrženju poti in poziva naj vsakdo nekaj prispeva, seveda v okviru možnosti. Vsak, tudi se tako majhen doprinos bo dobrodošel, saj tudi "kamenček" naredi goro.

OBVESTILA

OBVESCAMO STAN-DRESKO MLADINO, da bo srečanje za organizacijo skupnega spaznika v sodelovanju s skupnostjo "Arcohaleno" v ponedeljek, 17. julija ob 21. uri v Kulturnem domu A. Budala v Standrežu.

IZLETI

SPD GORICA priredi v nedeljo, 16. t.m. izlet na Veliko Ponco. Vodi Miran Cotar (tel. 30995). Odhod ob 6. uri, s Travnika, prevoz z lastnimi sredstvi. Tura je zahtevna.

KINO

GORICA VITTORIA 20.15-22.00 » Flinstones«. Ozvočenje Dolby stereo. Vstopnica samo 7.000 lir.

CORSO Danes zaprto.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes v Gorici, ob 11. uri. Carmela Cian vdova Pellizon, iz splosne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče; ob 13.15. Vito Galeone, iz splosne bolnišnice v Zagaj.

Društvo slovenskih lovcev Doberdob izreka iskreno sozaloje članu Danilu Colji ob izgubi očeta.

AKTUALNO / ČUDNA POTA BIROKRACIJE

Birokracija je potrebna toda včasih...

Pritožba naročnice, ki meni, da je po nepotrebem romala od Poncija do Pilata

Birokracija je potrebna, vendar mora biti za državljane vsaj malo koristna. V Italiji pa očitno temu nauku ne sledijo najbolj vestno. Potrebe in koristi navadnega občana ostajajo v ozadju. Vsi smo že preiskusili, kaj to pomeni, saj se moramo za vsako tukajšnjimi italijanskimi uradnikov, uradov, okenc, vrst in opraviti nickoliko poti z izgubo dragocenega casa. Če temu dodamo, da so uradi v glavnem odprti v dopoldanskih urah in da moramo zaradi tega izostati iz službe, je mera res polna.

V prejšnjih dneh se nam je s tem v zvezi pritožila naročnica, ki je morala obnoviti voznisko dovoljenje. Razložila nam je, da je obiskala nickoliko uradov in to večkrat, saj so ji najprej povedali, katere dokumente mora predložiti in jih je prinesla. Nato so jo usmerili v drug urad (iz prefekture v urad za civilno motorizacijo). Tam so ji povedali, naj prinese potrdi-

lo o bivaliscu, fotokopijo vozniskega dovoljenja in dve sliki. Ko je to prinesla, so ji povedali, da potrebujejo se potrdila o predvidenih vplacil na posebnih tekocih računih. Zakaj neki ji tega niso prej povedali, da bi prinesla vse skupaj in bi se ji ne bilo treba vracati? Poleg tega si morajo občani sami priskrbeti vse koleke. Naročnica se tudi sprašuje, zakaj prefektura ne poskrbi za neposredne stike z uradom za civilno motorizacijo. Tudi finančno breme ni zanemarljivo, saj je obnova dovoljenja terjala kar 182.300 lir, v tem pa ni vključena letna taksa. To kar moti pa je, da se vse te takse plačujejo ločeno. Se bolj pa jezi sprehanje tako rekoč od Poncija do Pilata. Ali ne bi bilo primerno vse pristojnosti združiti v en urad ali, se bolje, takse kratkomalo ukiniti? Zgleda, da v drugih evropskih državah placajo za voznisko dovoljenje samo enkrat in to v trenutku, ko ga prvič dobi.

SLUŠNI APARATI PHILIPS

SE VAM ZDI, DA LJUDJE V KINU, V CERKVI, NA PREDAVANJH NE GOVORIJO JASNO? IMATE TEŽAVE PRI POSLUSANJU TELEVIZIJE? VERJETNO POTREBUJETE NAŠ NASVET!!!

ODPRLI SMO

NOV CENTER V GORICI
Ul. Marconi 3/B tel. 30030

URNIK: ob torkih, sredah, četrkih od 9.00 do 12.30

BREZPLAČNI PREGLEDI

ISTITUTO ACUSTICO

Pontoni

NAJPOMEMBNEJŠI KULTURNI DOGODEK

Goriška med 18. in 19. stoletjem

Sočasno delno odprtje Coroninijevega dvorca - Poudarek na likovni umetnosti

Jutri zvečer bodo odprli na gradu (v prostori Pokrajinskega muzeja) in v Coroninijevem dvorcu bogato razstavo o umetnosti in življenju v Gorici in na Goriskem od konca osemnajstega do sredine devetnajstega stoletja. Na ogled bo nad tristo eksponatov, od umetniških del, do pohištva in opreme, nakita, knjig, partitur itd. Razstavo prireja Goriška pokrajinska uprava, v sodelovanju z Dezelom Furlanijo - Julijsko krajino, Coroninijevim skladom, Fundacijo Goriške hranilnice in Banke goriške hranilnice ter zavarovalnico INA - Assitalia. Velik poudarek bodo na raz-

stavi namenili predvsem prikazu umetniske, oziroma likovne dejavnosti na prelomu osemnajstega stoletja. Takratno stvarnost, zlasti pa pripadnih pleih in premožnih družin, so s copicem zabeležili (in tako tudi ohranili kasnejšim rodovom) odlični slikarji od Josipa Tominca do Franca Kavčiča (sodobnika Antonia Canove in profesorja na dunajski soli) ter Bernardina Bisona in Francesca Chiarottina. Prvič pa bodo na ogled tudi slike iz Coroninijeve zapuščine, za katere javnost doslej ni vedela, oziroma ni bila seznanjena.

V Coroninijevem dvorcu, ki ga bodo ob

tež priložnosti odprli javnosti, pa si bodo obiskovalci lahko ogledali prenovljene prostore, opremljene z originalnim pohištvo in opremo iz časa, ko je tu živel (in umrl) zadnji francoski kralj Karel X. Vrsto zanimivosti napovedujejo tudi v zgodovinsko-dokumentarnem delu razstave, kjer bodo prikazali vrsto rokopisov, knjig in drugih dokumentov iz obdobja zadnjih dvajsetih let 18. stoletja do 1850.

Obiskovalcem bo na razpolago tudi bogat katalog, ki ga je oskrbelala založba Electa in ki obsega niz zelo zanimivih prispevkov z različnih področij, ki jih podrobneje osvetljuje razstava. Razstavo, ki prav gotovo sodi med pomembnejše kulturne dogodke poletja 1995 v Furlaniji Julijski krajini so pripravili zgoraj omenjeni strokovni sodelavci ob koordinaciji dr. Laure Ruaro Loseri. Veliko eksponatov prihaja iz Coroninijeve zapuščine, ki jo, kakor znano, upravlja Coroninijev sklad. Pri pobudi sodelujejo (zlasti kar zadeva likovna dela) tudi nekatere osrednje slovenske kulturne institucije, ki hranijo mnoga Tominčeva in Kavčičeva dela. Razstava bo predvidoma odprta do konca leta.

Pred uradnim odprtjem razstave, ki bo jutri ob 18. uri, bodo dopoldne na gradu pripravili se srečanje z novinarji in javnost podrobneje seznanili s pobudo.

ZDRAVSTVO / POBUDA SKP

Z enotno akcijo možno popraviti deželni načrt

Obisk pri Usmiljenih bratih

Stranka komunistične prenove, ki je že doslej zelo odločno nastopila proti deželni načrtu reorganizacije javnega zdravstva, vnovic opozarja na nevarnost, da se bomo čez dve, tri leta na Goriskem znašli v sila neugodnem položaju v kolikor bo obveljalo to, kar so si zacrtali vodilni na Dezeli, predvsem pa na Odborništvu za zdravstvo. Stranka obenem poziva predstavnike vseh družbenih sil, da takoj in odločno nastopijo, da se prepreči nadaljnje krčenje in zapiranje javnih zdravstvenih struktur na teritoriju in daje pobudo za javno razpravo o zdravstvu. Stranka nasprotuje dosedanjemu načinu razreševanja tega vprašanja in se zavzema za enoten in skupen nastop, ki lahko edino pripelje do določenih premikov. To je na večerajšnjem srečanju z novinarji posebej izpostavil deželni svetovalec Roberto Antonaz, ki je pred tem, skupaj s člani komisije za vprašanja javnega zdravstva Sergiom Ivanovim, Maurizioem Bolterijem in Orietto Crasselli bil na obisku v bolnišnici Janeza od Boga.

"Hoteli smo se neposredno seznaniti s stanjem v tej ustanovi, preveriti dejanske možnosti o selitvi splošne bolnišnice, slišati za mnenje osebja in vodstva", je na srečanju dejal Antonaz, ki je takoj zatem potrdil, da je bil objekt (grajen sicer z dobrim prispevkom iz javnih skladov) zasnovan za specifično dejavnost rehabilitacije, oziroma oskrbe starejših pacientov. Vsakršna adaptacija bi pomenila velik finančni strošek. "Menimo, da ta objekt lahko se naprej opravlja dejavnosti za kate-

re je bil načrtovan, vendar pa mora preiti v sklop javnega zdravstva".

Sicer pa je bil obisk v bolnišnici, bolj preteveza za izpostavitve stališč SKP o zdravstvu nasploh in o tem, kaj pripravljajo Dezela preko odbornika Fasole in raznih "menedžerjev".

Zaskrblijujoci so podatki navedeni v osnutku, ki ga je pripravil deželni odbornik. Goriška pokrajina bo, seveda če bo obveljala zamisel odbornika Fasole in njegovih sodelavcev, ostala s sorazmerno najnižjim številom bolniških postelj, obstaja nevarnost, da se bodo strukture na teritoriju (takoimenovani zdravstveni okraj) skrcili na dva, za tretjino pa naj bi se znižal poprečni rok trajanja hospitalizacije.

"Ob krčenju tako oddelkov v bolnišnicah kakor struktur na teritoriju se bo v zelo kratkem roku treba soočiti tudi z vprašanjem, ki ga je nedavno deželni odbornik Fasola že omenil: z viskom zaposlenih".

Ker je postopek reorganizacije že v teku in ker se nekatere odločitve že izvajajo, ostaja zelo malo časa in možnosti, da se prepreči nadaljnje uničevanje in propadanje javnega zdravstva na Goriskem, v prid javnih struktur v drugih krajih dezele. Potreben je predvsem odločen in skupen nastop, je na srečanju posebej poudaril Antonaz. Kot zadnjo možnost, ki pa je že skoraj pred zidom, pa napoveduje razpis referenduma, ki bi jih izvedli že v začetku prihodnjega leta in na katerih naj bi se občani izrekli o nekaterih najbolj krivicih odločitvah dezelnega načrta.

NOVICE

Podpisi proti napovedani obnovitvi jedrskih poskusov

Nasprotovanje francoski odločitvi o obnovitvi jedrskih poskusov na Pacifiku se širi tudi na Goriskem. Bolj malo je tistih, ki odločitev predsednika Chiraca odobravajo, vse več pa je nasprotnikov. Zeleni (golobice) napovedujejo, poleg pobud, ki so jih že sprejeli na deželni ravni, tudi zbiranje podpisov na peticijo predsedniku vlade Diniju. Zeleni bodo podpise zbiral danes, od 8. do 13. ure in od 18. do 20. ure v Gorici, na območju ljudskega vrta in nato od 20. do 22. ure na sedežu v ulici Formica. Jutri bodo podpise zbiral tudi v ulici Catterini, ob priložnosti sejma in sicer med 8. in 13. uro. Podpise bodo zbiral tudi v Trzinu med 17. in 20. uro v ulici Fratelli Roselli.

Zbor Akord nastopil v Krminu

V petek, 7. julija, je moska pevska skupina Akord iz Podgore, ki jo vodi dr. Mirko Spacapan, nastopila v Enotki v Krminu na večeru, ki ga je za udeležence mednarodnega kongresa sociologov priredila Briska gorska skupnost. Stokovnjaki, ki so bili gostje goriškega Instituta za sociologijo, so tako v Krminu bili deležni lepega sprejema v domačem okolju, saj so ob pokušanju tipičnih gastronomskih specialitet in briskih vin lahko prisluhnili slovenskim, furlanskim in italijanskim pesmim v odlični izvedbi goriških pevcev. Gostje iz tujine (mnogo je bilo udeležencev iz Amerike, Afrike in iz Daljnega Vzhoda) so seveda pevce nagradili s toplimi aplavzi ter jih posneli v nestete fotoaparate in filmske kamere.

Nocoj nastopa v Trzinu godba iz Bertiola

Občina Trzin sporoča, da se v okviru pobud "Monfalconestate" nadaljuje nastopi godb na pihala v sodelovanju z mestno godbo iz Trzica. Danes ob 21. uri bo na trgu Republike nastopila godba "La Prime Luz - 1812" iz Bertiola. Godbo vodi Manuela Vignando. Na programu so skladbe klasične in moderne glasbe aranžirane za godbeni ansambel. Vstop je prost.

Poziv SSO in SSK iz Doberdoba na današnjo manifestacijo

Svet slovenskih organizacij in Stranka slovenske skupnosti iz Doberdoba preko svojih predstavnikov v občinskem svetu vabita člane in somišljenike, da se množično udeležijo skupne spominske svečanosti ob 75-letnici požiga Narodnega doma. Spominsko zborovanje do danes, 13. julija 1995 ob 19. uri v Trstu na trgu Filzi.

Bil je nervozen, tmast in povrh vsega še napadalen

Policija je včeraj v prvih jutranjih urah priprla 30-letnega Goricana M.A. zaradi zalitve, upiranja in povzročitve telesnih poškodb. M.A. je okrog polnoči ure na motorju s precejšnjo hitrostjo zapeljal preko krizišča med ulico Roma in Crispi. Policijska obhodnica ga je skušala zaustaviti, vendar ji je uspelo sele pred kvesturo. Tu pa je prišlo do zapleta, ki se je končal s priporom, dva agenta pa sta se morala zateči po zdravniško pomoč.

NA GRADU / RAZSTAVA

Gotske cerkvice

Odprta bo do sredine septembra

septembra. Prireja jo Odborništvu za kulturne dejavnosti v sodelovanju z združenjem "Il Millennio", Goriškim muzejem v Kromberku in Zavodom za spomeniško varstvo iz Nove Gorice. Razstava sodi v niz pobud, ki jih v Gorici in Novi Gorici načrtujejo v okviru priprav na tisocletnico (2001).

Arhitekturni spomeniki na nam bližnjem območju so bili do zdaj znani predvsem strokovnjakom. Fotografiska razstava nudi možnost poznavanja bogate kulturne in zgodovinske dediščine

tudi sirsi publiki. Obiskovalce popelje na kulturni izlet v sedem različnih smeri, vendar z istim izhodiščem, to je Gorico. V katalogu založne La Laguna pa bodo obiskovalci našli tudi izčrpne informacije o preko šestdesetih sakralnih objektih, ki so prikazani na razstavi.

Poleg razstave o umetnosti in življenju na Goriskem v devetnajstem stoletju, ki jo bodo odprli jutri zvečer na gradu in v Coroninijevem dvorcu, bo v poletnih mesecih na gradu tudi fotografiska razstava z naslovom Gotske cerkvice v Soski dolini in Brdih. Razstavo bodo odprli v nedeljo, 16. julija, na ogled pa bo do sredine

KRONIKA / V SOVODNJAH

Težko ranjen mlad kolesar

Zadel v dostavno vozilo

Težka prometna nesreča se je zgodila včeraj, okrog 11. ure, na glavni ulici v Sovodnjah, kjer se je poškodoval 24-letni Alessandro Polese iz Gorice, ul. Duse, 14, pripadnik policijskega zbora, zaposlen v Trstu. Poleseja so po prvi zdravniški pomoči premestili v bolnišnico na Katinari, na neurokirurški oddelek. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno.

Po razpoložljivih informacijah naj bi Polese, ki se je peljal na gorskem kolesu, namenjen proti Stan-drežu, silovito zadel v dostavno vozilo, parkirano ob desni strani ceste. Pri tem naj bi Polese močno udaril z gla-

vo v vetrobran vozila, ga razbil in zadobil težke poškodbe na glavi.

Ekipa za hitro pomoč je zaprosila za posredovanje tudi helikopter, ki je dejansko pristal na bližnjem nogometnem igrišču.

Nesreca se je namreč zgodila na Prvomajski ulici, glavni in zelo prometni ulici v Sovodnjah, v neposredni bližini vhoda na nogometno igrišče in osnovno solo. Ponesrečencu so, kakor smo izvedeli, najprej priskočili na pomoč nekateri kolegi, takoj zatem pa člani ekipe za hitro pomoč. Kako je do nesreče prišlo pa žal se ni povsem jasno.

NA SEDEŽU SKUPNOSTI ARCOBALENO

Niz pobud pod skupnim naslovom Poletje v parku

Pobude v sodelovanju z rajonskimi sveti - Glasba filmi, obiski v zaporu, debate in še kaj

Skupnost Arcobaleno je v prejšnjih dneh predstavila program "Poletje v parku", ki ga bodo izvedli v posameznih goriških rajonih. Predstavniki Skupnosti so se najprej zahvalili lokalnemu tisku za pozornost, s katero spremlja pobude. Zelo pozitivni in spodbudni so tudi stiki, ki jih je skupnost vzpostavila z rajonskimi sveti; slednji so pobude podprli in bili na razpolago za njihovo izvedbo. Cilj Skupnosti je približati mladino, ki se drugače ne vključuje v družbeno dogajanje, prebivalcem različnih rajonov; skuša pa prirediti take pobude, pri katerih so mladi direktno sodelovali in ne samo pasivno sledijo dogajanju. Zeli, da bi stiki in odnosi

med ljudmi bili bolj cloveski. To je v mestih težavno, ker nimajo mladi na razpolago prostora, kjer bi se lahko nemoteno zbiral in nekaj skupaj počeli.

Geslo prirediteljev je vsekakor "senzibilizacija". Preko koncertov, filmov, ki imajo neko vsebino, srečanj v zaporu predvsem v poletnih mesecih, ko so kaznjenci se najbolj osamljeni.

Filmi, ki jih bodo predvajali so Un mondo perfetto (14. julija), Una volta erano guerrieri (21. julija). Oba filma bodo predvajali na sedežu skupnosti v ul. San Michele; Turnè (12. avgusta na Placuti), Daunbailo (18. avgusta v rajonu Podturn in Sv. Ana), Giovanni carini e disoccupati

(20. avgusta na Rojcah), The snapper (25. avgusta pri Sv. Ani), Gli amici di Peter (7. septembra v Locniku) in na zaključnem večeru v parku Skupnosti Ladybird Ladybird (9. septembra). V programu sta se glasbeni srečanja in sicer 28. julija v Standrežu ter 8. septembra v prostorih Skupnosti. 30. julija pa bo družabno srečanje s skupino Meridiana.

Organizatorji so zeleli poudariti, da niso uspeli v program, ki se bo odvijal do septembra, vključiti vseh rajonov; s tistimi, ki so tokrat izostali, bodo nadoknadili v naslednjih mesecih.

Odbor namerava prirediti se druge pobude, o katerih bo govor, ko bodo, v celoti dodelane.

PIAGGIO CENTER

A. M. Motori
Maffioli Alessandro

ul. Duca D'Aosta 36 - GORICA
Tel. (0481) 533410 - Fax (0481) 536727
Zastopnik PIAGGIO in GILERA

**BREZOBRESTNO
ODPLAČEVANJE NA OBROKE**

MENJALNIŠKI TEČAJI

12. julij 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,55	81,95	11,44	11,65	6,90	7,34
A banka Koper	81,45	82,00	11,40	11,65	6,89	7,35
A banka Nova Gorica						
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,20	81,90	11,40	11,60	6,75	7,05
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,40	81,95	11,45	11,65	6,90	7,20
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,64	81,98	11,47	11,64	6,92	7,08
Come 2 us	81,80	81,90	11,50	11,60	7,00	7,18
Tel: 061/ 855-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	81,60	82,00	11,50	11,65	6,80	7,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,82	81,85	11,57	11,59	7,07	7,10
Kompas Hertz Celje	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje	81,60	81,90	11,49	11,57	7,00	7,15
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija	81,60	81,90	11,49	11,57	7,00	7,15
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin	81,60	81,90	11,49	11,57	7,00	7,15
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled	81,60	81,90	11,49	11,57	7,00	7,15
Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica	81,60	81,90	11,49	11,57	7,00	7,15
Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13						
Kompas Hertz Maribor	81,60	81,90	11,49	11,57	7,00	7,15
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.	81,00	82,10	11,40	11,75	6,70	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,70	82,00	11,50	11,65	6,90	7,20
Poštna banka Slovenije	80,25	81,90	10,60	11,58	6,30	7,10
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,84	81,88	11,59	11,61	7,05	7,09
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	81,70	81,89	11,53	11,59	7,05	7,12
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,60	81,90	11,53	11,60	6,95	7,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,85	81,95	11,58	11,60	6,90	7,15
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,95	81,75	11,60	11,70	6,70	7,15
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,70	81,78	11,51	11,57	7,00	7,05
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,60	81,78	11,48	11,58	6,95	7,15
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,71	81,95	11,50	11,65	7,00	7,19
Publikum Portorož, t: 066/	81,77	81,85	11,55	11,58	7,05	7,08
SKB d.d.,***	81,20	81,95	11,35	11,74	6,85	7,15
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,85	81,95	11,58	11,62	7,03	7,15
SZKB d.d. Ljubljana	81,63	81,95	11,49	11,65	6,92	7,25
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,40	82,00	11,48	11,65	6,90	7,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,85	81,87	11,58	11,59	7,11	7,13

Tečajji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Tečajji veljajo na dan 10.7.1995.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mlitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

12. JULIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1590,00	1655,00
nemška marka	1132,00	1178,00
francoski frank	326,00	339,00
holandski gulden	1010,00	1051,00
belgijski frank	55,00	57,30
funt šterling	2526,00	2629,00
irski šterling	2594,00	2700,00
danska krona	291,00	303,00
grška dramma	6,90	7,30
kanadski dolar	1175,00	1223,00
japonski jen	18,10	18,90
švicarski frank	1359,00	1415,00
avstrijski šiling	160,70	167,30
norveška krona	254,00	265,00
švedska krona	219,00	228,00
portugalski escudo	10,80	11,20
španska peseta	13,20	13,80
avstralski dolar	1145,00	1192,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA

12. JULIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1595,00	1640,00
nemška marka	1141,00	1161,00
francoski frank	326,00	336,00
holandski gulden	1013,00	1036,00
belgijski frank	55,20	56,40
funt šterling	2538,00	2608,00
irski šterling	2607,00	2697,00
danska krona	291,00	299,00
grška dramma	7,00	7,60
kanadski dolar	1180,00	1215,00
švicarski frank	1371,00	1401,00
avstrijski šiling	161,40	165,40
slovenski tolar	13,40	14,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. JULIJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Locilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	20.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 13. 7. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	81,37	81,60
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 132 z dne 12. 7. 1995 - Tečajji veljajo od 13. 7. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	85,3365	85,5933	85,8501
Avstrija	040	šiling	100	1154,0519	1157,5245	1160,9971
Belgija	056	frank	100	394,8691	396,0573	397,2455
Kanada	124	dolar	1	84,4195	84,6735	84,9275
Danska	208	krona	100	2084,3541	2090,6260	2096,8979
Finska	246	marka	100	2652,2093	2660,1899	2668,1736
Francija	250	frank	100	2340,2735	2347,3154	2354,3573
Nemčija	280	marka	100	8115,6957	8140,160	8164,5363
Grčija	300	grd	100	—	50,2571	50,4079
Irsko	372	funt	1	—	186,7750	187,3353
Italija	380	lira	100	7,0404	7,0616	7,0828
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2258,8903	—
Japonska	392	jen	100	130,2570	130,6489	131,0408
Nizozemska	528	gulden	100	7247,3974	7269,2050	7291,0126
Norveška	578	krona	100	1827,4112	1832,9099	1838,4086
Portugalska	620	escudo	100	77,1640	77,3962	77,6284
Švedska	752	krona	100	1578,6652	1583,4154	1588,1656
Švica	756	frank	100	9743,7042	9773,0233	9802,3424
Velika Britanija	826	funt šterling	1	181,6293	182,1758	182,7223
ZDA	840	dolar	1	114,0905	114,4338	114,7771
Evropska unija	955	ECU	1	150,5904	151,0435	151,4966
Španija	995	peseta	100	94,7102	94,9952	95,2802

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 13. 7. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	847,660	805,807	1,653,468
84	99,7248%	94,8009%	97,2628%		170,000	84,766	80,581	165,347

Tečajnica borznega trga

št.: 129 Datum: 12. 7. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dat(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	800	(11.5.95)	11.266	74-	12.7.	11.380	11.400	11.350	11.200	304
PRB	665	(13.6.95)	12.323*	501-	12.7.	12.250	12.490	13.130	11.700	8.614
SAL	1700	(7/9.5.95)	19.000		11.7.	18.810	19.100			
SKRR	1000	(24.2.95)	26.906	2,11-	12.7.	26.900	27.000	27.350	26.110	69.257
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	5.(30.6.95)	100,0	13-	12.7.	99,8	100,0	100,1	99,8	21.756
RS02	9,5	9.(1.4.95)	104,1	11	12.7.	104,0	104,3	104,2	103,6	16.708
RS08	5,0	4.(31.5.95)	86,0	60	12.7.	85,0	86,3	86,0	86,0	6.498
RS11	7,0	4.(15.1.95)	92,0A	2,90-	12.7.	92,0		92,0	92,0	21.857
RLSD	8,0	5.(30.6.95)	98,0A	7,9-	12.7.	97,9	99,9	98,0	98,0	106
RLSD2	9,5	9.(1.4.95)	102,5		6.7.	102,6	103,1			
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	98,0		12.7.	97,8	98,4	98,0	98,0	2.201
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTER	300	7.(20.4.95)	11.340	1,39-	12.7.	10.900	11.300	11.340	11.340	57
DAD	10.000	(1.6.94)	72.346*	6,93-	12.7.	73.000	77.500	70.000	29.807	
EMD	1715	(24.5.95)	13.033	1,05-	12.7.	12.800	13.450	13.100	13.000	586
GPCR		(10)	23.000		12.7.	20.000	24.000			
HMER		(10)	16.765		6.7.	13.700	16.000			
MKZ	218	(30.3.93)	9.047	35-	12.7.	8.860	9.090	9.050	9.040	489
NIKR	200	(10/26.6.95)	3.098**		10.7.	2.999	3.500			
TCTR		(5)	724,9	12	12.7.	721,0	720,0	730,0	720,0	747
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBT	2750	(22.6.95)	24.367	4,29-	12.7.	24.000	24.150	24.650	23.900	1.730
PFNP		(10)	24.024*	7,38-	12.7.	23.900	24.800	23.400	2.138	
UBKP	720	(25.5.95)	8.500		6.7.	7.650	8.390			
VIP		(10)	41.500		3.7.	40.900	41.300			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4.(1.11.94)	99,0		15.6.	96,2				
OZC	11,0	4.(1.1.95)	93,1	16-	12.7.	94,0		94,4	92,6	538
PCE	12,0	7.(1.6.95)	99,8		6.7.	99,1				
PGO	10,0	2.(1.6.95)	98,8	05-	12.7.	98,5	99,3	99,0	98,3	1.899
RZB1	10,0	1.(15.3.95)				85,0	101,0			

JE MORJE
ONESNAŽENO
ALI NE?

Modra zastava na Obali

Naravovarstveniki trdijo, da je morje skoraj v celoti ogroženo zaradi odplak

KOPER - V portoroški marini bo v soboto gospa Stelka Kučan slovesno dvignila slovensko modro zastavo. To je v Evropi najbolj uveljavljena oznaka za kakovost in spoustovanje okolja v marinah in kopališčih, ki jo podeljuje evropska ekološka fondacija PEE s sedežem v Københavnu. Med bistvenimi kriteriji za podelitev tega simbola je seveda kakovost vode in urejenost izpustov odpadnih voda. Ali se torej kopamo v čistem morju? V tem delu Jadrana seveda ne moremo pričakovati in zahtevati kristalno čiste vode, kakršne se spominjamo z odmaknjenih otokov. Vendar pa je voda v naših obmorskih kopališčih pogosto prav moteče motna in posejana s plavajoco nesnago.

Bolj zagnani varstveniki okolja trdijo, da je naše obalno morje skoraj v celoti ogroženo zaradi kemijske in sanitarne neustreznosti odpadnih vod, neurejenosti odvajanja komunalnih in industrijskih odplak, agresivnega poseganja v prostor in neurejene zakonodaje s področja varstva voda. Prav o teh problemih bodo danes govorili

li na okrogli mizi v Izoli, ki jo pod naslovom »Morje - javna dobrina« prirejajo Zeleni Slovenije.

V slovenski Istri, na 344 kvadratnih kilometrih, kar je 1,7 odstotka ozemlja Slovenije, živi 76.000 ljudi, kar je 3,9 odstotka vseh prebivalcev Slovenije. To število pa se v poletnih mesecih se bistveno poveča. Pritisk na to ob-

močje je velik in razvidne so želje po nadaljnji urbanizaciji tega prostora, kar bo seveda nujno povečalo že zdaj visoko ekološko ogroženost.

Za zdaj naše morje se ni onesnaženo do te mere, da bi se bilo nevarno kopati v njem. Koprski zavod za zdravstveno varstvo je v začetku meseca opravil anketo, ki je pokazala kar izredno kakovost vode, saj so bili vsi vzorci higiensko neoporečni. Profesorica **Jelka Zupan**, ki vodi spremljanje kakovosti vode v kopališčih, pa je dejala, da so rezultati sprejemljivi in da nanje zelo vpliva vreme. Maja se je zgodilo, da je bilo ustreznih le deset odstotkov vzorcev.

Viri onesnaženja so seveda znani. Bakterije in podobni neprijetni mikro-

organizmi prihajajo v morje s komunalnimi odplakami. Cistilni napravi v Kopru in Piranu odplake očistita le mehansko, biološkega čiščenja nimajo. Izola pa sploh se nima cistilne naprave. Seveda pa kanalizacijsko omrežje ne sega do vseh krajev na obali. Posebno kritičen je primer Sečovelj, kjer živi približno dva tisoč prebivalcev, iz njihovih greznic pa se odplake pogosto prelivajo v kanale in skozi soline v morje. Sečoveljska dolina je za čistost morja kritična se po drugi plati. Intenzivno kmetijstvo je vir kemičnega onesnaženja - od dušikovih spojin do pesticidov, ki jih dež spira v morje.

Večja industrijska podjetja so v zadnjih letih dokaj zadovoljivo rešila vpra-

Bodo zanamci gledali morje zaradi onesnaženosti le od daleč? (Foto: B.P.)

sanje odplak z lastnimi cistilnimi napravami. Kot poseben vir kemičnega onesnaženja pa ekologi navajajo tudi marine oziroma navtični turizem. Skoraj vsa športna plovila imajo podvodni del prebarvan s posebno barvo, ki vsebuje

bakrove soli, zaradi zaščite pred algami. Te soli se seveda raztapljajo in ostajajo v morju. Obalna območja so povsod po svetu med najbolj obremenjenimi in naše ne more biti izjema. Zato pa je pri načrtovanju razvoja treba tukaj še pose-

bej skrbno ocenjevati vsak poseg v prostor z vidika varstva okolja. Za zdaj se v slovenskem morju se lahko kopamo. Dolžni pa smo poskrbeti, da se bodo v njem lahko kopali tudi naši vnuki in njihovi otroci...

Boris Vuk

PREMIER S PREDSTAVNIKI KMETOV

Pri odkupni ceni ne bo popuščanj

Drnovšek napoveduje, da bo letošnja inflacija enomestna

LJUBLJANA - Če se bodo razmere spremenile in bo letosnja pšenica slabše kakovosti od pričakovane (tako se je zgodilo lani), bo vlada prilagodljiva in bo določila nove kriterije glede odkupa pšenice, je včeraj na sestanku s predstavniki Slovenske kmečke zveze in njenega sindikata dejal predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Izhodisna odkupna cena torej za zdaj ostaja taka, kot je sklenila vlada, pač pa je Drnovšek obljubil, da bodo poskušali po ministrstvih poiskati dodatni denar, s katerim bi namesto kmetov placali stroške analiz vzorcev pšenice.

Kot je znano, je vlada v novem tržnem redu za pšenico določila odkupno ceno v višini 25,29 tolarja za kilogram pšenice standardne kakovosti (13 odstotkov vlage, 2 odstotka primesi in 11,5 odstotka beljakovin). Odkupno ceno bi revalorizirali z 80 odstotki rasti cen v obdobju od aprila do junija letos. Stroške analiz vzorcev pšenice (kolikšna je vsebnost beljakovin in primesi) naj bi po novem tržnem redu kril prodajalec, torej kmet. Minister za kmetijstvo dr. **Jože Osterc** je na včerajšnjem sestanku povedal, da letos prehajamo na novo vrednotenje kakovosti pšenice, čeprav je res, da izračuni, na katerih temelji nov tržni red - in ta je za kmeta zahtevnejši - se niso potrjeni. Minister za ekonomske odnose in razvoj **Janko Dezelak** je dejal, da bo odkupna cena realno celo presežala lanske, če bo pšenica bolj kakovostna. Predsednik Slovenske kmečke zveze dr. **Franč Zagoren** je opozoril, da v izhodisni vladni odkupni ceni niso zajeti stroški kapitala, stroški analize vzorcev, stroški prevoza do odkupnega mesta in stroški zadrug. Skratka, vladni izračuni temeljijo na evropski produktivnosti, ki je niti nasi

najboljši proizvajalci ne dosegajo, torej jim odkupna cena ne pokriva stroškov pridelave. Tudi predsednik sindikata **Ciril Smerkolj** je dejal, da nočejo nič drugega, kot da vlada upošteva tudi dejansko rast cen od lanskega do letosnjega julija; v tem primeru bi odkupna cena morala znašati 27,6 tolarja za kilogram.

Dr. Drnovšek je poudaril, da bo vlada preučila pripombe predstavnikov kmetov, dodal pa je, da tokrat ne gre za pogajanja. Menil je, da bi se mnenja že precej približala, če bi vlada iz državne blagajne placala stroške analiz vzorcev. Opozoril je se, da je gospodarski kolegij vlade ocenil letošnje gibanje cen (v pol leta znaša inflacija 3,7 odstotka), tako da bi lahko letosnje leto zaključili s prepolovljeno inflacijo v višini približno devet odstotkov.

Andreja Rednak, foto: B. P.

Kmetje zahtevajo pred žetvijo višje cene

MURSKA SOBOTA - Slovenski pridelovalci pšenice tik pred žetvijo zahtevajo, da se odkupna cena pšenice oblikuje na izhodisni ceni 28,6 tolarja za kilogram. Opozarjajo, da bodo v sosednji Avstriji pridelovalci z vsemi premijami ob letošnji žetvi za kilogram pšeničnega zrnja dobili približno 32,7 tolarja. Končna cena je v Avstriji znana šele ob začetku žetve, ko v laboratorijih ugotovijo kakovost pšenice. Tudi pomurski kmetje bodo vzorce letosnjega pridelka na svoje stroške dali analizirati v nevtralnih, najverjetneje tujih laboratorijih, za domače analize pa zahtevajo, da so brezplačne, sicer bi manjšim pridelovalcem, ki jih je največ, stroški analize zmanjšali ceno pšenice za pet tolarjev po kilogramu.

(B. H.)

SLOVENSKI AVTOCESTNI KRIŽ

Bo Dolenjka prava avtocesta?

LJUBLJANA - Nacionalni program gradnje avtocest, priključnih avtocest in hitrih cest daje, ko opredeljuje dinamiko gradnje do leta 1999, prednost odsekom v smeri zahod-vzhod. Preostali odseki avtocestnega omrežja (v smeri sever-jug) naj bi prisli na vrsto do leta 2004.

Dosedanje izkušnje pri posodabljanju slovenskega prometnega omrežja so pokazale, da glavni problemi niso zagotavljanje trajnih in trdnih virov financiranja ali obvladovanje gradbene operative, pač pa zaostajanje pri izvedbi povzroča predvsem predpriprava na tovrstne posege v prostor. Tu je treba poleg splošnih vplivov, ki

jih ima cestno omrežje na okolje, upoštevati se vplive hrupa, vplive na onesnaženje zraka in vodnih virov.

V ta namen pripravljajo številne strokovne studije, analize in presoje, s katerimi naj bi bila seznanjena tudi širša javnost, da bi preprečili nesporazume med izvajalcem del in prizadetim prebivalstvom, kakr-

snim smo že bili priča. Da bi pravčasno opozorili na probleme in nakazali mogoče rešitve pri gradnji 85 kilometrov dolgega dolenjskega avtocestnega kraka med Visnjo goro in Obrežjem na slovensko-hrvaški meji, so danes v Trebnjem organizirali posvet s številno udeležbo. Poleg organizatorjev, **Marjana Setinca** in drugih poslancev z območja nove avtoceste, se ga udeležujejo predstavniki ministrstva za promet in zveze ter ministrstva za okolje in prostor, državni svetniki in člani par-

lamentarnega odbora za infrastrukturo in okolje, predstavniki vladne službe za lokalno samoupravo, vodilni ljudje iz državnih cestnih družb ter župani občin vzdolž »dolenjske avtoceste«.

Skupaj naj bi sprejeli stališča, ki bodo vse odgovorne za uresničitev tega cestnega projekta spodbudili k pravčasnemu ukrepanju, predvsem k pravčasni pripravi uredb o lokacijskih načrtih, ki bodo omogočile začetek nekaterih pripravljalnih gradbenih del že v letu 1996.

(R. K.)

ODPRTA AVTOCESTA RAZDRTO-ČEBULOVICA-DIVAČA

Pot do morja bo časovno krajša

Za povezavo Ljubljane z Obalo manjka še 28 kilometrov avtoceste

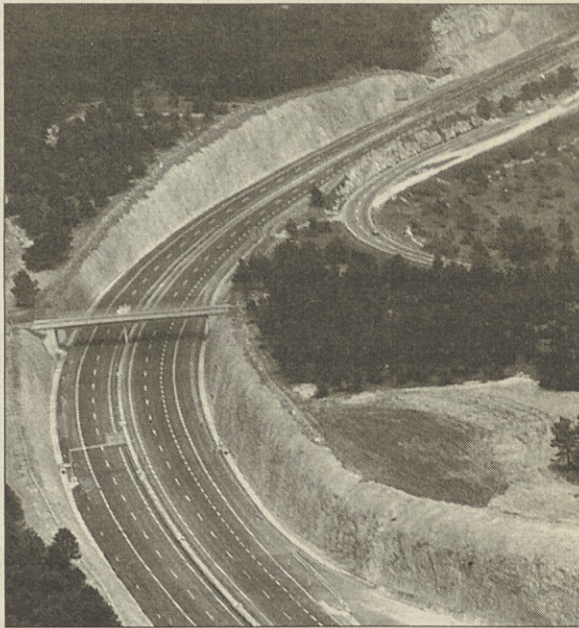
DIVAČA - Pot iz osrednje in vzhodne Slovenije proti obali je od včeraj časovno krajša, manj naporna, predvsem pa prijetnejša. Petnajst dni pred napovedanim zaključkom del so namreč včeraj odprli in namenu predali stiriastkilometrski odsek avtoceste med Razdrtom in Divačo. Trak je prerezal minister za okolje in prostor **Paule Gantar**.

Kot je v slavnostnem nagovoru povedal minister za promet in zveze **Igor Umek**, gradnja tega odseka pomeni, da je nacionalni program gradnje avtocest izvedljiv, saj sta bila na primer oba manjkajoča viadukta, Banderi in Goli vrh, končana v približno enem letu. Predsednik parlamentarnega odbora za infrastrukturo in okolje **Zaro Pregelj** je dejal, da se

na tem razmeroma kratkem odseku kažejo vse zahteve, ki jih mora obvladati izvajalec takšnih del; od vkopov do viaduktov, nadvožov in podvožov, le se kaksen tunel manjka. Ali novi odsek pomeni tudi večjo prepustnost ceste proti morju? Kot je bilo slišati v poznejših pogovorih s predstavniki Darsa in Družbe za državne ceste, bodo zastoji verjetno se, vendar manj koncentrirani, saj bo delna zapora na Ravbarkomandi upočasnila dotok vozil na izstopno postajo na koncu avtoceste. Cesto in njene uporabnike je Vsemogočnemu priporočil tudi generalni vikar koprski škofije **Renato Podbersic**.

Otvoritev odseka so se udeležili predstavniki gospodarstva, vlade, parlamenta in državnega sveta.

Antisa Korljan

Za odsek Divača-Klanec že predlog trase (Foto: M. F.)

Do zaključka povezave centralne Slovenije z obalo manjka še 26 oziroma 28 kilometrov ceste. Za kar nekaj delov že obstajajo načrti, npr. za odsek Divača-Klanec, pa za avtocesto Divača-Kozina, obvoznico pri Kozini... Veliko dela je bilo zlasti pri načrtovanju trase avtoceste Klanec-Kastelec-Srmin, saj je bilo zanj izdelano kar dvanajst različic. Poleg načrtovanja trase proti Kopru pa pospešeno potekajo dela na drugih primorskih odsekih, in sicer na odseku med Divačo in Danami, na odseku Dane-Fernetici in odseku med Selom in Sempetrom. **(M. G.)**

NA KRATKO

Alojz Jerčič razstavlja v Osaki

LJUBLJANA - Kot je sporočil Hinko Jerčič, so prejšnji petek v razstavnem prostoru železniške postaje v japonski Osaki odprli razstavo varjenih skulptur slovenskega kiparja Alojza Jerčiča. Avtor se na eni najprometnejših mestnih točk predstavlja z deli, ki kažejo tematski odmik od njegovih prejšnjih del; podobe japonske krajine, morja in otokov je zamenjala tematika vetra. Razstava, ki kaže na uspešno Jerčičevo pot na Japonskem (med drugim se je uvrstil med 20 umetnikov, nominiranih za letošnjo najvisjo japonsko likovno nagrado), bo na ogled do 30. julija. (V. U.)

Sto let italijanskega filma

RIM (AFP) - 4. julija so v parku vile Pamphili v bližini Vatikana v okviru festivala Rimsko poletje odprli razstavo z naslovom Sto let italijanskega filma. Na ogled so dosežki italijanske filmske proizvodnje, vse od začetkov nemega filma do danes. Predstavljeni so režiserji, igralci in vsi, ki so kakorkoli sodelovali pri razvoju italijanskega filma, tudi ustvarjalci italijanskih westernov. Na več panojih si lahko obiskovalci do 10. septembra ogledajo tudi odlomke iz različnih filmov.

Pripravljajo mednarodno arhitekturno delavnico

PTUJ (STA) - Evropsko združenje študentov arhitekture in njej sorodnih področij bo letos na Ptuj od 12. do 21. oktobra organiziralo mednarodno arhitekturno delavnico. Pričakujejo približno 50 študentov arhitekture iz vse Evrope, ki bodo prikazali svojo vizijo urbanističnega oblikovanja mestnih površin. Pri tem jim bodo pomagali mentorji, arhitekti in urbanisti. Organizirali bodo tudi predavanja strokovnjakov Fakultete za arhitekturo v Ljubljani. Udeleženci se bodo poleg strokovnega dela seznanili tudi s Slovenijo in njenimi kulturno-zgodovinskimi spomeniki, predvsem s področjem Haloz. Rezultate svojega dela bodo na koncu arhitekturne delavnice predstavili na razstavi in v posebni publikaciji.

Razstava fotografij v Arlesu

PARIZ (AFP) - Je to umetnost ali tehnika? Vprašanje se nanasa na nekatere fotografije, razstavljene na 26. mednarodnem srečanju fotografov v južno-francoskem mestecu Arles. Predvsem moderne fotografije, posnete z vsemi tehnološko izpopolnjenimi pripomočki, niso prav nič podobne delom Kertesa ali Lartigua, zato bodo zbrani profesionalci, ki bodo teden prezivali v fotografski Meki, spoznavali postopke - kliseje za uspešno fotografiranje. Čeprav bodo prevladovala fotografije z bolj nenavadno tematiko, bo zastavljenih tudi nekaj erotičnih fotografij, med slednjimi bodo verjetno najbolj opazna dela japonskega fotografa Akarija. Nekateri avtorji, med njimi American Roger Ballen, se bodo predstavili s portreti ljudi v stiski ali motenih ljudi. Razstava bo odprta do 15. avgusta.

Intima Teater Ljubljana dejaven tudi poleti

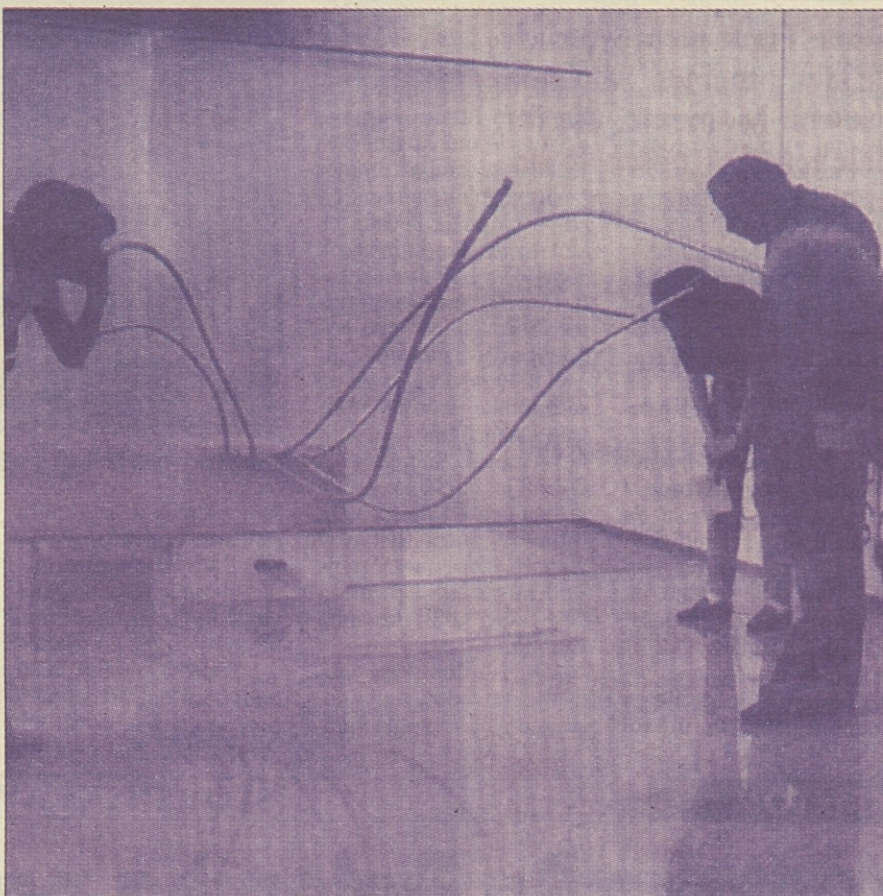
LJUBLJANA (STA) - Intima Teater Ljubljana, ustanovljen lani v drugi polovici junija, je v dobrem letu delovanja pripravil več projektov, med njimi tudi gledališko predstavo z naslovom Prsi, okitene z vencami vrtnic. S tem projektom bodo avgusta gostovali na Festivalu računalniških umetnosti v Mariboru, za jesen pa načrtujejo vnovično gostovanje v Teatru Demaro na Dunaju. Gostovali naj bi tudi v Moskvi. Premiera predstave Prsi, okitene z vencami vrtnic, avtorjev Bojane Kunst in Igorja Stomajerja, je bila konec aprila lani v Galeriji Kapelica SOU v Ljubljani. Predstavo je bilo možno kupiti (povabiti) tudi na dom. Z rednimi ponovitvami predstave Prsi, okitene z vrtnicami bodo nadaljevali tudi v sezoni 1995/96, in sicer od oktobra naprej. Intima Teater Ljubljana ima za seboj uspešno sodelovanje z dunajskim Teatom Demaro ter radijskima postajama Student in Maribor, s katerima so realizirali radiofonski projekt predstave Prsi, okitene z vencami vrtnic, so sporočili iz gledališča.

Španski arhitekt obtožuje Fosterja plagiatorstva

BERLIN (dpa) - Hude ocitke proti britanskemu arhitektu siru Normanu Fosterju, ki naj bi prenovil zgradbo Reichstaga (parlamenta) v Berlinu, izraza španski arhitekt Calatrava. S Fosterjem in se nekim tretjim arhitektom je leta 1992 zmagal na natečaju za prenovno nemškega parlamenta. Naročilo za projekt je nato dobil Foster. V intervjuju za nedeljsko izdajo nemškega časopisa Tagesspiegel iz Berlina je v Švici živeči Calatrava izjavil, da je Fosterjev predelani koncept ponaredek njegovega, t. j. Calatravovega, nagrajenega načrta. Foster je kopiral njegove osnovne ideje, pravi Calatrava. Prvotno je Foster odklonil, da bi zgradil kupolo. Zdaj pa jo je postavil po Calatravovih načrtih. Foster je v svojem prvem osnutku predvidel prekritje novega parlamenta z ogromno stekleno streho. Pozneje je zasnoval futuristični stekleni cilindar in končno na pritisk parlamentarne frakcije krščanskih demokratov lažjo stekleno kupolo, ki bo dovajala dovolj svetlobe za plenarno dvorano in v kateri je predvidena tudi javna restavracija. S šeststo milijonov mark vredno prenovno nemškega parlamenta bodo zaceli takoj po odstranitvi Christovega projekta »prekritja« parlamenta po 23. juliju.

MED UMETNOSTMI / RAZSTAVA VONJEV

»Z nosom ga vidim!«

Razstava Aroma, aroma ne draži le nosic, marveč predvsem predstavno moč obiskovalcev

BASEL - V Muzeju oblikovanja v švicarskem Baslu obiskovalce vodi nos. Tam so namreč odprli razstavo »Aroma, aroma« kljub nekaterim težavam, ki so jih imeli z mestno kulturno birokracijo. Razstava ze v preddverju ostri občutja obiskovalca. Ali ne diši tule nekako posebno?

Ob garderobi, se pred blagajno stoji bela, meter visoka cev, ki je na las podobna toječemu mikrofonu - iz njene membrane uhaja »Vision«. Napis pojasnjuje: »Ta vonj so razvili posebej za vhodne dvorane hotelov, bank, muzejev ipd. Spodbujal naj bi zaupanje, simpatijo in dobro počutje.« Skriti zapeljivec torej!

Naprej pa za dobro počutje pri ogledu razstave ni tako dobro poskrbljeno. Med obhodom enajstih oddelkov se zdi, da se je nos pod vtisom steklenih vonjav zgostil v debelo kepo - navsezadnje čuti le se dolgotrajno zbadanje. Aromatične meglice z vonjem po sadju, smolah, lesu, zemlji menda ne povzročajo alergij? Dama na blagajni, ki sem jo pri odhodu na prosto povprašal o tem, v smeju odgovori: »Saj tu vendar ni prahu.«

Slike iz pipet

Res je. Tisti prepirčljivi vonj smarnic in dvorani »Elementarnih arom« se ne dviga iz cvetja, pač pa iz pipete velikanske steklene hruske, na dnu katere se nahaja kosem vate. Pri branju stavkov z napisov in olfaktorčnih občutkih si že lahko ustvarimo sliko zgodovine, botanike, geografije in kemije. »Pariski metro diši od začeta devetdesetih let po smarnicah. V dvajsetih in tridesetih letih so ga dišavili z vonjem vrtnic, v šestdesetih z vonjem citon.« V japonski podzemski, bi dodal, je trenutno v modi sarin ... Tako torej deluje ta razstava: hočete naokrog, vohljate ob posodah, steklenicah, loncih, lončkih, ceveh, tek-

stil, berete zanimivosti z napisov in medtem ko vas vonjave širnega sveta silijo h kihanju, kipijo, valovijo asociacije v trpkih plasteh vaze glave.

Pomembni del razstave je del, ki se imenuje »Slepi vonji«. To je izraz, ki sta si ga izmislila avtorja razstave Bruno Haldner in Matthias Götz, ker vonji nastajajo le v človeški glavi kot spomin, iz cevi pa ne pri-

»Govorica telesa« so naslovili dvorano, kjer kot prikazni visijo deli človeških oblacil. Dežni plašč, usnjeni jopič, krzneni plašč delujejo razmeroma nenevarno. Tam pa so tudi kimono, spalna srajca, pižama in v kotu same zase že dolgo neoprane kopalke, ki svoje vonjave oddajajo v prostor, z intimnostjo izzivajo obiskovalca in ga spravljajo v stisko.

Preden odidem, se se enkrat sprehodim skozi prostor »Prezračevanje«, ki predstavlja estetski vrhunec te razstave. Okna so prekrita z modro folijo, ki

Aroma, aroma

Razstava Aroma, Aroma - raziskava vonja bo v baselskem Muzeju oblikovanja na ulici Spalenvorstadt 2 odprta do 8. oktobra letos, hkrati pa je tam postavljena tudi razstava plakatov Vonj velikega, širnega sveta. Slednji bodo na ogled do 26. novembra letos. Muzej je zaprt ob ponedeljkih, dodatne informacije pa dobite po telefonu 0041/61/261 30 06.

haja nič. Pa »Ujeti vonji«, ki so jih ujeli na različnih koncih sveta (na primer v Botsvani, Afrika, 22. marca letos).

Vonj pričara ljudi

Najbolj osupljiv del razstave, se bolj vznemirljiv kot del razstave posvečen nekdanji Državni varnostni službi v nekdanji NDR (Staatssicherheitsdienst ali na kratko Stasi) pod naslovom »Vonj ujetih«, je razstavljeno arhivsko gradivo. Arhiva državne varnosti mesta Leipzig v obliki vzorcev v steklenicah, ki so jih varnostni agenti jemali s stolov, na katerih so sedeli osumljenci, ali pri hisnih preiskavah in ki so njihovim slednim psom omogočali zasledovanje se leta pozneje. To je zadnja postavitev v nizu razstavljeneja.

Ulrich Stock, Die Zeit

NOVO NA VIDEU

Rojen iz krvi

Candyman, grozljivka, Aries Ljubljana, scenarij in režija: Bernard Ross; igrajo: Virginia Madsen, Tony Todd, Xander Berkeley, 1992, 94 minut.

Zadnji film Bernarda Rossa Nesmrtno ljubljeno se poigrava z dokaj klasičnimi motivi za to filmsko zvrst. Candyman ali Medeni mož je bil v prejšnjem stoletju izobražen suženj. Med drugim je tudi zelo lepo risal. Tako ga je neki lastnik plantaze najel, da bi naslikal njegovo hčerko. Medeni mož in hčerka plantaznika sta se zaljubila, kar je bilo takrat seveda skoraj bogoskrunsko. Medenemu možu razjarjeni belci odsekajo roko in ga namazejo z medom (od tod ime Candyman). Umre zaradi čebeljih pikov. Na to zgodbo naleti Helen (Madsen), ko s prijatelji pripravlja studijo o serijskih morilcih. Več grozljivih umorov, v katerih je morilec svojim žrtvam razparal telo, pripisujejo Medenemu možu. Ta naj bi namreč ubijal s kavljem, ki ga nosi namesto odsekane roke. Helen sprva označi take govorice za nesmisel, saj pravi, da z njimi ljudje nadenejo vsakodnevni grozotam mistični nadih. Pogumno pogleda v ogledalo in petkrat izreče Candyman. Legenda pravi, da s tem priklješ Medenega moža. Si boste po ogledu filma upali stopiti pred ogledalo?

Plič na žici

Bird on the wire, akcijska komedija, Karantanija film, d.o.o., scenarij: David Seltzer, Louis Venosta, Eric Lerner; režija: John Badham; igrajo: Mel Gibson, Goldie Hawn, David Caradine, 1990, 105 minut. Ideja za film se je porodila v prikupni glavi Kurta Russla, življenjskega sopotnika Goldie Hawn, na snemanju filma Tequilla Sunrise, v katerem sta igrala Kurt in Mel Gibson. Ko so Mel, Kurt in Goldie na snemanju postali prijatelji, je namreč Kurt ugotovil, da bi bila Mel in Goldie krasen filmski par. In glej si ga no: kot naročen jima je kmalu priletel v naročje scenarija za Ptica na žici (to ime nosi tudi skladba Aarona Nevilla). Billy Ray alias Rick (Gibson) je zaradi pricanja proti narkomafiji in korupciji v policiji moral spreminiti identiteto, se preseliti in začeti novo življenje. In pustiti tudi svojo veliko ljubezen Marianne (Hawn). Golobčka se po 15 letih po naključju srečata na bencinski crpalki. Istocasno iz zapora spustijo podlega Sorensona (Caradine), ki ga je Rick pomagal spraviti za zapahe. Z Marianne pomočjo Rick beži ne le pred Sorensonom, ampak se pred celo množico precej jeznih osebkov. Toda čas, da se stara, nikoli pozabljena ljubezen med Marianne in Rickom spet razplamti, se vseeno najde. (I. P.)

Najbolje prodajane družboslovne in humanistične knjige v izbranih slovenskih knjigarnah (v preteklem mesecu)

Naslovi literature, ki jih je preteklih trideset dni naplavilo na lestvice prodajnih rezultatov starih izbranih slovenskih knjigarn, kažejo na veliko zanimanje domaćih bralk in bralcev za novosti, in sicer zlasti z dveh področij; po eni strani Slovence zanimajo klasični evropske filozofske modrosti, po drugi pa se ukvarjajo kar s samim sabo. Velika uspešnica tega meseca je nedvomno Mihelčeva izdaja Platonove Države, ki kravljuje v kar treh knjigarnah, prav tako odlično pa se je odrezala Hribarjeva Fenomenologija II. (Fenomenologija I. je bila na naši lestvici še pred mesecem). Med naslovi izstopata se Vse v enem, eno v vsem Mitje Perusa (tudi ta knjiga je bila na lestvici že pred mesecem) in mali Leksikon - Filozofija Vlada Sruka, novost v družini malih leksikonov Cankarjeve založbe.

Knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, Ljubljana:

1. Platon: Država; Mihelac 1995
2. Slovenija po letu 1995, FDV 1995
3. Gorazd Makarovic: Slovenci in čas, Krt 1995
4. Tine Hribar: Fenomenologija II., Slovenska matica 1995
5. S. Flere, M. Kersevan: Religija in sodobna družba; ZPS 1995

Plečnikova knjigarna, Subičeva 1, Ljubljana:

1. Platon: Država; Mihelac 1995
2. Tine Hribar: Fenomenologija II.; Slovenska matica 1995
3. Ales Debeljak: Oblike religiozne imaginacije; ZPS 1995
4. Mitja Perus: Vse v enem, eno v vsem; DZS 1995
5. Roger Housden: Duša in čistost; Ganes 1995

Knjigarna Založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor:

1. Platon: Država; Mihelac 1995
2. Aristotel: Nikomahova etika; Slovenska matica 1995
3. Tine Hribar: Fenomenologija II.; Slovenska matica 1995
4. Vlado Sruk: Leksikon - Filozofija, Cankarjeva založba 1995
5. Planton; Nova revija 1995

Knjigarna Libris, Prešernov trg 1, Koper:

1. Vlado Sruk: Leksikon - Filozofija, Cankarjeva založba 1995
2. Mitja Perus: Vse v enem, eno v vsem, DZS 1995
3. Joan Borysenko: Cudezna preobrazba, Ganes 1995
4. J. B. Delacour: Veliki leksikon o človeških značajih; Prešernova družba 1995
5. A. Kalc-Hefner, S. Pahor, L. Volk: Slovenci in Italija, Cankarjeva založba 1995

Pripravil Vojko Urbancic

HLADNA VOJNA / USMRTITEV JULIUSA IN ETHEL ROSEMBERG

Objava dokumentov ni odpravila dvomov

Julius naj bi bil kot komunist le »drugorazredni« vohun

WASHINGTON - Tokova objava sovjetskih si-frirnih sporočil, ki jih je ameriška tajna obveševalna služba CIA prestregla od leta 1943 do leta 1945, ni odpravila dvomov, pomislekov in polemik glede umestnosti smrtnih obsodb proti zakoncem Rosenberg. CIA seveda trdi, da teh dokumentov niso smeli uporabiti kot dokazno gradivo proti zakoncema Rosenberg, ker bi KGB ugotovil, da so odkrili njegove sifre. »Ko bi jih uporabili, pa ne bi nihče podvomil v umestnost obsodb,« je izjavil neki funkcionar tajne obveševalne službe CIA. Tega mnenja je tudi zgodovinar David Kahn, ki je izvedenec za vohunstvo. Robert Rosenberg, sin Juliusa in Ethel Rosenberg, ki so ju usmrtili leta 1953 v Sing Singu, pa je z zagrenjenostjo poudaril: »Če so to vsi dokazi, ki so jih imeli proti moji materi, se upravičeno sprašujem, kako so jo lahko ubili.«

Resnici na ljubo je potrebno povedati, da novi dokumenti le potrjujejo, kar je pred časom izjavil Pavel Sudaplatov, sef Stalinskih vohunov. Rosenbergovi so bili po njegovem le drugorazredni vohuni, pravi vohuni, ki so SZ posredovali tajnosti ameriškega vojaškega jedrskega programa, so bili po Sudoplatovih trditvah drugi, bolj pomembni ljudje. Iz sedanjih dokumentov izhaja, da je bil Julius Rosenberg vohun zaradi svojega komunizma, žena Ethel pa je kot komunistka bila le seznanjena s to možovo dejavnostjo.

Arhivski posnetek zakoncev Julius in Ethel Rosenberg iz leta 1951 (Telefoto AP)

INDIJA / POLITIKA IN KRIMINAL SI SEGATA V ROKE

Indijski politik vladne stranke Sharma umoril, razkosal in zažgal 29-letno ženo

NEW DELHI - V prejšnjih dneh je indijska policija aretirala Susila Sarma in ga obtožila umora komaj 29-letne žene Naine Singh. Sarma, pripadnik vladajoče indijske politične stranke, je ženo ubil, jo razkosal in nato zažgal v »tanduru«, značilni indijski kamniti peči. Tako peč je imel v razkošni restavraciji, ki jo je sam upravljal. Neki krosnjar, ki je hodil mimo, je videl dim, ki je prihajal iz restavracije. Ker se mu je stvar zazdela sumljiva, je takoj poklical policijo. Agenti so v peči odkrili zoglele ostanke trupla mlade Naine Singh. Umora je bil takoj osumljen Sarma, ki pa je nenadoma izginil in se predal oblastem sele predčerašnjim, ko ga policija ze izsledila in je bila njegova aretacija neizbežna.

Preden bi ga iz južnoindijskega mesta Bangalore odpeljali v New Delhi, kjer bo

prihodnji ponedeljek sodna razprava, je indijski politik improviziral tiskovno konferenco, da bi vsaj malo olajšal svoj kritični položaj. Ostre obtožbe so letele na Maninderjita Singha Bitto, ki se prav v tem obdobju dviga v vrh Kongresne stranke, čes da je on organiziral umor, da bi se ga znebil. Redkokdo ga je poslušal, Bitto pa je celo izjavil, da obtoženca sploh ne pozna.

Pravijo, da je Sarma večkrat grozil političnim nasprotnikom in da je imel nekaj izredno nasilnih izpadov. Umor Naine Singh pomeni za večino ljudi potrditev dejstva, ki ga indijski tisk ze dalj časa zagovarja. Potrjuje pa tudi, da sta politika in kriminal tesno povezana. Ob tem pa se tu in tam slišijo glasovi, ki se sprašujejo, kaj se skriva za Sarmovo uspešno politično aktivnostjo.

OBLETNICA / PO EKSPLOZIJU PRVE JEDRSKE BOMBE

JE so nastale 16 let kasneje

Černobil je zavrl jedrske programe

WASHINGTON - Ob 50. obletnici eksplozije prve jedrske bombe v novomehiški pušcavi se moramo spomniti, da so jedrsko energijo v miroljubne namene zaceli uporabljati s precejšnjo zamudo.

V začetku so namrec grafitne jedrske reaktorje rabili le za pridobivanje plutonija v vojaske namene. Prvo miroljubno jedrsko elektrarno so zgradili v Veliki Britaniji (Calder Hall) sele leta 1956. Jedrske velesile so v začetku skrbno pazile, da se ne bi druge države dokopale do miroljubne jedrske tehnologije, ker je obstajala upravičena bojazen, da bi prej ali slej svoje znanje države uporabile v vojaske namene. To je veljalo predvsem za Zahodno Nemčijo, ki so ji zavezniki izrecno prepovedali, da bi razvila jedrsko tehnologijo. Sele leta 1955 je takratnemu kanclerju Adenauerju uspelo ustanoviti ministrstvo za jedrska vprašanja, ki mu je načeloval Franz Josef Strauss. Zavezniki so namrec spoznali, da jim ne bo vec uspelo

skrivati svojih tajnosti. Tako so Nemci pognali v pogon svoj prvi jedrski reaktor v Kahl na Meni leta 1961.

Danes je po vsem svetu na stotine miroljubnih jedrskih reaktorjev, ki proizvajajo električno energijo. Reaktorje sovgradili tudi v vojaske ladje in podmornice, nekaj v ledolomilce, se najmanj pa v trgovske ladje.

Prva mirnodobna jedrska nesreča se je pripetila leta 1979 v ameriskem Harrisburgu, največja pa v Černobilu leta 1986. Prav černobilska tragedija je v številnih državah zavrla dotedanje miroljubne jedrske programe. Vsekakor pa se nadaljuje proučevanje novih miroljubnih jedrskih tehnologij. Sen vseh znanstvenikov in seveda tudi gospodarstvenikov in politikov pa je uresničitev fuzijske jedrske elektrarne, v kateri bi potekal podoben proces kot na našem Soncu. S tem bi prisli do cenene energije, ki ne bi bila onesnažujoča, glavni problem fisijski jedrskih elektrarn je namrec vprašanje odlaganja radioaktivnih odpadkov.

KITAJSKA / HOTELI SO MU POSTAVITI TEMPELJ

Mao kot budistična božanstva?

Oblast ustavila gradnjo - Tisoč ljudi je že mesece delalo zastonj

PEKING - Mit o Mao Zedongu se na Kitajskem nadaljuje. Dvajset let po njegovi smrti so Kitajci sklenili »velikemu voditelju« posvetiti tempelj, skoraj tako velik kot evropske katedrale, pravi budistični olimp za pokojnega »cesarja.« Upravitelji okraja Leiyang so sporočili, da so kmetje iz tistih krajev zbrali 20 milijonov juanov, kar je približno 4 milijone mark, za gradnjo monumentalnega templja.

Tam je prej stal oltarček, kakršne v Evropi večkrat srečujemo ob cestah. Bil je posvečen trem očetom kitajskega komunizma: Mao Zedongu, prvemu ministru Cu Enlaju in generalu Zu Deju, ki so umrli leta 1976. Potem pa so sklenili stvari nekoliko povečati. Gradnja budističnega templja je potekala svobodno. Približno tisoč delavcev je mesece in mesece delalo brezplačno. Vladni orga-

ni so pustili stvar ob strani, dokler ni delo pokazalo neizmernih razsežnosti.

Včeraj so oblasti Maove rojstne pokrajine Hunan ukazale prekiniti gradnjo obseznega templja. »Zgradba arhitektonsko spominja na budistični tempelj. Uporabili jo bomo za kaj drugega, mor-da jo bomo preuredili v dom za stare,« so pojasnili voditelji Leiyangskega okraja.

Kitajska tradicija pravi, da postane duh rajnega cesarja božanstvo. Cim bolj je bil cesar grozen v svojem življenju, tem bolj je po njem močen njegov duh. In njegovo dušo je treba nenehno prositi, naj ti ne prinese nesreče.

Podobice z Mao Zedongom na Kitajskem lahko zasledimo kjerkoli. Obešene so na ogledalih takšijev ali pa so s sponkami pripete na suknjice. Nekateri so prepričani, da prinasajo srečo.

Ob paši za oči tudi moda

PARIZ - Kaj vsega lahko vidijo oči v teh dneh, ko v Parizu predstavljajo kreacije zenske visoke mode za prihodnjo sezono. Med okusnimi kreacijami so tudi take, s katerimi se modni kreatorji le izzivljajo. Zgovoren primer je prikazal Guy Laroche, ki je svojo manekenko oblekel v krilo iz sintetičnega perja fuksijske barve, z isto barvo obrobil kratek jopić, ji na obraz nadel crn pajcolan v lase pa orjasko rožo. Ob takem kontrstu povsem normalno izpade večerna obleka zeleno-modre turkizne barve Hanae Mori, saj je Nemec Karl Lagerfeld Naomi Campbell nadel klobuk, ki visi na posebnem kovinskem ogrodju. (AP)

NOVICE

Spopadi in pogajanja v Čečeniji

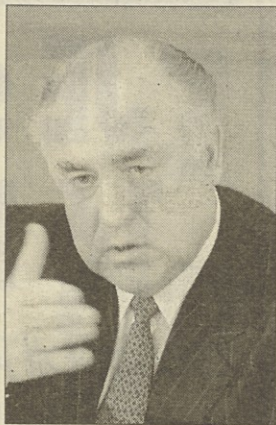
MOSKVA (dpa) - Pet ruskih vojakov je včeraj umrlo v spopadih med čečenskimi gverilci in rusko vojsko v okolici Groznega. Novico je potrdil novi ruski notranji minister general Anatolij Kulikov. Ruska stran poroča, da so čečenski uporniki v zadnji noči izvedli vsaj 15 krajsih vojskih napadov, v katerih so uporabili tudi težko orožje. Na mirovnih pogajanjih o prihodnosti te kavkaskе republike se pogajalci še niso premaknili z mrtve točke. Predvsem je problematična odločitev glede mednarodnopravnega statusa separatistične kavkaskе republike v prihodnje. Kot je znano, se čečenska delegacija zavzema za neodvisnost in suverenost Čečenije, kar bo Moskva težko sprejela.

Rabini netijo upor

JERUZALEM (Reuters) - Skupina vplivnih rabinov je včeraj odločila, da morajo izraelski vojaki zavrniti vsak ukaz, po katerem bi se morali umakniti iz svojih oporišč na Zahodnem bregu. »Odločili smo se, da obstaja biblijska prepoved umika iz izraelskih vojskih oporišč in predaje zemlje neželimo,« je dejal rabin Haim Druckman in dodal: »Tudi če vam kralj ukaže, da zanemarite božjo besedo, ga ne poslušajte.« Odločitev je močno razburila izraelskega ministra za notranje zadeve Moša Sahala, ki je novinarjem povedal, da se bo z državnim tožilecem posvetoval o možnosti kazenskega pregona rabinov pod obtožbo upora. Ze v ponedeljek so nekega desničarskega vojaka obsodili na 14-dnevno zaporno kazen, ker je zavrnil sodelovanje pri premestitvi svoje enote.

Atentat na ustanovitelja Islamske fronte rešitve

PARIZ (Reuters, telefoto: AP) - Po tem, ko sta včeraj dva Arabca, kot so pricali očividci, v neki pariski mošeji ustrelila sejka Abdel Baki Saharauja, ustanovitelja v Alžiriji prepovedane Islamske fronte odresitve, se je v Franciji razširil strah, da se bo državljanska vojna iz te severnoafriške države prenesla v Francijo. Atentat se je zgodil v pariski četrti, ki je gosto naseljena s severnoafriškimi priseljenci. Muslimanska skupnost v Franciji šteje kar stiri milijone ljudi, kar je skoraj des-

Za trenutek izpraznjeno predsedniško delovno mesto je vneslo novo zmedo med tiste, ki so menili, da je Jelcin končna rešitev stare ruske uganke: kdo vlada v Kremlju? Kratka oslabeleost je v trenutku povzročila lov na naslednika človeka, ki je na krilih demokracije razbil totalitarno Sovjetsko zvezo in iz oboževanega voditelja postal »pijanski zločinec«, ko je ob razdejanju Čečenije pozabil na demokratične ideale.

Pri izbiri kandidatov za naslednika je pomagala kar opozicija, ki je po fijaslu s talci v Budjovskovo zahtevala kri. Glavna kandidata za prevzem oblasti sta postala tista ministra, ki sta ostala na svojih položajih. V represivnih resorjih je preživel le Jelcinov vojaški zascitnik, odločni obrambni minister Pavel Gračov, ki prav gotovo nosi levji delež krivde za vojaško operacijo v Čečeniji. Javno je obljubljal zmago nad separatisti v nekaj dneh, odločno zavračal vsakršna pogajanja in ukazal napad na budjovskovo bolnišnico, v katerem je umrlo več kot sto ruskih civilistov. Kljub temu je danes močnejši kot kdajkoli, njegova nesposobna armada

nediscipliniranih in pijanih vojakov pa predstavlja odločilni dejavnik pri oblikovanju vladne politike. Stevilni so prepričani, da je Jelcin pustil Gračova predalet, vendar pa pri tem pozabljajo na dejstvo, da je general v

RUSIJA

Novi napor za Jelcinovo srce

Neporavnani čečenski računi pred veliko trojico

trenutku poslal tanke na ulice, ko je leta 1993 opozicija zasedbo parlamenta skusala izsiliti predsednikov odstop.

Ko je opozicija ugotovila, da bo vojak pretrd oreh, je napadla predsednikovega gospodarstvenika, premiera Viktorja Cernomirdina. Velja za umirjenega človeka premišljenih reakcij, ki je sposoben izpeljati tiste gospodarske reforme, ki jih Zahod od Rusije pričakuje in jih je pripravljen tudi placati. Osebnost

je sprožil mirovna pogajanja s čečenskimi uporniki, ki so se obdržala kljub stalnim kršitvam premijerja, ki jih je najverjetneje treba pripisati Gračovu. S Cernomirdinovi odhodom bi tudi opozicija izgubila preveč, zato se je odpovedala dvakratnemu glasovanju o nezaupnici vladi. Ta bi utegnila odločiti tudi parlament.

Tako postaja najsibkejši člen velike trojice prav oboleli Jelcin, ki ga bo opozicija skusala odstaviti takoj, ko si opomore. Ustava, ki si jo je sestavil, mu sicer začasno zagotavlja varnost, vendar pa bo ruska javnost na koncu zelela izvedeti, cigave so s čečensko in rusko krvjo umazane roke. Za njihovega lastnika bodo zagotovili pretežno breme za nastop na predsedniških volitvah prihodnje leto. Vojaška sramota, zaradi katere so Rusi izgubili upanje v domovino in ugled na Zahodu, bo enega od trojice zagotovov utegnili na dno.

Miran Starič

V OZADJU

Ruska ustava o predsedniku

MOSKVA (dpa) - Ruska ustava v členu 92/2 jasno določa, kako je treba ukrepati, če predsednik države ni več sposoben opravljati svojih dolžnosti. Če je to le začasno, ga zamenja predsednik vlade (člen 92/3).

Člen 92/2: »Ruski predsednik opravljanje svoje funkcije pred pretekom mandata prekine v primeru: odstopa, dolgotrajne zdravstvene nesposobnosti opravljanja funkcije ali v primeru ra-

zrešitve dolžnosti. Predsedniške volitve morajo razpisati najpozneje tri mesece po prenehanju izvajanja funkcije.«

Člen 92/3: »V primerih, ko predsednik Ruske federacije ni sposoben opravljati svojih dolžnosti, jih začasno prevzame predsednik vlade. Namestnik ruskega predsednika nima pravice razpustiti dume, razpisati referendum ali zahtevati spremembe ustave.«

AMERIŠKO-VIETNAMSKI ODNOSI

Vojni sovražnik je postal poslovni partner

Veterani in svojci pogrešanih vojakov so dan diplomatskega priznanja označili za »črni terek«

WASHINGTON (Reuters) - Včerajšnja odločitev ameriškega predsednika Billa Clintona o normalizaciji odnosov z nekdanjim vojnim sovražnikom Vietnamom se naprej buri duhove v Združenih državah. Medtem ko jo ameriški poslovneži pozdravljajo, ji družine pogrešanih vojakov odločno nasprotujejo. Protestom se se pridružili tudi vietnamski Američani, ki opozarjajo na kršitve človekovih in državljanjskih pravic v njihovi nekdanji domovini.

Clinton je diplomatsko priznanje pospremil z upanjem na novo ero gospodarskega sodelovanja med državama, hkrati pa obljubil nadaljevanje operacije iskanja pogrešanih vojakov. To zagotovilo pa se zdalec ni zadovoljilo članov Zadnjega oporišča, organizacije veteranov vietnamske vojne in sorodnikov pogrešanih, ki so včerajšnji dogodek označili kar za »črni terek«. Vendar pa ankete kažejo, da kar 61 odstotkov Američanov podpira predsednikovo odločitev. Med njimi so gotovo najglasnejši ameriški poslovneži v Hanoju, ki pa dvomijo, da se bo zaradi priznanja v Vietnam usmeril nov val investicij. Ta se je začel že pred dvema letoma, ko je Washington umaknil trgovinski embargo in od takrat stalno raste.

Vietnam si bo moral sedaj najprej izboriti status države z največjimi trgovinskimi ugodnostmi, ki mu bo ameriški kongres gotovo nasprotoval. Republikanci bodo najprej zahtevali dostop do vietnamskih vojnih arhivov, kar pa ne zmanjšuje optimizma hanojskih oblastnikov, ki pričakujejo, da bodo ZDA kmalu postale največji investitor v njihovi državi.

ZDA OBNOVILE DIPLOMATSKE ODNOSI Z VIETNAMOM

Ameriški predsednik Clinton je po dveh desetletjih izolacije objavil obnovitev diplomatskih vezi s starim sovražnikom Vietnamom.

KRONOLOGIJA ODNOSOV MED ZDA IN VIETNAMOM

1964

Združene države, ki podpirajo Južni Vietnam, začnejo bombardirati cilje v Severnem Vietnamu, proti kateremu uvedejo tudi trgovinski embargo.

1965

ZDA začnejo v Južni Vietnam pošiljati svoje kopenske sile.

1968

Ofenziva Tet. Severnovietnamska vojska in Vietkong napadeta ameriške položaje na jugu. Ameriški vojaki v vasi My Lai pobijejo štiristo civilistov. Več kot pol milijona ameriških vojakov je v vojni.

27. januar 1973

Sklenjen sporazum o prenehanju bojev v Vietnamu. Konec ameriške intervencije.

30. april 1975

Severnovietnamske sile zasedejo Saigon. Konec vojne in združitve države. Washington razširi trgovinski embargo na celotni Vietnam.

december 1978

Vietnamska vojska vdre v Kambodžo in zruši režim Rdečih Kmerov.

1988

Vietnam naveže prve stike z ZDA glede ugotavljanja usode v bojih pogrešanih ameriških vojakov.

september 1989

Dokončen umik vietnamske vojske iz Kambodže.

april 1991

Sporazum o odprtju posebnega ameriškega urada v Hanoju zaradi urejanja vprašanja pogrešanih vojakov.

december 1991

Washington spet dovoli organizirana ameriška potovanja v Vietnam.

april 1992

Ameriška administracija dovoli pošiljanje človekoljubne pomoči v Vietnam ter vzpostavitev telekomunikacijskih povezav.

13. september 1993

Predsednik Clinton ameriškim podjetjem dovoli sodelovanje pri razvojnih projektih v Vietnamu.

3. februar 1994

Zaradi sklepa senata Clinton ukine trgovinski embargo proti Vietnamu.

500 ...

... ton visoko obogatene urana za jedrske konicе sovjetskih vojskih raket so v Rusiji predelali v 15 tisoč ton nizko obogatene urana za energetske namene. Ta predelava je del sporazuma o jedrskem razoroževanju. Ameriško vladno podjetje USEC, ki to atomsko gorivo odkupuje, je ta teden v Moskvo nakazalo sto milijonov dolarjev predplačila, saj je Rusija zaradi pomanjkanja denarja ustavila dobavo urana. S tem so začasno rešili izpolnjevanje določil sporazuma, vendar pa kljub zagotovitvi ameriškega podpredsednika, da je problem rešen, ni jasno, kako bodo potekala nadaljnja placila. USEC trdi, da prodaja uran naprej z določenim časovnim zamikom, zato si ne more privoščiti predplačil. (Reuters)

tina celotnega prebivalstva. Na atentat se je takoj odzval rektor glavne pariske mošeje in predstavnik vseh muslimanov pred francoskimi oblastmi Dalil Boubaker. Boubaker je včeraj na francoski televiziji pozval muslimansko skupnost in se posebej imame, muslimanske duhovnike, naj ne nasedajo provokacijam in naj se zavzamejo za slogo med muslimani. Zadnji atentat je izkoristil za nastop v javnosti tudi vodja francoskih nacionalistov Jean-Marie Le Pen, ki je obtožil vladu v Parizu, da je popolnoma nesposobna pri reševanju alžirske krize. Sicer pa se Le Pen zavzema za izgon vseh priseljencev.

Nov pokol na severu Burundija

BUJUMBURA (dpa) - Med zadnjimi mirovnimi pogajanjimi v Burundiju, ki tečejo pod pokroviteljstvom Organizacije afriške enotnosti (OAU), so oboroženi skrajneži na severu države v provinci Muyinga na meji s Tanzanijo ubili 50 ljudi med terorističnim napadom na vasko tržnico. Teroristi so najprej iz avtomobila vrgli ročno granato, nakar so izstrelili nekaj rafalov v zbegano množico. Med žrtvami napada so tako pripadniki Hutujev kot Tutsijev. Za zdaj se ni znano, kateri strani pripada teroristična skupina, ki je izvedla zadnji napad na vasko tržnico. Kljub zadnjemu incidentu skuša OAU se vedno zbrati za pogajalsko mizo v Adis Abebi vse v etnični konflikt vmešane strani. Vodja opozicijske stranke, ki predstavlja manjšinske Tutsije, je že sporočil, da se ne bo udeležil pogajanj, ki pa so brez njegove navzočnosti nesmiselna, tako da bo morala OAU ubrati drugo pot, poročajo opazovalci ZN.

»VAROVANA OBMOČJA«

Po srbskem zavzetju Srebrenice je vedno več dvomov o nadaljnji prihodnosti območij pod zaščito sil Združenih narodov.

Srebrenica:

Ker so mesto zasedle srbske enote, je proti postojanki sil ZN na severu enklave pobegnilo 40 tisoč civilistov.

Zepa: Srbi mesto nenehno obstreljujejo s težkim orožjem.

»VAROVANA OBMOČJA«	prebivalci	modre čelade
Sarajevo	380.000	4625
Bihać	70.000	1282
Tuzla	200.000	1139
Gorazde	60.000	300
Srebrenica	40.000	637
Zepa	30.000	69

Vir: UNHCR / UNPROFOR

REUTER

BOSNA IN HERCEGOVINA

Tisoče ljudi beži brez cilja

SARAJEVO (dpa, Reuter) - Bosansko-hercegovski predsednik Alija Izetbegović se je ostro odzval na nemoč Združenih narodov pri zaščiti civilistov v Srebrenici. Napovedal je, da bosanska vlada ne bo pristala na podaljšanje mandata modrih čelad, obenem pa zahteval takojšen odstop Jasušija Akasija, posebnega odposlanca generalnega sekretarja ZN.

Poveljstvo enot ZN na ozemlju BiH je sporočilo, da njihove sile ne nameravajo vnovič zavzeti nekdanjega »varovanega območja«, temveč bo njihova prednostna naloga pomoč beguncem. Trenutno je v Potočarih, zadnji postojanki modrih čelad v bližini Srebrenice, že več kot 30 tisoč beguncev, tja pa naj bi jih bilo namenjenih se približno osem tisoč. Predstavniki Visokega komisariata za begunce ZN (UNHCR) opozarjajo, da so razmere dramatične, ker za ljudi ni ne hrane ne najnujnejših zdravil in medicinskih pripomočkov. Bosanski Srbi se vedno zadržujejo 36 nizozemskih vojakov, poveljstvo bataljona modrih čelad pa v pogajanjih nima uspeha.

V Srebrenico se je včeraj s konvojem tovornjakov in avtobusov pripeljal tudi sam poveljnik vojskih enot bo-

sanskih Srbov Ratko Mladić. Srbi naj bi po podatkih agencij med prebivalci iskali osumljene za vojne zločine, druge pa s tovornjaki vozili na severozahod proti Tuzli, ki je pod nadzorom vladnih sil BiH. V sredo popoldne so iz mesta že odpeljali blizu tisoč civilistov. Tiskovni predstavnik ZN je izrazil protest zaradi tega etničnega čiščenja, ker begunci nikakor niso v takem fizičnem stanju, da bi jih lahko brez nujenja najnujnejše pomoči vozili iz Srebrenice. Vesti o zbiranju in zadrževanju civilistov na stadionu v Bratuncu niso potrjene.

Francoski predsednik Jacques Chirac je ob padcu Srebrenice podvomil v smiselnost misije Unproforja in posredno pokazal možnost, da bi Francija sama posre-

dovala pri vnovičnem zavzetju nekdanjega »varovanega območja«. Obenem je del krivde za padec enklave pripisal tudi bosanskim vladnim enotam, ker niso dovolj zavzeto branile svojih položajev, zaradi česar so se morali tudi nizozemski pripadniki modrih čelad umakniti pred prodirajočimi Srbi. Francija naj bi skupaj s predstavniki Velike Britanije, Nizozemske in Ukrajine poskušala oblikovati prihodnjo strategijo za zaščito enklav pred srbskimi napadi.

Predstavniki držav članic zveze Nato so v skladu s pričakovanji pozdravili odločitev za torkove letalske napade, medtem ko so v Moskvi mnenja deljena. Rusko zunanje ministrstvo je obsodilo srbsko zavzetje Srebrenice, medtem ko je duma na predlog poslanske skupine Vladimirja Zirinovskega sprejela resolucijo, s katero obsoja Natove letalske napade in zahteva, da se Severnoatlantska zveza neha vmešavati v bosansko vojno.

NOVICE

Bosanski Hrvatje odprli meje

MOSTAR, ZAGREB (dpa) - Hercegovski Hrvatje so se pred kratkim odločili, da odprejo svojo južno mejo s Hrvasko in s tem nakazali, da ne nasprotujejo več prihodu novim enotam ZN in Nata za hitro posredovanje. Predsednik hrvasko-muslimanske federacije Kresimir Zubak je včeraj v Mostarju potrdil, da ni več nobenih političnih in vojskih razlogov, zaradi katerih enote za hitro posredovanje v Bosni ne bi bile dobrodošle. Ko je bila hercegovskim Hrvatom pojasnjena vloga enot za hitro posredovanje, so bili razrešeni temeljni spora med Mostarjem in ZN, tako da bo v kratkem podpisan sporazum o nastanitvi modrih čelad, je povedal Zubak. Obласти v Mostarju so bile najbolj zaskrbljene zaradi tega, ker je bila večina novih enot za hitro posredovanje nameščenih na njihovem ozemlju, zato so predvidevali, da bodo modre čelade posredovale v sporu med krajinskimi Srbi in Hrvatje. Zaradi zaprte meje je prišlo do večje zamude pri dostavi vojskega materiala in prihoda več tisoč vojakov, ki bi morali biti v BiH že v začetku julija.

Politične razprtije v Republiki srbski krajini

BEOGRAD (dpa) - Kot poroča neodvisna radijska postaja Studio B iz Beograda, so beograjske oblasti včeraj preprečile zasedanje parlamenta samostojne odpadniške države Republike srbske krajine. Uporni poslanci samostojne države Republike srbske krajine so hoteli izvoliti novo vlado za vzhodno Slavonijo, po tem ko je bil v maju odstavljene kninski premier Borislav Mikelic, ki je bil naklonjen Miloševiću in ne Karadžiću. Vzhodna Slavonija in Knin sta ozemeljsko ločena, zaradi česar je tudi prišlo do politične delitve, saj so v vzhodni Slavoniji odločeni, da se združijo takojmenovano Zvezno republiko Jugoslavijo, medtem ko se hočejo v Kninu, glavnem mestu takojmenovane Republike srbske krajine, združiti z bosanskimi Srbi v enotno državo. Srbski policisti so ovirali poročanje, da je Mikelic iz ZRJ odpotoval v vzhodno Slavonijo.

ZDRUŽENI NARODI

Nemoč, nesmiselnost, neuspeh

Vodstvo svetovne organizacije je posredno priznalo poraz v Bosni

SARAJEVO, ZAGREB - Srbsko zavzetje varovanega območja Srebrenice je razblinilo iluzijo mednarodne skupnosti: »V primeru Srebrenice je propadel koncept zahodnih držav in mednarodna skupnost v bližnji prihodnosti gotovo ne bo nasla nacija za zaščito sosednjih muslimanskih enklav Gorazda in Zepe,« je včeraj izjavil bosanski veleposlanik v Zagrebu Kasim Trnka.

Porocila z bosanskih kriznih žarišč kažejo, da so se enote generala Mladića usmerile proti Zepi. »Grozi učinek domin«, je dejal predstavnik ZN Kiran Singh. »Zdaj, ko so Srbi spoznali, kako preprosto je bilo zavzeti Srebrenico, se bodo - se preden bo mednarodna skupnost reagirala - odpravili se v Zepe in Gorazde.« Sile ZN tega ne morejo preprečiti, saj niso opremljene za takšno akcijo. »Za zaščito Zepe bi potrebovali vsaj 15 tisoč mozi in kljub številnim obljubam bomo težko nasli državo, ki bi bila pripravljena dati na razpolago toliko svojih vojakov.«

»Nikoli ni bilo del naših nalog, da varovana območja ščitimo aktivno,« je dejal visoki častnik ZN. »Ze prejšnji smo pri Varnostnem svetu ZN za-

prosili za 35 tisoč dodatnih vojakov, ki bi prevzeli zaščito varovanih območij, toda gospodje v New Yorku nam okrepitve niso odobrili.« Prav zaradi tega so pripadniki modrih čelad in civilisti na teh območjih zdaj v nevzdržnem položaju. »Edino, kar nam zdaj še preostane, je, da se s Srbi dogovorimo glede prostega prehoda za civiliste iz Srebrenice in hkrati tudi za civilno prebivalstvo Zepe in Gorazda,« je dejal neki drugi predstavnik ZN. »Tovrsten dogovor s Srbi bi brez razmislekov sprejeli.«

Modre čelade so v tem primeru pripravljene hkrati sprejeti tudi očitke, da tako podpirajo etnično čiščenje. »Tako pogosto smo že slišali obtožbe, da podpiramo etnično čiščenje, da zdaj niti ni več pomembno,

ce nam bodo to tudi tokrat očitali.« Medtem ko je vodstvo ZN s tem posredno priznalo svojo nemoč, se v Sarajevu sprasujejo o smislu navzočnosti modrih čelad. Bosanski premier Haris Silajdžić je napovedal, da se bo vlada kmalu odločila o tem, ali ima navzočnost sil ZN sploh kakšen smisel. Po njegovih besedah je Srebrenica padla v srbske roke s podporo Zahoda.

»Mednarodna skupnost je v Srebrenici storila točno to, kar je Srbom najbolj všeč - namreč nicesar,« je dodal Silajdžić. Sarajevski časopis Oslobođenje je za držo Združenih narodov in Nata izbral besedo izdaja. »Zahod je tokrat razpolagal s sredstvi, s katerimi bi lahko ustavil srbski vojski pohod, toda žal jih ni hotel uporabiti.« Zagrebški časopis Večernji list pa je s kančkom zlobe zapisal, da bo potovalna agencija »Mladić-Tours« dodobra preprečila veselje ob 50. obletnici ustanovitve Združenih narodov.

Günther Chalupa/dpa

»Srbsko zavzetje Srebrenice kljub opozorilom in grozjam mednarodne skupnosti kaže predvsem na nemoč Združenih narodov in Zahoda. Kdo se bo v prihodnosti še ravnal po odločitvah Varnostnega sveta ZN? Kdo bo njegove groznje jemal resno? Nihče. Neuspeh mednarodne skupnosti pri reševanju bosanske krize je se posebej velik zaradi tega, ker si v Bosni ne stojijo nasproti sile Združenih narodov in dobro oborožena armada neke države, temveč so ZN soočeni z različnimi milicami in paravojskimi organizacijami, ki jih nihče na svetu ne priznava ... Morebiten umik mednarodnih sil, ki so se osmesile do te mere, bo svet, v katerem živimo, spremenil v veliko nevarnejše mesto, kot pa je bilo prej. Boj za Srebrenico je boj za podobo in moralnost novega svetovnega reda.«

Jediot Achronot, Tel Aviv

KRONOLOGIJA

Tri leta srebreniške kalvarije

April, maj 1992: Srebrenica in vasi v dolini Drine so padle v roke bosanskih Srbov, ki so jim pomagale paravojske enote iz Srbije. Muslimani so Srebrenico znova zavzeli, vendar so cestne povezave ostale v srbskih rokah. Srebrenica je ostala brez vsake človekoljubne pomoči. Proti koncu leta so Srbi Srebrenico obkolili.

13. marec 1993: General Morillon, poveljnik Unproforja za Bosno, ki je v Srebrenico prispel že 11. marca, se je odločil, da ostane v mestu in prebivalce tako ubrani pred srbskim napadom. Mesto je zapustil sele 26. marca.

8. april 1993: General Morillon je moral preklatici novi obisk oblegane enklave, ker ga je 40 km pred Srebrenico nasilno ustavila množica 300 razjarenih srbskih žensk.

12. april 1993: Srbsko bombardira-

nje Srebrenice je terjalo med 70 in 75 živiljenj, ranjenih je bilo približno 120 ljudi. V enem mesecu so iz enklave evakuirali približno osem tisoč ljudi.

16. april 1993: Varnostni svet OZN je Srebrenico razglasil za varovano območje, saj so srbski osvajalci že skoraj prodrlji v mesto.

17. april 1993: Poveljniki vladne vojske in vojske bosanskih Srbov so v Sarajevu podpisali premirje in demilitarizacijo območja okoli Srebrenice.

1. marec 1994: V enklavo so prispele nizozemske modre čelade, ki so zaamenjale kanadske.

25. maj 1995: Približno 700 nizozemskih modrih čelad je zaradi srbskega obstreljevanja v »največji pripravljenosti«.

24. junij 1995: Srbsko poveljstvo je ukazalo napad na Srebrenico.

6. julij 1995: Bosanski Srbi so napadli položaje vladne vojske na jugu, vzhodu in severu enklave.

9. julij 1995: Srbi so prevzeli nadzor nad položaji Unproforja, pred tem pa so za talce vzeli 32 nizozemskih vojakov. Srbska vojska začne bombardirati se Zepe, drugo muslimansko enklavo, prav tako razglašeno za varovano območje OZN.

11. julij 1995: Posredovala so NATOva letala: dve letali F-16 sta bombardirali srbske tanke. Popoldne je Srebrenica padla v srbske roke. Približno 400 modrih čelad se je umaknilo proti Potočarom na severu enklave, sledilo jim je več tisoč beguncev.

12. julij 1995: Srbi so zajeli še deset nizozemskih modrih čelad. Stevilo »vojnih ujetnikov«, ki so jih zajeli bosanski Srbi, se je tako povzpelo na 42.

NOVICI

Avstrija bo kmalu izpolnila pogoje za monetarno unijo

DUNAJ (dpa) - Avstrijski finančni minister Andreas Staribacher je v torek izjavil, da je prepričan, da bo Avstrija izpolnila maastrichtske pogoje evropske monetarne unije (EMU) in da bo prehod v enovalutni sistem speljala brez posebnih težav. Staribacher je parlamentu dejal, da bo vlada poostрила nadzor nad javnimi denarnimi sredstvi, s čimer bo izpolnila pogoje za tretjo stopnjo EMU in uvedbo enotne valute leta 1999. Poudaril je, da bo enotna evropska valuta za Avstrijo pomenila izredno pridobitev. Napovedal je nezapleten prehod v EMU in dejal, da bodo edini dodatni stroški, ki jih bo Avstrija utrpela, le tehnične narave. »Udeležba v EMU ne bo imela nobenega vpliva na ekonomsko politiko. Avstrijska nacionalna banka se že nekaj desetletij izogiba devalvaciji, ki je le zacasna rešitev.«

Meciar in Gonzalez o širitvi EU

MADRID (dpa) - V Madridu sta se srečala slovaški ministrski predsednik Vladimir Meciar in predsednik španske vlade Felipe Gonzales. Glavna tema pogovorov med premieroma je bila širitev EU z državami iz centralne in vzhodne Evrope. Na tiskovni konferenci, ki sta jo premiera pripravila po koncu dvodnevne srečanja, je slovaški premier zavrnil vprašanja o datumu slovaškega priključevanja EU. Meciar meni, da je govoriti o datumu se prehitro, in dodal, da Slovaška potrebuje se veliko časa, da bo njena politična, socialna in gospodarska struktura resnično pripravljena na polnopravno članstvo v EU. Gonzalez, ki bo predsedoval EU naslednjih šest mesecev, je poudaril, da je širitev na vzhod ena od glavnih nalog unije. Resno približevanje Slovaške EU pa se bo najverjetneje zacelo po meddržavni konferenci leta 1997, so prepričani v Madridu. Obisk Meciarja pa je Gonzalez označil kot začetek procesa stalnega posvetovanja z novimi kandidatkami iz srednje Evrope. kmalu se bosta v Madridu oglasila premiera Madžarske in Poljske.

PARIZ VZTRAJA PRI JEDRSKIH POSKUSIH

Francijo pred mednarodno sodišče?

PARIZ, WELLINGTON (dpa) - Predsednik Jacques Chirac je francosko odločitev o izvedbi osmih jedrskih poskusih označil kot nepreklicno: »Preden bomo popolnoma ustavili jedrske poskuse, je se potrebno izvesti teh osem, saj lahko le na ta način ohranimo našo jedrsko moč,« je Chiracove besede povzel predstavnik francoske vlade Francois Baroin. Chirac je tudi dejal, da so protesti proti francoskim jedrskim poskusom v bistvu le delo »ene ali dveh občutljivih skupin.«

Francoskim jedrskim poskusom v južnem Pacifiku močno nasprotuje tudi Nova Zelandija, njena vlada pa je napovedala, da bo pri mednarodnem sodišču vložila tožbo proti Franciji. Novozelandski minister za pravosodje Paul East je včeraj v Wellingtonu dejal, da novozelandska vlada trenutno preverja, ali je tožba proti Franciji sploh možna. Vprašljivo je namreč, ali bo mednarodno sodišče v primeru, da Francija ne prizna njegove pristojnosti, sploh sprejelo

tožbo. Avstralija in Nova Zelandija sta namreč skušali že leta 1973 s pomočjo tožbe preprečiti jedrske poskuse na atolu Mururoa.

Tudi naravovarstvena organizacija Greenpeace nadaljuje s svojimi prizadevanji za preprečitev francoskih jedrskih poskusov. Njena ladja Mavricni bojevnik II. je trenutno na poti na Tahiti, kjer se bo posadka 14. julija, torej na dan francoskega nacionalnega praznika, udeležila protestnih akcij proti jedrskim poskusom na Mururoi. Medtem pa francoski specialci v zaprtem območju atola se vedno iščejo gumenjak s tremi aktivisti naravovarstvene organizacije. Brat enega od treh članov Greenpeacea, ki se domnevno nahajajo na zaprtem območju, v pogovoru z avstralskimi novinarji ni izključil možnosti, da gre le za zvijaco Greenpeacea: »Morda so se skрили na ladji Vega, kljub temu pa ne bi bil presenečen, če se res nahajajo na atolu Mururoa. Moj brat bi namreč dal vse za to, da na atolu pritrdi znak Greenpeacea.«

Prizor s protijedrskih demonstracij v Strasbourgu (Telefoto: AP)

EU / SREČANJE NEMŠKEGA KANCLERJA IN FRANCOSKEGA PREDSEDNIKA

Kohl spoštuje Chiracovo voljo

Meni, da gre pri vprašanju jedrskih poskusov za »suvereno, nacionalno odločitev«

STRASBOURG (dpa, Telefoto: AP) - Nemški kancler Helmut Kohl je odločitev Francije, da bo kljub protestom izvedla osem jedrskih poskusov, označil kot »suvereno, nacionalno odločitev«. Na skupni tiskovni konferenci ob koncu 65. nemško-francoskega vrha je Kohl dejal, da od Chiraca ni zahteval, da se Francija odpove jedrskim poskusom, čeprav ne podpira francoskega stališča.

Kohl je hkrati izrazil tudi nasprotovanje bojkotu francoskih proizvodov. Francoski predsednik pa je Kohlu na srečanju razložil smisel novih jedrskih poskusov. Če bi se Francija odpovedala tem osmim jedrskim poskusom, ki so bili predvideni že za leto 1992, bi dopuščala dvome o varnosti in učinkovitosti jedrskega orožja, je franco-

ski predsednik izjavil na tiskovni konferenci. Obenem bi Francija po njegovem mnenju »za vedno izgubila možnost za posodobitev svoje tehnike.«

»Zvezna republika Nemčija se vedno podpira prekinitev jedrskih poskusov,« je poudaril Kohl. Pogodbo o tem je treba »skleniti čim prej«. Kancler Kohl je tudi izrazil mne-

nje, da bodo sedanje diskusije morda pospešile sklenitev tovrstnega sporazuma. O jedrskih poskusih sta se Kohl in Chirac na francosko-nemškem vrhu, ki so ga skrajšali na pol dneva, le kratko pogovarjala. Razpravljala sta predvsem o smernicah za prihodnost Evropske unije, saj nameravata Nemčija in Francija zavzeti isto stališče na vladni konferenci EU leta 1996. Chirac je na zaključni tiskovni konferenci dejal, da se Francija in Nemčija v bistvenih točkah glede prihodnjih smernic EU že strinjata, kljub temu pa je dodal:

»Imeli bomo se veliko časa, preden se bomo dogovorili glede vseh točk.« Kohl je govoril celo o »dramatičnem trenutku za zagotovitev prihodnosti Evrope«. Nemčija in Francija bosta po njegovih besedah najtesneje sodelovali. Državi bosta prav tako razmislili o večinskih odločitvah v EU. Chirac je poudaril, da Francija nikoli ni bila proti večinskim odločitvam v EU. Glede vprašanja skupnega nemško-francoskega vojnega satelita Helios-2 pa bodo obrambni in zunanji ministri sprejeli odločitev do septembra.

SEVERNA IRSKA

Korak naprej od lažnega miru diskriminacije

NIKOLAI JEFFS

Zadnji dogodki na Severnem Irskem potrjujejo tezo - ki je vsak dan uresničena v Bosni - kako varljivi so mirovni procesi, če ni predhodnih političnih rešitev, ki bi iz premirij ustvarile trajen mir. Kljub temu lahko ob incidentih, ki trenutno pretresajo Severno Irsko, se vedno vidimo obrise skupnosti, v kateri vsaka stran ne bi bila ograjena v zidove svojega sovraštva.

Pretekli teden so katoliki na ulicah protestirali proti predcasni izpustitvi britanskega vojaka Leeja Clegga, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora katoliške najstnice. Izpustitev je pri irskih nacionalistih zbudila pomisleke, čes da očitno obstaja en zakon za Britance, drugi pa za Irce. Sinn Fein, politično krilo IRE si namreč prizadeva za izpustitev irskih političnih zapornikov oziroma teroristov, s tem pa se približuje tudi prizadevanjem protestantskih terorističnih organizacij, ki si želijo enako za svoje zapornike.

V nedeljo pa so se protestanti in policija spopadli v mestu Portadown, ker je bil protestantom dostop do katoliških predelov mesta zaprt. Sporocilo spopada, ki nagovarja tako katoliške kot protestantske skrajneze, je jasno: severnoirsko policijo ni več mogoče povsem neproblematično videti kot podaljšano in represivno roko protestantskih interesov.

Ce je policija, ki je na protestante streljala s plastičnimi naboji, jasno dokazala, da je pripravljena braniti premirje enakopravnih, ne pa lažni mir diskriminacije, potem je povsem drugače z nekaterimi političnimi elitami. Vodja Demokratske unionistične stranke Ian Paisley je protestante pozval, naj se ne vdajo. Ob mirovnem

procesu je jasno, da se politična baza skrajnezev zmanjšuje, ker je manj razdvojenosti, iz katere bi lahko crpali svojo politično moč, zato so prisiljeni v retorično podvajanje stanja, kakršno je vladalo, preden je nastopil mir, da bi lahko od množic zahtevali politično lojalnost in ohranili svojo politično moč.

Po drugi strani je vodja Sinn Feina Gerry Adams včeraj pozval k strpnosti. Adams se zaveda, da se mora hitro preobraziti: ko igra na karto strpnosti, zeli doseči več kot samo ohranjanje trenutne politične podpore - zeli si povečati svojo bazo. Mir je v interesu tako katolikov kot tudi protestantov. Včerajsja obletnica zmage protestantov Williama Oranskega nad katoliki silami Jamesa II. je namreč v protestantskem koledarju pomemben dogodek. Protestanti so ga zaznamovali z izzivalnim pohodom po katoliških predelih Belfasta. Katolike in protestante je policija ločevala z oklepniimi vozili. Prihajalo je sicer do nasilja, toda v veliko manjši meri, kot bi lahko pričakovali.

Pohod odpira enega temeljnih problemov mirovnega procesa: kako spostovati identiteto in razlike v kulturi in se pri tem izogniti sovraštvo do druge strani? To je problem, ki ga strogo politična plat mirovnega procesa ne more rešiti. Na tem področju ne moreta posredovati ne London ne Dublin. In morda je prav v tem ključ. Če se zeli Severna Irsko res preobraziti v novo skupnost, ne sme iskati zavezništva na diahroni ravni zgodovinskega spomina niti na sinhroni ravni središč politične moči, ki so zunaj te skupnosti. Če je spopostovanje drugega prvi korak, potem je drugi korak iskanje skupnih in avtonomnih interesov.

KOLESARSTVO / TOUR DE FRANCE NA VRHU ALPE D'HUEZ

Najtežjo etapo osvojil Pantani

Indurainu zadal skoraj dve minuti zaostanka
Odstopili so Berzin, Fondriest in Cipollini

L'ALPE D'HUEZ - Marco Pantani je z včerajšnjo zmago na najtežji etapi letosnjega Toura dokazal, da je s 25-letni eden od najboljših »plezalcev« v kolesarski karavani. Italijan se je za naskok na etapno zmago odločil na začetku zadnjega vzpona in se hitro prebil na celo ter zmagal z minuto in dvajsetimi sekundami prednosti pred Indurainom.

Stevilo nastopajočih se je po koncu včerajšnje etape zelo zmanjšalo, med kolesarji, ki niso prispeli na cilj, pa je bilo tudi nekaj znanih imen. Italijan Mario Cipollini se sploh ni pojavil na startu, medtem ko so kar po vrsti odstopali Belgijec Vanderaerden, pa Francoz Durand in Italijan Fondriest, najbolj presenečljiv pa je bil odstop Rus Jevgenija Berzina, ki je imel predvčerajšnjim povečano telesno temperaturo in ni vzdržal naporov težkih alpskih etap.

Kolesarji so prek prvega gorskega prelaza zunaj kategorije na dva tisoč metrov visokem Col de la Madeleine pripeljali v strnjeno skupino, kmalu po le-tecem cilju v Saint-Jean de Maurienneu pa so se začeli prvi napadi, v katerih je izmenično sodelovalo kakšnih 15 kolesarjev, ki so v majhnih skupinah bezali iz glavnine. Na 22 kilometrov dolgem vzponu z visinsko razliko 1.500 metrov in s povprečnim 5,5-odstotnim nagibom so se ubežniki zbrali v skupini trinajstih kolesarjev in si privozili prednost, ki je bila večja kot minuta in pol. V skupini je bilo več močnih kolesarjev, ki pa nikakor niso nasli skupne-

ga jezika in njihova prednost se ni več povečevala. V tej skupini so bili Munoz, Jalabert, Virenque, Gotti, Escartin, Bruyneel, Dufaux, Bolts, Elli, Zberg, Vona, Simoni in Brochard. Strm vzpon je terjal svoj davek tudi v glavnini, ki je postajala cedalje manjša, in tudi Svcar Rominger je začel zaostajati, a se je na posled izvekel iz krize in znova ujel glavnino.

Pred zadnjim vzponom proti cilju je po predpravi kolesarjev Carrere napadel Pantani in začel loviti vodilno skupino. Prehitel je Boltsa, Simonija, Munoz, pa Mejio, ki se je pred njim podal v lov za vodečo skupino, nato Bruyneela ter se pridružil vodoci trojici Virenque, Jalabertu in Escartinu. Nikomur od trojice ni uspelo držati koraka z Italijanom in Pantani je nadaljeval z neverjetnim ritmom ter kmalu ujel Gotti, ki se je pred tem odločil za samostojen beg. Tudi ta mu ni mogel slediti in pot do cilja in etapne zmage je bila prosta. Tedaj se je sprožil Indurain, močno pospešil tempo, sledila pa sta mu Zülle in Riis. Do cilja so peljali skupaj in pri tem prehiteli vse ubežnike razen Pantanija, ki je v zadnjem zavoju pred ciljem skoraj odpeljal v napačno smer.

Danes bo na sporedu 11. etapa od Bourg D'Oisansa do Saint Etiennea, dolga 199 kilometrov s po enim vzponom prve, druge in tretje kategorije.

Rezultati: 1. Pantani (Ita - Carrera) 5:13.14, 2. Indurain (Spa - Banesto), 3. Zülle (Svi - ONCE) oba +1.24, 4. Riis (Dan -

Gewiss Ballan) +1.26, 5. Madouas (Fra - Castorama) +1.54, 6. Escartin (Spa - Mapei GB) +2.01, 7. Jalabert (Fra - ONCE) +2.26, 8. Virenque (Fra - Festina), 9. Gotti (Ita - Gewiss Ballan) oba +2.50, 10. Chiappucci (Ita - Carrera), 11. Lanfranchi (Ita - Brescialat) oba +3.02, 12. Rominger (Svi - Mapei GB), 13. Bruyneel (Bel - ONCE) oba +3.08, 14. Tonkov (Rus - Lampre) +3.11, 15. Dufaux (Svi - Festina), 16. Cubino (Spa - Kelme) oba +4.58, 17. Mejia (Col - Motorola), 18. Gonzales (Spa - Mapei GB), 19. Munoz (Col - Kelme), 20. Elli (Ita - MG Technogym) vsi +5.30.

Skupni vrstni red: 1. Indurain 42:32.58, 2. Zülle

Pantani navzgor kot če bi vozil po ravnem (AP)

+2.27, 3. Riis +6.00, 4. Rominger +8.19, 5. Gotti +8.20, 6. Jalabert +9.16, 7. Pantani +12.38, 8. Mauri +12.49, 9. Tonkov +12.58, 10. Escartin +13.43, 11. Chiappucci +14.10, 12. Virenque +15.46, 13. Madouas +16.17, 14. Dufaux +8.13, 15. Lanfranchi +19.19, 16. Mejia +19.42, 17. Bruyneel +20.09, 18. Breukink (Niz - ONCE) +20.13, 19. Thibout (Fra - Castorama) +21.24, 20. Aparicio (Spa Banesto) +23.08. (JuM)

ATLETIKA / V NICI NA 1500 M

Rekord Morcelija

NICA - Svetovni rekord Noureddinea Morcelija na 1500 metrov je na sinočnjem mitingu v Nici dopolnil zlato sezono tekačev, saj so letos že padli tudi rekordi na 1000 in 5000 metrov ter 3000 metrov z zaprekami. Alzirec je svojo prejšnjo znamko 3:28.82 izboljšal do 3:27.38, torej za skoraj poldrugo sekundo, čeprav je po prvih 400 metrih zaostajal za delnim izidom prejšnjega rekorda. Toda nenadkriljivi Alahov podložnik je stisnil zobe in zadnje moči: rekord je bil tu!

Svetovni rekord (Morcelijev, prejšnji teden v Parizu...) je za nekaj več kot sekundo zgrešil Burundijec Niyongabo, tako da se med tema tekačema v Göteborgu obeta zanimiv dvoboj. Dobro je tekkel tudi Maročan Hissou na 3000 metrov: 7:35.66 je letosnji najboljši izid, isto pa velja tudi za 50.61 Francozinje Perecove na 400 metrov z ovirami. Na svoj račun je (delno) prisla tudi Brigita Bukovec: zmagala je, toda z ne najboljšim časom in ob odsotnosti Ka-

zakinja Sisigine. Rezultati:

Zenske, krogla: 1. Kumbernuss (Nem) 20, 63; 2. Neimke (Nem) 20, 53; 100 m ovire: 1. Bukovec (Slo) 12, 89; 2. Lopez (Kub) 12, 94, 400 m ovire: 1. Tirlea (Rom) 55, 26; 2. Kuroskina (Blr) 55, 42. 3000 m: 1. Fidatov (Rom) 8:45, 71; 2. Nenačeva (Rus) 8:46, 02. 3000 m: Fidatov (Rom) 8:45.71; 2. Nenačeva (Rus) 8:46.02. 200m: 1. Gainsford (Avs) 22, 63; 2. McDonald (Jam) 22, 72

Moški, 400 m z ovirami: 1. Harris (Zda) 47, 98; 2. De Araujo (Bra) 48, 04. 1000 m: 1. Mahjoub (mar) 2:14, 69; 2. Tengelei (Ken) 2:14, 73. 2000 m: 1. Niyongabo (Bur) 4:48, 69; 2. Sghir (Mar) 4:52, 88. 110 m ovire: 1. Schwartoff (Nem) 13.29; 2. Jackson (VB) 13.35. 3000 m zapreke: 1. Barngetun (Ken) 8:08.24; 2. Bermasai (Ken) 8:09.63. 1500 m: 1. Morceli (Alz) 3:27, 37; 2. Kemei (Ken) 3:31, 40. Višina: Kemp (Bah) 2, 38; 2. Sotomayor (Kub) 2, 30. Kopje: Zelezni (Madz) 87, 17; 2. Laukkanen (Fin) 82, 54.

NOGOMET / COPA AMERICA

»Bati-gol« potopil nebolglieni Čile

V spopadu ubit argentinski navijač

PAYSANDU' - Vedno napeti derbi med Argentinci in Cilenci se je kot sicer že večkrat v preteklosti zaključil tragicno. V spopadih med argentinskimi navijaci, pristasi dveh različnih klubov, je bil namreč eden ubit z nožem, kar precej pa jih je moralo svoje rane krpiti v bolnišnici. Nič čudnega: Copa America ne bila Copa America, če ne bi bilo vsakic vsaj enega takega incidenta. Italijanski »ultrasi« so v primerjavi z južnoameriskimi kolegi poslušni osnovnošolski otroci.

Sama tekma je bila povsem enostranska: po samih šestih minutah so »blanco-celestes« povedli z 2:0 z goloma Batistute in Simeoneja. Prav tako pirotehničen je bil začetek drugega dela. Po sedmih minutah je tretji gol dal Batistuta, v naslednjem napadu pa je bil uspešen se Balbo. Vse je bolj spominjalo na strelske vaje kot pa na tekmo nogometno razvitih (?) ekip.

Veliko presenečenje, se posebno glede na izid prvega kroga, je pripravila Bolivija. Končno se je razpistolil »Diablo« Etcheverry: svoje moštvo je popeljal v vodstvo, katerega Združene države niso uspele na noben način nadoknaditi. V skupini C si je napredovanje že zagotovila Argentina, ki ima 6 točk, Bolivija in ZDA imata isto število točk (3) in enako gol-razliko, Čile pa je prepričljivo zadnji. Nemajhno prednost v boju za drugo mesto je seveda Bolivija, ki bo v zadnjem krogu igrala proti Čilu, ZDA pa kakajo na Argentino.

Ponoci so odigrali tekmi Paragvaj - Venezuela in Urugvaj - Mehika (skup. A), danes ponoci pa bodo odigrali srečanja Peru - Ekvador in Brazilija - Kolumbija (skup. B).

Becker kritizira Agassija, njegovega sponzorja in organizatorje

LONDON - Trikratni zmagovalec wimbledonskega teniskega turnirja, letos pa finalist, Nemec Boris Becker, je po zaključku turnirja v Wimbledonu ostro kritiziral Andreja Agassija, njegovega sponzorja podjetje Nike in wimbledonske organizatorje. Razlog njegovega nezadovoljstva je v tem, da je Agassi kar pet svojih srečanj odigral na centralnem igrišču, medtem ko je on pred polfinalnim obračunom na centralnem igrišču igral samo eno srečanje.

»Ne morem verjeti, da so organizatorji omogočili, da Agassi skoraj ves turnir igra na centralnem igrišču in razen tega še vedno ob ugodni uri. Zanima me, kako bi bilo, če bi Agassi igral na drugih igriščih in v največji vročini,« je dejal Becker, ki je prepričan, da ima pri tem prste vmes Agassijev sponzor, izdelovalec sportnih oblačil Nike. »Nike ima danes v tenisu velik vpliv. Ostala podjetja se z njim ne morejo primerjati, zato Nike lahko vpliva na organizatorje in razpored srečanj. Tako je bilo v Parizu, tako je bilo v Wimbledonu, bojim se, da bo tako tudi v New Yorku,« je se dejal trenutno tretji igralca na svetu, cigar sponzor je Lotto.

Pri Agassiju in Beckerju je ze nekaj časa videti, da nista ravno v najboljših od-

n o s i h .

»Agassi med teniskimi igralci ni ravno priljubljen. V vseh stvareh hoče imeti zadnjo besedo. Je zelo trmast in povsem drugačen od ostalih. Zaprt je vase, kar pa je mogoče ključ za uspešne igre. Njegov stil oblačenja je pod vsako kritiko. Nocem, da bi se mi sin oblačil kot Agassi,« je Becker ocenil nasprotnika.

Na Beckerjeve obtožbe so ze reagirali organizatorji turnirja v Wimbledonu: »Becker govori neumnosti. Če bi Nike dolocal urnik srečanj, bi verjetno ugodne ure in igrišča imel tudi njihov drugi varovanec Pete Sampras, ki je pred polfinalnim srečanjem samo enkrat igral na glavnem igrišču. Agassi je trenutno številka ena v svetovnem tenisu in je tudi medijsko najbolj zanimiv, zato si zasluži nekaj privilegijev. Tudi Becker jih je tu ze imel.«

Becker je sicer v polfinalu Wimbledonu Agassija premagal, v finalu pa izgubil proti Samprasu.

NOVICE

Olimpija v predkolu proti Grkom, Mura pa proti Litvijcem

ZENEVA - V predkolu nogometnega pokala Uefa (8. in 22. avgusta) se bo ljubljanska Olimpija pomerila z atenskim Apollonom, v predkolu pokala pokalnih zmagovalcev pa bo Mura igrala proti Žalgirisu iz Vilne. Tako je dolocil včerajšnji zreb v Zenevi.

V ligi prvakov letos ne bo slovenskega predstavnika, ker Slovenija na lestvici Uefa po novih pravilih nima dovolj točk, da bi lahko svojega prvaka uvrstila v to tekmovanje. Včeraj so z zrebom dolocili pare predkola za mostva od 9. do 24. mesta. Osem zmagovalcev se bo v četrtfinalno fazo pridružilo evropskemu prvaku Ajaxu ter Juventus, Nantesu, Borussia Dortmund, Real Madridu, Blackburnu, Portu in Spartaku Moskva.

Petnajst mostev v pokalu pokalnih zmagovalcev in 30 v pokalu Uefa (med temi vsa italijanska) so ze neposredno uvrščena v 1. krog.

Liga prvakov - predkolo (9. in 23. avgusta): Grasshoppers (Svi) - Makabi Tel Aviv (Izr), Glasgow Rangers (Sko) - Anorthosis Famagusta (Cip), Legia Varšava (Pol) - Göteborg (Sve), Casino Salzburg (Avt) - Steaua Bukaresta (Rom), Dinamo Kijev (Ukr) - Aalborg (Dan), Rosenborg (Nor) - Besiktas (Tur), Anderlecht (Bel) - Ferencváros (Madz), Panathinaikos (Grc) - Hajduk Split (Hrv). **Pokal pokalnih zmagovalcev** (10 in 24. avgusta): Tiligul Tiraspol (Mol) - Sion (Svi), Vac Samsung (Madz) - Sileks (Mak), Tps Turku (Fin) - Teuta (Alb), Vaduz (Licht) - Hradec Kralovè (Ces), Apoel Nikozija (Cip) - Neftchi Baku (Adz), Wrexham (Wal) - Petrolul Ploiesti (Rom), La Valletta (Mal) - Inter Bratislava (Skl), Chakhtior Donetsk (Ukr) - Linfield (Irs), Žalgiris Vilna (Lit) - Mura (Slo), Gks Katowice (Pol) - Ararat Erevan (Arm), Obilic (Jug) - Dinamo Batumi (Gru), Lokomotiv Sofija (Bol) - Derry City (S. Irs), Makabi Haifa (Izr) - Klaksvikar Itrottarfelag (Far), Dinamo Minsk (Blr) - Molde (Nor), Grevenmacher (Luks) - Reykjavik (Isl), Dag-Liepaja (Let) - Lantana (Est).

Pokal Uefa: Orebros (Dan) - Avenir Beggen (Luks), Tpv Tampere (Fin) - Viking (Nor), Bangor City (Wal) - Widzew Lodz (Pol), Shelbourne (Irs) - IA Akranes (Dan), Glenavon (Irs) - Hafnarfjordur (Isl), Brøndby (Dan) - Grifas (Lit), Lillestrøm (Nor) - Flora Tallinn (Est), Motherwell (Sko) - Mypa-47 (Fin), Skonto Riga (Let) - Maribor Branik (Slo), Sturm Graz (Avt) - Slavija Praga (Ces), Jeunesse d'Esch (Luks) - Lugano (Svi), Slovan Bratislava (Skl) - Osijek (Urv), Dundalk (Irs) - Malmö (Sve), Crusaders (Irs) - Silkeborg (Dan), Afan Lido (Wal) - Raf Riga (Let), Raith Rovers (Sko) - Gotu Itrottarfelag (Far), Slavija Sofija (Bol) - Olimpiakos (Grc), Zimbru Chisinau (Mol) - Hapoel Tel Aviv (Izr), Sparta Praga (Ces) - Galatasaray (Tur), Omonia Nikozija (Cip) - Sliema Wanderers (Mal), Kosice (Skl) - Ujpest Toma Egylet (Madz).

Universitatea Craiova (Rom) - Dinamo Minsk (Blr), Fenerbahce (Tur) - Partizan (Alb), Vardar (Mak) - Samtredia (Gru), Botev Plovdiv (Bul) - Dinamo Tbilisi (Gru), Apollon Atene (Grc) - Olimpija Ljubljana (Slo), Crvena zvezda (Jug) - Neuchatel Xamax (Svi), Hibernians (Mal) - Cernomoretts (Ukr), Kapaz Ganja (Adz) - Austria Dunaj (Avt), Tirana (Alb) - Hapoel Beer Sheva (Izr), Levski Sofija (Bol) - Dinamo Bukaresta (Rom), Zaglebie Lubln (Pol) - Shirak Erevan (Arm).

Fetterlein boljši od četrtega nosilca

BAASTAD (STA/AFP) - Četrtemu nosilcu Čehu Bohdanu Ulihrachu se ni uspelo uvrstiti v tretji krog teniskega turnirja v Baastadu na Švedskem z nagradnim skladom 350 tisoč dolarjev. V drugem krogu ga je s 7:6 (13:11) in 7:5 premagal Danec Frederik Fetterlein.

Izidi 2. kroga: Frederik Fetterlein (Dan) - Bohdan Ulihrach (Ces, 4) 7:6 (11), 7:5; Fernando Meligeni (Bra) - Oscar Martinez (Spa) 7:5, 6:1; Magnus Norman (Sve) - Mikael Tillstroem (Sve) 6:3, 6:2.

Rios izločil Forgeta

GSTAAD - Marcelo Rios iz Čila je v drugem krogu teniskega turnirja v švicarskem Gstaadu z nagradnim skladom 550 tisoč dolarjev presenetljivo ugnal osmega nosilca Francoza Guyja Forgeta z izidom 6:2 in 6:3.

Izidi, 2. krog: Rios (Čile) - Forget (Fra, 8) 6:2, 6:3; Bruguera (Spa, 3) - Costa (Spa) 6:4, 6:1; Sanchez (Spa) - Roux (Fra) 7:6 (3), 6:3; Hlasek (Svi) - Corretja (Spa) 7:6 (7:2), 6:3.

Branilec zmage in prvi nosilec brez težav v Newportu

NEWPORT - Branilec lanske zmage in prvi nosilec American David Wheaton se je brez težav uvrstil v drugi krog teniskega turnirja v Newportu (225 tisoč dolarjev nagradnega sklada). Premagal je Avstralcja Jaimeja Morgana s 6:4 in 6:2. Mladi Avstralec Mark Philippoussis pa je v prvem krogu premagal Amerikana Kennyja Thorna s 6:3 in 6:4. Odigrali so le ti dve tekmi, druga srečanja so zaradi dežja preložili. Izidi prvi kroga: Wheaton (ZDA, 1) - Morgan (Avs) 6:4, 6:2; Philippoussis (Avs) - Thom (ZDA) 6:3, 6:4.

NOVICE

Real Madrid tvega

ZENEVA - Denarja vedno lačna UEFA grozi Real Madridu, da ne bo mogel nastopati v Champions Leagueu. UEFA ima namreč avtomatično vse pravice prenosa tekem tega tekmovanja in jih nato proda posameznim televizijskim mrežam. Real Madrid pa je pred nekaj leti pravice prenosa vseh svojih tekem že prodal Banestu (banki, ki sponzorizira tudi Induraina...). Do enakega zapetljaja je prišlo tudi lani v primeru Steaue in romunske mreže CWL, toda slo je za bistveno manjše vsote. Primer spet postavlja v žarišče problem diktatorskega režima, ki ga izvaja evropska nogometna zveza.

Granatno srce bije

TURIN - Pobuda za resitev stadiona Filadelfia, kjer je nekoč igral in zmagoval »veliki Torino« je odlično startala. V enem mesecu je pristopilo kar 150 podjetij, oseb in društev, ki se bodo zavzemali za to, da bi leta 1999, to je ob petdeseti obletnici letalske nesreče pri Supergi, Filadelfia spet bil nared. Na prenovljenem stadionu naj bi odtlej igral svoje tekme Torino, tu pa bili tudi društveni prostori in muzej kluba.

Italijanski baseballisti na Ol

HAARLEM - V polfinalu 24. evropskega prvenstva v bežbolu je Italija z 21:13 premagala Spanijo in se tako uvrstila v finale, hkrati pa tudi na olimpijske igre, ki bodo naslednje leto v domovini baseballa, ameriški Atlanti. V finalu se bodo »azzurri« pomerili s tradicionalnim tekmečem, Nizozemsko, igralo pa se bo na tri zmage. Prva tekma bo na sporedu že danes ob 19.30.

O Monzi pove vsak svojo

MILAN - Na prstih ene roke bi najbrž lahko presteli tiste, ki niso dvignili glasa ob morebitnem zaprtju (ali odprtju, odvisno pač od zornega kota) dirkališča v Monzi. Tokrat se je oglasila naravovarstvena skupina Italia Nostra, ki meni, da dirkalniki formule 1 in čez stoletje stara drevesa Ville Reale ne spadata skupaj. Zanimivo je, da je prošnja za sečnjo dreves romala na ministrstvo za okolje, Italia Nostra pa se je pritožila na ministrstvo za kulturne dobrine.

Rekordno število sabljačev

DEN HAAG - Teden pred začetkom 51. svetovnega prvenstva v sabljanju so potolkli rekord nastopajočih držav. Doslej se jih je namreč vpisalo kar 66, ob velesilah Franciji, Italiji, Madžarski, Rusiji in Nemčiji pa bo prvič prisoten tudi Trinidad in Tobago. SP bo veljalo tudi kot kvalifikacija za olimpijske igre: prvih osem držav v ekipnem tekmovanju se bo v Atlanto uvrstilo neposredno, ostale pa čakajo dodatni boji.

IZJAVA ODBORNIKA DEGANA

Trbiž bo kandidiral za ZOI 2006

Deželni odbornik za turizem Cristiano Degano je v pogovoru s predsednikom komisije Mednarodnega olimpijskega odbora za ocenjevanje kandidatur Thomasom Bachom izjavil, da bo Trbiž ponovno kandidiral za organizacijo zimskih olimpijskih iger in sicer za leto 2006. Tudi prihodnjo kandidaturo naj bi naša dežela predstavila skupaj s Slovenijo in Koroško.

Thomasa Bacha, ki ga je predsednik MOK Juan Antonio Samaranch

ch pred kratkim spet imenoval na celo ocenjevalne komisije, se je v Gradezu, kjer ga je povabil Degano, srečal se s predsednikom italijanske smučarske zveze FISCI Carlom Valentinom in odgovornim za mednarodne odnose pri Coniju Tulliom Paratorejem. Bach dobro pozna vsebino kandidature ob tromeji, saj je bil novembra lani vodja delegacije MOK, ki je obiskala Trbiž in sportne objekte, na katerih naj bi se odvijala olimpijska tekmovanja.

Mladinsko EP v baseballu: drevi polfinale Italija-Spanija in Nizozemska - Rusija

V polfinale evropskega prvenstva v baseballu za mladince, ki se letos odvíja v naši deželi, so se uvrstile reprezentance Italije, Spanije, Nizozemske in Rusije. Polfinalni tekmi bosta že drevi, s pricetkom ob 20. uri. V Ronkah se bosta pomerili Italija in Spanija, na prosekem igrišču pa Nizozemska in Rusija. Finale za naslov bo na dve zmagani tekmi.

V zadnjem dnevu predtekmovanja so Italijani premagali Hrvaško z zgovornim 22:0, za presenečenje pa so poskrbeli Rusi, ki so z 12:6 ugnali favorizirano Češko. V zadnjem srečanju dneva je Nizozemska s 24:12 premagala Belgijo.

Tekmi za uvrstitve od 5. do 8. mesta bosta v Cerinjanu (Češka - Belgija) in Buttriu (Francija - Hrvaška), s pricetkom ob 16. uri.

NOGOMET / KUPOPRODAJNA BORZA

A. Xavier v Bari Tovalieri Atalantin

Moratti še noče pozabiti na Cantonaja Ali mora krave Parmalata molsti branilec?

Kenneth Andresson bo igral za Bari

MILAN - Zadnji dan kupoprodajne borze ni prinesel večjih novosti, vsaj za tiste klube, ki so s polnim mošnjickom denarja najboljše ze pokupili. Drugače je seveda s tistimi društví, ki nimajo tako dobro založene blagajne. Taki morajo najprej prodati svoje zvezdice, z iztrženim pa nakupiti kar se ostaja na tržišču, vseeno pa vsega ne smejo potrošiti, sicer ostanejo brez kisika za sezono ali celo popravno novembrsko borzo.

Se najbolj aktiven je bil včeraj in nasploh v zadnjih dneh Bari. Prodajal je bomberja Tovalieri Atalanti in režiserja Baronejo v B ligo Veroni, nakupil pa dva tujca, ki sta vsaj na papirju precej boljše od letosnjih. Iz

Caena je prisel plavalasi Sved Kenneth Andersson, iz Benfice pa dobri levi branilec Abel Xavier, ki se odlikuje po dobrem streli iz daljave. V dobrem in slabem ali predvsem kar se govorice je protagonist spet bil Inter: po nakupu Zannettija so se namreč v Milanu spomnili, da je število igralcev, ki ne spadajo v Evropsko zvezzo omejeno. Tako so se morali na vrat na nos znebiti nepridiprava Darka Pančeva. Ker kupcev ni bilo (Makedonec zahteva toliko denarja, kot bi ga še naprej prejemal pri Interju), so se v Milanu odločili, da ga oddajo brezplačno... Zadeva pa se ni rešena, ker kupca kljub temu ni! Bajepredsednik Moratti

ni se dokončno pozabil niti na Cantonaja: en napadalec bi vsekakor dobil del, tako bo novembra bržkone se nekaj premikov.

Kaj pa Udinese? Furlanski »boss« Pozzo je kot običajno bil precej varčen, toda na koncu je obracun pozitiven. Od boljših igralcev so pospravili kovčke Pizzi, Scarchilli in Carnevale, torej trije stebri mostva. Nadomestili jih bodo Stroppa (Milan), Bia (Inter), Sergio (Ancona) in Bierhoff (Ascoli). Prva dva sta kot znano zelo dobra igralca, za katera pa je vprašljivo, kako bosta zaigrala v podezelskem klubu, ki se bori za obstanek. Razen tega je Stroppa letos igral zelo malo. Sergio je levi branilec, Nemec Bierhoff pa je napadalec, ki je v zadnjih letih mreže tresel dokaj redno, čeprav večinoma v B ligi.

Kraljica borze Parma je zadnji hip kupila še branilca Cannavara (Napoli): tako je spisek branilcev na seznamu trenerja Scale narasel v nedogled in ni znano, kaj bodo v Parmi z njimi počeli.

Ali je ravno nujno, da mora krave Parmalata molsti prav branilec?

ODBOJKA / ZAČETEK TROFEJE DEŽEL

Reprezentancama FJK včeraj ni šlo od rok

Dva poraza fantov, dekleta boljša le od Aoste

Prvi dan odbojarske Trofeje dežel za moske deželne reprezentance do 16. in ženske do 14. leta starosti so na osmih igriščih v petih različnih krajih Furlanije Julijske krajine odigrali kar 26 tekem. Na tej trofeji nastopajo izbrane vrste iz vseh italijanskih dežel, skupno pa je na naslo deželo navalilo več kot 1500 odbojkarjev in odbojkaric, njihovih spremljevalcev in opazovalcev vseh najbolj znanih italijanskih klubov.

Zenski kvalifikacijski del turnirja se odvíja v Trstu. Reprezentanca FJK, ki igra v občinski telovadnici v Ul. Locchi je v uvodni tekmi proti Lombardiji doživela tesen poraz. Odlično je igrala v prvem setu, nato pa so Lombardcanke pritiskale na plin in osvojile naslednja dva seta. V drugi tekmi dneva je FJK zlahka premagal Aosto. FJK se bo danes ob 11. uri pomeril se z Emilijo Romagna.

Slabše se v Fojdi pise moski vrsti, ki jo trenira Franko Drasič. Padla je v močno skupino in doživela dva poraza.

Najprej jo je premagala Emilija Romagna, to je reprezentanca iz dežele, ki je zibelka italijanske odbojke. Žal je FJK izgubila tudi proti Lombardiji. Danes ob 11. uri se bo pomerila z Ligu-rijo, ob 10. uri pa se z Molisejem.

Rezultati ŽENSKÉ
SKUPINA A: Toskana - Abruci 3:0; Marke - Sardinija 3:0; Toskana - Trento 3:0; Abruci - Marke 0:3; Trento - Sardinija 0:3. Vrstni red: Marke in Toskana 6, Sardinija 3, Abruci in Trento 0.

SKUPINA B: Liguriya - Kalabrija 2:1; Apulija - Sicilija 3:0; Liguriya - Bocen 3:0; Kalabrija - Apulija 0:3; Sicilija - Bocen 3:0. Vrstni red: Apulija 6, Liguriya 5, Sicilija 3, Kalabrija 1., Bocen 0.

SKUPINA C: Veneto - Piemont 1:2; Kampanija - Umbrija 2:1; Veneto - Bazilikata 3:0; Piemont - Kampanija 3:0; Umbrija - Bazilikata 3:0. Vrstni red: Piemont 5, 5, Veneto in Umbrija 4, Kampanija 2, 5, Bazilikata 0.

SKUPINA D: Lombar-

dija - FJK 2:1 (9:15, 15:11, 15:7); Lacij - Emilija Romagna 1:2; FJK - Aosta 2:1 (15:3, 15:8, 13:15); Emilija - Molise 3:0; Lombardija - Aosta 3:0; Lacij - Molise 3:0. Vrstni red: E podskupine Lombardija 5, 5, FJK 3, 5, Aosta 1. Vrstni red F podskupine: Emilija 5, 5, Lacij 4, Molise 0.

MOSKI

SKUPINA A: Emilija Romagna - FJK 3:0 (15:6, 15:9, 15:8); Lombardija - Liguriya 2:1 (10:15, 15:7, 15:9); Emilija Romagna - Molise 3:0 FJK - Lombardija 1:2 (12:15, 15:11, 7:15; Molise - Liguriya 0:3.

SKUPINA B: Veneto - Marke 3:0; Piemont - Sardinija 2:1; Veneto - Bazilikata 3:0; Marke - Piemont 3:0; Sardinija - Bazilikata 0:3.

SKUPINA C: Sicilija - Apulija 1:2; Kampanija - Kalabrija 3:0; Sicilija - Trento 2:1; Apulija - Kampanija 0:3; Kalabrija - Trento 1:2.

SKUPINA D: Lacij - Abruci 2:1; Abruci - Bocen 3:0; Lacij - Bocen 3:0; Toskana - Umbrija 2:1; Umbrija - Aosta 3:0; Toskana - Aosta 3:0.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI S TRILETNO IN PETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Triletne obveznice BTP se koristijo od 15. aprila 1995 in zapadejo 15. aprila 1998; petletne obveznice BTP se koristijo 1. aprila 1995 in zapadejo 1. aprila 2000.

■ Obveznice dajejo letno **10,50%** bruto obresti, izplačljive po davčnih odbitkih v dveh obrokih 15. oktobra in 15. aprila za triletne in 1. oktobra in 1. aprila za petletne za vsako leto trajanja posojila.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ Dejanska čista donosnost prejšnje izdaje triletnih in petletnih BTP je znašala **10,67%** oziroma **10,83%** letno.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne **14. julija**.

■ Obveznice BTP se koristijo s 15. aprilom 1995 za triletne in s 1. aprilom 1995 za petletne: **ob vplačilu (19. julija)** bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

PLAVANJE / DEŽELNO PRVENSTVO ZA ZAČETNIKE V SPILIMBERGU

Na 100 m prsno 1. Feruglio, 3. Kalc

Prva zlata medalja za PK Bor - Zadnji dan v znamenju dobrih uvrstitev borovcev

Sedem let po krstnem nastopu na uradnih tekmovanjih se Plavalni klub Bor lahko ponasa s svojim prvim deželnim prvakom. Naslov je na deželnem prvenstvu za začetnike kategorije A in B v Spilimbergu na 100 metrov prsno osvojil Matteo Feruglio, slayje PK Bor v tej disciplini pa je s tretjim mestom dopolnil se Milos Kalc. Da ima naše trzasko društvo prav na tej razdalji svoj najmočnejši adut, je bilo znano že pred samim nastopom, da pa bo Feruglio premagal večnega tekmeča, Pordenončana Santarosso, so v Borovem taboru lahko le upali po tihem. Feruglio je vedel, da si lahko zlato kolajno priplava samo z izrednim nastopom. Res je bil odločen in je bil po obratu trdno v vodstvu, na koncu je Pordenončan silovito sprintal, a borovec je ohranil desetinko sekunde prednosti in obrnil končni vrstni red z zimskega dela, ko je osvojil srebro, Santarossa pa je zmagal. S ca-

som 1:19, 4 je seveda hkrati izboljšal svoj osebni rekord. Svojo prejšnjo znamko je popravil tudi Milos Kalc, ki je dosegel čas 1:21, 1 in si - tako kot že v zimskem delu prvenstva - priboril bronasto odličje. Cetrtovrščeni Mantese, član istega kluba kot Santarossa, ni nikoli resno ogrozil Kalcevega tretjega mesta.

Zadnji prvenstveni dan je Boru prinesel se nekaj zelo dobrih uvrstitev. Da je naše društvo v prsnem slogu nosilec prave plavalne sole, je med začetniki B potrdil tudi Daniel Pettiroso, ki je s časom 1:37, 2 zasedel odlično 4. mesto, cesar ni pričakoval niti največji optimist. V času svojega novega osebnega rekorda 1:28, 9 je Luka Peric na 100 m hrbtno zasedel končno 6. mesto. Bil je najboljši od Tržčanov.

Biserka Cesar je v troboju za določitev prve rezerve na 100 m hrbtno prepričljivo zmagala, njen čas, 1:20, 1, pa bi v finalu veljal končno 4.

mesto. Res škoda, da ni mogla tekmovali za medalje!

Bor Folijaplast je sodeloval se v dveh stafetnih tekmah, a ni blestel. Začetniki A (Perosa, Kalc, Feruglio, Zupan) so bili na 4x100 m mešano diskvalificirani zaradi predčasnega starta pri predaji, začetniki B (Ciacchi, Pettiroso, Peric, Coletta) pa so s skromnim nastopom pristali na 11. mestu v konkurenci 12 mostev.

Zaradi omejenega stevila tekmovalcev in pomanjkanja tekmovalk PK Bor na društveni le-

Prvak Feruglio (levo) in »bronasti« Kalc

stvici ni mogel doseči visoke uvrstitve, da ima močne posameznike pa je dejstvo. Dva začetnika A sta prinesla društvu 43 točk in 8. mesto, dva začetnika B pa 21 točk in 6. mesto. Društveni zmagovalec prvenstva je bila Triestina.

Obracun je torej zelo dober, lahko pa bi bil celo izreden, če upostevamo, da so Borovi plavalci, poleg dveh medalj, dosegli kar pet cetrlih mest. Kakorkoli že, PK Bor je zdaj društvo, na katerega morajo vsi njegovi nasprotniki v deželi resno računati.

Drevi v Trebčah pričetek turnirja ŠD Primorec v malem nogometu

Danes zvečer se bo v Trebčah pričel turnir SD Primorec v malem nogometu za 2. pokal »Gostilna-picerija Veto«.

Nastopilo bo osem mostev, ki jih je organizator razdelil v dve skupini. Vsak dan bodo odigrali dve tekmici, prva bo ob 19.30, druga pa ob 21. uri. Polfinale bo v četrtek, 20., finale za 1. mesto pa bo v soboto, 22. tega meseca. Istega dne bo tudi nagajevanje.

Poletovi hokejisti tretji na turnirju na Bavarskem, 22. in 23. julija bo na Pikelcu trofeja Alpe Jadran

Poletovi hokejisti so konec minulega tedna že tretje leto zapored sodelovali na mednarodnem turnirju v Bambergu, 200 kilometrov severno od Münchna. V četverboju so pristali na končnem 3. mestu. Zmagalo je moštvo Bayereunt pred Gero, zadnje mesto pa so zasedli domaćini, proti katerim so poletovci s 3:1 dosegli tudi edino zmago, medtem ko so proti Geri izgubili s 5:4, proti Baye-

reuntu pa z 8:2. Tekmovanje se je odvijala na odprtem in na hrapavi asfaltni površini, ki je poletovcem povzročala nemalo težav. Konec julija bo Polet nastopil se na podobnem turnirju v švicarskem kraju Winnuisu, se prej, v soboto, 21. in nedeljo 22. julija, pa bo na openskem Pikelcu Trofeja Alpe Adria, na katerem bodo sodelovale reprezentance iz srednjeevropskega prostora.

NOGOMET / NA TRŽAŠKEM

Sodelovanje na mladinski ravni se nadaljuje

Pristopila je tudi Gaja, ki bo skrbela za ekipo »najmlajših«

Slovenska nogometna društva, ki se na Tržaskem ukvarjajo z mladinskim nogometom, so se na torkovi seji v Bazovici dogovorila, da nadaljujejo z združevanjem sil. Pomembna novost je v tem, da je k pobudi, ki je veliko prispevala k dobrim rezultatom našega mladinskega nogometa v zadnjih letih, pristopilo tudi SZ Gaja.

V prihodnji sezoni bodo nase združene ekipe takole razporejene: narasčajniki bodo ostali pri Zarji in jih bo

vodil Miloš Tul; Gaja bo prevzela ekipo »najmlajših«, ki jih bo se naprej treniral Rajko Zeželj, medtem ko bo Primorje se naprej imelo začetnike. Cicibane bosta obdržala Breg in Primorje, z njimi pa se bo spet ukvarjal tudi Bor, ki naj bi za to sportno dejavnost spert navdušil otroke iz samega središča mesta! Na seji so potrdili pravilnost usmeritve v združevanje moči, ki so ga začrtali pred tremi leti in je vsestransko uspelo. (d.gr.)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

V Karnijske gore

Ze dvakrat smo na teh stolpcih napovedali daljši članek o podrobnem programu pohoda po stezah zahodnih Karnijskih gor, ki ga za konec avgusta prireja SPDT. Žal se napovedi niso uresničile iz raznih razlogov, za kar se zvestim bralcem te rubrike opravičujemo. Tokrat se je vendarle sprostila prostorska nuja in članek, ki ga bodo dopolnjevale barvne fotografije, bo na voljo bralcem v nedeljo, 16. t.m. na stolpcih Primorskega dnevnika.

Naj se omenimo, da se obeta lep pohod po izredno privlačnem gorskem svetu, ki ga imamo takorekoc pred svojim pragom. Ti isti planinci, ki se s sedm dnevnega trekinga nameravajo udeležiti in podoživljati lepote gorske narave Karnijskih planin, naj se naglo odločijo. Priporočilo je samo to: morajo biti trenirani in izkušeni, kajti program pohoda predvideva od 6 do 8 ur hoje dnevno. Vsa potrebna pojasnila bodo prebrali v nedeljskem članku.

Planinci SPDT gredo na Škrlatico

Pojutrisnjem se bodo tržaski planinci podali na dvodnevni izlet na Gorenjsko z vzponom na Škrlatico, drugi vrh v slovenskih Julijcih. Osvajanje Škrlatice je precej zahtevno, zato priporočamo udeležencem opremo za visokogorje in precejšnjo dozo treniranosti in vztrajnosti, kajti pot je precej dolga.

Izletniki se bodo s svojimi avtomobili odpeljali v soboto, 15. t.m., ob 5.30 izpred Prosvetnega doma na Opcinah in se pripeljali v Mojstrano, oziroma v Vrata okrog 9. ure. Od tam se bo pričel vzpon na Luknjo, na Bavski Gamsovec in prihod po Krških podih v Pogacnikov dom. Hoje bo približno 6 ur in priporočljivo je, da pridejo planinci v zgodnjih popoldanskih urah v dom, v katerem je običajno vedno gneča. Najzahtevnejši je naslednji dan, nedelja, 16. t.m., ko bo treba že navsezgodaj na pot. Ob 5.00 se bodo izletniki napotili proti vrhu Škrlatice, ki ga bodo dosegli po turnirni hoji. Računati je treba potem se s sestopom z vrha naravnost v Vrata, kar pomeni nadaljnjih pet ur, skupno torej 10 ur. pozno popoldne se bodo udeleženci znašli v Vratih, odkoder se bodo vračali domov.

Vsa potrebna pojasnila za dvodnevni izlet na Škrlatico daje vodja Stojan Bolčina, ki odgovarja na telefon 213701 doma in 765209 v službi.

Na Vrh Civette

Za nedeljo 30. in ponedeljek 31. julija pripravlja SPDT dvodnevni alpinistični izlet na privlačno, 3218 metrov visoko goro Civetta v Dolomitih. Prireditelj je bil primoran izbrati nedeljo in ponedeljek. Zaradi težav s prenočevanjem in seveda z vzponom po zavarovanih poteh na vrh. V sobotah so namreč koče polno zasedene, v nedeljah pa je običajno na zavarovanih poteh velika gneča, ki bi oteževala in zavirala naglo napredovanje po skalnatih robovih proti vrhu.

Udeleženci izleta na Civetto se bodo v nedeljo, 30. julija, odpeljali z avtomobili iz Trsta ob 7.00 uri. Zbirališče je na Trgu Oberdan. Po avtocesti do Belluna se bodo pripeljali do kraja Listolade in do koče Trieste v približno treh urah in zaceli vzpon do koče Vazzoler, do koder je približno dve uri hoje. Se poldrugo uro vzpona in dosegli bodo kočo Tissi, kjer je možnost za okrepčilo. Do koče Coldai, kjer bodo prenočili, sta se dve uri hoje pod zahodnimi ostenji Civette.

Naslednjega dne, ponedeljek, 31. julija, se bodo ob 6.00 iz koče Coldai napotili po stezi Tivan do Schienal del Bec (dve uri) in dalje po zavarovani skalnati poti Alleghesi na vrh Civette, kar pomeni 4.30 ure vzpona. Se pol ure do koče Torriani, nakar se bodo po zavarovani poti Tissi in po dolini Van delle Sasse spustili do koče Trieste, kjer bodo zaključili krožno pot. Od koče Torriani v dolino je potrebnih se približno 5 ur spusta.

Vzpon na Civetto je dokaj zahteven, zato morajo biti udeleženci izkušeni, navajeni visokogorja in hoje po zavarovanih poteh, kar pomeni, da morajo imeti varnostni pas, vrvi, dve vponki, celado, cepin in za hojo po nižjih stezah tudi palice. Prijave za izlet na Civetto sprejema ZSSDI (tel. 635627). Prijave so omejene na trenirane in res izkušene planince. (L.A.)

Iz Maleja preko Pellerja v osrčje Brente - ali na kratko tridnevni izlet gorjskih planincev

Skupina gorjskih planincev je prejšnji teden opravila precej zahteven izlet v Dolomitih in sicer v skupini Brenta.

V starih dneh so iz Maleja prehodili pot v osrčje skupine ter se nato spustili v dolino pri kraju Madonna di Campiglio, od koder so se z avtobusom odpeljali v kakih tri-

deset kilometrov oddaljeni Male, v dolini Val di Sole.

Prvi dan se je skupina iz Maleja povzpela do zavetišča Peller, ki stoji kakih tristo metrov pod vrhom istoimenske gore, visoke nekaj nad 2.300 metrov. Steza (v začetku gozdna pot) je prav do vrha speljana skozi bujen gozd, kar dela hojo kar prijetno, čeprav je treba premagati kakih 1.200 metrov visinske razlike.

V petek so planinci prehodili zelo zahtevno in zanimivo stezo »Via delle Palete« in se takoj na začetku povzpeli na vrh Peller, v upanju da bodo uživali ob pogledu na bližnjo Ortlerjevo skupino in Adamello. Razen goste megle in čudovitega cvetja, z razgledom ni bilo nič.

Steza preko prelaza Palette pripelje planince iz severnega dela skupine Brenta (pogorje je dolgo nekaj nad stideset kilometrov) v osrednji in najbolj znani del. Tura je kar zahtevna, saj je treba računati na kakih deset ur hoje, seveda s postanki.

Naj kot zanimivost povemo, da na vsej poti, od vznožja Pellerja do zavetišča Graffer, nad Madonno di Campiglio, na jugozahodni strani skupine Brenta, pohodniki niso srečali žive duše!

Ob koncu tedna je na območju Brente prava gneča. Na to so udeleženci izleta tudi

računali in bili pripravljeni na težave v zvezi s prenočitvijo, ko niti pravčasna jutranja rezervacija ne zaleže. Na to je opozorila množica plezalcev, izletnikov, tabornikov in raznih drugih kategorij obiskovalcev pred najbolj znanima zavetiščema (Tuckett in Sella).

Od zavetišča Graffer se je bilo treba tako mimo Selle in Tucketta povzpeti se poldrugo uro dlje do zavetišča Brente, kjer so z veliko srečo, nekaj po poldnevu gorjski planinci uspeli dobiti zadnja ležišča.

Po napornem petku so se nekateri v soboto popoldne odločili za prijeten počitek in sončenje, drugi pa so se sredi popoldneva podali na zanimivo razgledno in srednje zahtevno stezo »Sosat«, ki preko polic in mestoma dobro opremljenih in zavarovanih previsov, povezuje zavetišče Alimonta z zavetiščem Tuckett. Hoje in plezanja je za približno tri ure. V eno smer seveda. Za povratek so udeleženci zbrali krajšo pot, ki drži ob vznožju navpičnih sten.

Nedelja je bila v glavnem namenjena spustu v dolino, medtem ko so navkreber ze silile dolge procesije nedeljskih izletnikov, ki so se do konca doline Valesinella pripeljali z nekaj sto avtomobili.

Kaksna razlika s petkom!

Planinci iz Gabrovca

(s sponzorjem) na Triglavu

Sponzorstvo osvaja vrhove. Messner se je lahko povzpel na himalajske očke tudi (ali predvsem) s pomočjo raznih podjetij in tvrdk. Njegovemu zgledu je pretekli teden sledila skupina 14 gabrovskih ljubiteljev gora, ki si je omislila vzpon na Triglav pod »pokroviteljstvom« Društvene gostilne iz Gabrovca, ali bolje rečeno upraviteljic Savine in Ane. Njuni imeni sta izstopali na modrih majicah z uradnim napisom ekspedicije »Triglav '95«, s katerimi so Gabrovčani osvojili najvišji slovenski vrh.

Dvodnevne ekspedicije (pretekli petek in soboto) so se lahko udeležili le Gabrovčani, rojeni ali bivajoči v Gabrovcu. Izjemo je predstavljal planinec z Devinščine, ki pa si je udeležbo zagotovil s predložitvijo uradnega dokumenta, iz katerega je izhajalo, da spada njegova hiša pod »katastrsko občino Gabrovec.«

Po okrepčilu pri sponzorju, je odprava odpotovala do planine Konjsce. Od tu je ob 11.07 krenila navkreber preko Studorskega prevala do Vodnikovega doma in Kredarice, kamor je prispela ob 16.11 (vsaj tako je zabeleženo v dnevniku ekspedicije). Sestava odprave je bila heterogena, a med sabo zelo uglašeno povezana. V vodilni trojki je Dario spodbujal k vzponu v pravi planinskem duhu, medtem ko je imel fotograf Silvo polne roke dela s fotografiranjem prelepih planinskih rožic. Prva (in edina) dama ekspedicije Mirella je - kljub nadležnemu kolenu - vendarle prispela do Kredarice, od koder je naslednjega dne (ob 6.17) moški del odprave začel naskok na vrh. Uro in trinaest minut kasneje so se (oznojene) majčke z napisom sponsork Savine in Ane zasvetile v soncu okrog Aljaževega stolpa.

Pri sestopu se je skupina locila: polovica odprave je sestopila na Planiko in od tod do Vodnikovega doma in doline Konjsce, druga polovica pa preko Uskovicne.

Vrnitev v Gabrovec je bila, seveda, zmagoslavna. V Društveni gostilni so morali udeleženci ture na dolgo in široko obnoviti spomine na najlepše trenutke izleta, medtem ko sta Savina in Ana poravnali svoj sponzorski dolg. (A.S.)

Na sliki (foto Silvo Verginella): Člani gabrovske ekspedicije, ki so v soboto osvojili Triglav.

RAI 1

- 6.45 Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30 Nan.: Očetov pes
9.55 Film: L' isola sul tetto del mondo (pust., ZDA '74, i. D. Hartman), vmes (11.00) dnevnik
11.35 Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.00 Film: I due seduttori (kom., ZDA '64, i. M. Brando, D. Niven)
16.15 Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30 Nan.: Dinozavri
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Nan.: Alf
18.50 Variete: Poletje v Luna Parku
19.35 Vreme, dnevnik in sport
20.40 Variete: Beato tra le donne (vodi Paolo Bonolis)
23.10 Dnevnik
23.15 Dok.: Velike bitke - Bitka v Južnem Pacifiku (1.)
24.00 Dnevnik, horoskop, vreme, 0.30 V Parlamentu
0.40 Dok. Videosapere: Renaissance kultura - La stanza del Principe
1.00 Aktualno: Sottovoce
1.25 Variete: Canzonissima '74

RAI 2

- 6.35 Dok.: V kraljestvu narave, 7.00 Tisoc umetnin
8.00 Otroški variete, vmes nan. in risanke
9.55 Nan.: Saranno famosi, 10.45 Faber l' investigatore
11.30 TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00 Nad.: Quando si ama
13.00 Dnevnik in vreme
13.40 Glasba: Scanzonatissima
14.00 Otroški variete: Quante storie Disney!, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
16.00 Dnevnik
16.05 Nan.: La grande vallata
17.00 Dnevnik
17.50 Vabilo na festival v Spoleto
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno variabile
18.45 Nan.: Hunter
19.45 Dnevnik in sport
20.20 Risanke: Go-Cart
20.40 Film: Falsa identità (dram., ZDA '94, i. H. Knaup, K. Flint)
22.40 Nan.: Star Trek
23.30 Dnevnik in vreme
0.05 Variete: Tenera è la notte
1.05 Sport: jadranje, 1.25 IP v malem nogometu

RAI 3

- 6.00 8.30 Jutranji dnevnik
8.30 Oddaje Videosapere: Turcija, 9.00 film Il mostro di Düsseldorf (dram., Nem. '31)
10.40 Dok.: Rezervata Lagolungo in Ripa Sottile
12.00 Dnevnik
12.05 Film: La città è salva (krim., ZDA '51)
14.00 Dezelne vesti, dnevnik
14.45 Sport: Tour de France, pletanje
17.25 Dok.: Mafia rossa
18.45 Vivere, vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50 Kolesarstvo: Tour de France
20.30 Film: Borotalco (kom., It. '82), vmes sketch Canta Anna Magnani
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Aktualno: Linea 3
23.50 Glasba: Pred premiero - Opera kviz
0.30 Pregled tiska, nočna kultura in vreme
1.00 Fuori orario

RETE 4

- 7.20 Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45 Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
13.50 Nad.: Sentieri
14.45 Film: Il brigante Musolino (dram., It. '50, i. A. Nazzari, S. Mangano)
16.30 Nan.: Colpo di fulmine, 17.00 Donne pericolose
18.00 Aktualno: Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45 Film: Oscuri presagi (dram., VB '91, i. T. Russell, J. Russo, T. Shire)
22.45 Film: Profumo di donna (kom., It. '74, i. V. Gasman, A. Momo), vmes (23.30) dnevnik
0.50 Pregled tiska

CANALE 5

- 6.00 Na prvi strani
9.00 Film: Il conte Max (kom., It. '57, i. A. Sordi)
11.10 Una bionda per papà
11.40 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00 Nan.: Pappa e... ciccio, 15.30 La tata
16.00 Otroški variete
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40 Film: Non c'è due senza quattro (kom., It. '84, i. T. Hill, B. Spencer)
22.55 Večerni dnevnik TG 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
11.30 Nan.: Le strade di San Francisco
12.30 Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00 Variete za najmlajše
15.00 Film: Footloose (kom., ZDA '83, i. K. Bacon)
17.00 Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20 Variete: Bravissima
18.30 Nan.: Miami Beach
19.30 Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00 Variete: Nati per vincere
20.40 Film: Una poltrona per due (kom., ZDA '83, i. E. Murphy, D. Aykroyd)
22.40 Film: Cyborg Cop (dram., ZDA '93, i. D. Bradley, T. Jensen, A. Shaw)
23.40 Aktualno: Fatti e misfatti
0.45 Italija 1 sport
1.40 Variete: Bravissima
2.00 Nan.: Serpico

TELE 4

- 13.30 17.45, 19.30, 22.05, 0.15 Dogodki in odmevi
20.35 Film: La ragazza con il bastone (dram., '70)

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.50, 0.20 Dnevnik, 13.30 Sport
15.45 Tour de France
19.45 Variete: T.r.i.b.u.
20.35 Nogomet: Urugvaj-Mehika (pokal Amerike)
23.30 Nan.: Master

RAI 3 slovenski program

- 20.25 Risanka: Filip
20.30 Dnevnik
20.45 Narodni dom 1920-1990

SLOVENIJA 1

- 10.55 Mladenec in vila
11.05 Snorčki, 1/13 del ameriške risane serije
11.30 Odkrivanje zemlje, ponovitev 9/26 dela ameriške izobraževalne serije
12.00 Po domače, ponovitev
13.00 Porocila
17.10 M. von Rosen: Ljubezen na preizkušnji, švedska drama, 2/3
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Otroški program: Živ zav
18.40 Fallerjevi, 16. del nemske serije
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme sport
20.05 Strta srca II, 4. del francoske nadaljevanke
20.55 Tednik
22.00 TV dnevnik 3, vreme, sport
22.15 Zarise
22.40 Poslovna borza
22.55 Večen sanjac, 27/28 del ameriške nanizanke
23.20 Gangster, 10/22 del ameriške nanizanke
Poslednji zakrament za Luccija

SLOVENIJA 2

- 15.50 V vrtincu, ponovitev
16.35 Sova, ponovitev
Princ z Bel Aira, 14/24 del ameriške nanizanke
17.10 Gangster, 9/22 del ameriške nadaljevanke
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Regionalni studio Maribor
18.45 Ze veste
19.15 Korziški skof, 2/4 del švedske nadaljevanke
20.05 Moski, zenske
21.05 Umetniški večer: Faca za film
portret Lojzeta Rozmana
22.15 Koncert ob 50-letnici Organizacije združenih narodov, posnetek iz Zeneve
23.30 50 let OZN, švicarski dokumentarni film
00.30 Tour de France

KANAL A

- 10.15 Luč svetlobe, ponovitev
11.05 Sedem veličastnih, ponovitev
11.35 A-shop, Spot tedna, CMT
16.20 Spot tedna, A-shop
16.35 Dance session, ponovitev
17.10 Karma, ponovitev
18.15 Generacije transformerjev II, ponovitev
18.45 A-shop
19.00 Vreme
19.05 Risanka
19.10 Luč svetlobe, 467. del
20.00 Magnetoskop
20.30 Pred poroto, 52. del
20.55 Vreme
21.00 Vandrajmo
21.10 Popolni tujci, ameriška melodrama
22.40 Paris, ponovitev 11. dela
23.30 Kino, kino
00.05 Spot tedna

Koper

- 16.00 Euronews
18.00 Slovenski program:
Zverinice iz Režije
18.30 Zamejski portreti
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.25 Vesolje je...
20.00 Sprehodi po stari Ljubljani
20.25 V ospredju, avtor Bruno Agrimi
20.30 Atelier, 3/8 del nanizanke, Igrajo: Elsa Martinelli, Paola Pitagora, Lino Capolicchio
Režija: Vito Molinari
21.30 Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50 Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Natasa Melon
22.15 TV dnevnik
22.30 Slovenski program
Karaoke - dobra volja je najbolja

ORF Avstrija 1

- 06.30 Otroški program
09.00 Umor, je napisala
09.45 MacGyver
10.35 Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.25 Igrani film
13.00 Otroški program
15.35 Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija
16.20 MacGyver, Pralci denarja
17.10 Strašno prijazna družina
Lovska sezona
17.35 Zlata palaca
18.05 Grad ob Vrbskem jezeru
Zlati nos
19.00 Pri Huxtablovih
Pogovor v oblacilnici
Cas v sliki, kultura
19.30 Vreme
20.00 Pogledi od strani
20.15 Bavarec na otoku Rügen
Klic gore
21.10 Detektivki iz Hamburga
Obisk s podezelja
22.00 NYDP - Newyorskisti
22.50 Znamenje, ameriška grozljivka, 1976
Režija: Richard Donner
Cas v sliki
00.35 Strašno prijazna družina
S Schiejkom vsak dan
01.05 Dobrodošli v Avstriji
02.05 Ljubezen brez besed
03.55 Raji zivali
05.35 Orientacija v stepi

ORF Avstrija 2

- 10.05 Modri diamant
11.50 Vreme
12.00 Madzarski zigoloji
12.30 Lepote Ceske
13.00 Cas v sliki
13.10 Porocila, ponovitev
14.00 Zemlja in ljudje
14.25 Dr. Trapper John
Govorice
15.10 Umor, je napisala, Smrtonosna prerokba
Vsak dan s Schiejkom
17.00 Cas sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Cas v sliki, kultura
20.00 Sport
20.15 Pri gledaliskem krčmarju
20.35 Zagnanec
Moski in misi
21.00 Kuharski mojstri
21.10 Nori par
22.00 Cas v sliki 2
22.30 Siling
23.00 Mafoga
Kmetija baronice
23.50 Ameriška državljanska vojna
00.05 Pogledi od strani

RADIO

Slovenija 1

- 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00
Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni noćturno.

Slovenija 2

- 5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Danny razlaga sanje; 8.40 Kulturne prireditve; 8.45 Radio most; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldne; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 18.00 Vroci stol; 19.30 Riz-Biz-Jazzy; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna.

Slovenija 3

- 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Igra za otroke; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Naši operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simf. RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

- 8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Porocila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Koledar; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije; 9.10 Od vrha do dna; 10.00 Utrinki, zanimivosti; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vodine kontaktni pr.; 21.00 Večerni glasb. izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.00 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Singl tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

- 5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15
Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Posl radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Spoznajmo Cankarjev dom; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 1.00 Gromka glasba.

Radio Kranj

- 9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Vse o klimatskih napravah; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Floy avtomobili; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music-machine; 19.30-24.00 Studentski progr.

Radio Maribor

- 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Porocila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Stajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Cas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Presliki berluzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.

Radio Študent

- 8.00 RoboKaki; 11.00 Preklop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 Recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, Jocular); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB: L'orchestre de contrabasses; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure & glasba B. Sokliča.

Radio Trst A

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Četrtekova srečanja; M. Magajna; 8.40 Potpuri, vmes Pravljici kotiček; 10.10 Koncert simf. glasbe; 11.30 Odprta knjiga; Moja Kitajska (K. Kluder, 4.); 12.00 Po južnoameriških vrhovih; 12.30 Borna in U.S.A.; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne poudobe; Prosojni kelih poezije; 14.35 Slov. lahka glasba; 15.00 Poletni mozaike; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični labum; M. Ravel; 18.00 Portret B. Adamica; 18.45 Orkestri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

- 11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

- 18.10 - 19.00 Rož - Podjuna - Zila.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Izbrali boste družbo, pred katero se počutite ravno dovolj močni, da jo lahko obvladate, in ravno dovolj šibki, da se lahko v njej bojujete s svojimi slabostmi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Za vašo naklonjenost se bodo začeli puliti tudi tisti, ki so vas doslej komaj opazili. O ja, opazili so vas že, vendar so vas preveč povzdigovali, da bi se vam upali približati.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Spoznali boste nekaj novih ljudi. V enem od njih boste ugledali možnega prijatelja, vendar se bo ze kmalu pokazalo, da bi bilo prijateljstvo nepotrebna vmesna postaja.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Notranje spremembe vas bodo vse bolj navdusevale, saj vam bodo vzbujale gotovost, da poleg majhnih življenjskih radosti prinašajo tudi možnost velike, trajne sreče.

LEV 23. 7. - 23. 8.: V boju za naklonjenost drugih boste ubrali novo taktiko. Spraševali jih boste za nasvet o tem in onem, kajti vedeli boste, da so prijaznejši, kadar se cutijo pomembne.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: V iskanju izhoda se vam bo zdel marsikak odgovor pravilen, vendar boste kljub temu raje počakali, da se pojavi najboljši. Najboljši je res le eden - a je ze rezerviran.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Gibali se boste zlasti med ljudmi, ki jim lahko zaupate in za katere veste, da dovolj dobro poznajo vaše muhice, da bi vam mogli zameriti nekontrolirane izpade.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Neko nedolžno zadevo boste zaostriili do skrajnih meja, samo da bi izvedeli, kdo jo je v resnici zakuhal. Pazite se ureznin; morda ste bili kuhar prav vi.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V vašo dušo se bo naselila prijetna umirjenost, ki vam bo dala vedeti, da je glavnina boja že za vami, pred vami pa so dolga leta pometanja zgečkljivega prahu.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: V družbi vam bo slo zlasti za to, da bi bili originalni, zato boste pobrskali po arhivu svojih domislic in prisotne presenečali s poznavanjem starih vicev.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Da bi se izognili morebitnim napakam, se boste vestno pripravljali na svoj veliki nastop. A bolj boste trenirali, bolj boste nerodni. Spontanost se bo se najbolje obnesla.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vas nov pristop k partnerskim zankam se vam bo bogato obrestoval, saj boste že po kratkem času opazili, da se večina navidez neresljivih problemov rešuje sama od sebe.

Čebele niso le marljive nabiralke sladkega nektarja

Lahko so tudi zelo hude - Japonske čebele premagajo tudi sršene

Hrano, ki jo uživajo bogovi, nektar, nabirajo čebele ze več kot 80 milijonov let, odkar so zrastle prve rastline, ki so medile in ponujale hrano prvim čebelam. Besedici nektar in ambra se tako nanasata hkrati na sam med in na ambro - jantar, na tiste fosilne ostanke, ki so prav tako zlate barve kot med in jim moramo biti hvaležni za prenekateri podatek in vedenje, ki ga imamo danes o žuzelkah, med njimi tudi o čebelah.

Najstarejše fosile so odkrili v New Jerseyju, v zemeljskih plasteh, ki so nastale v zgornji kredi, zalite v jantar, katerega starost ocenjujejo na 80 milijonov let. Gre za obdobje, ko je naš planet dobesedno vzcvetel v tisočeri cvetovih rastlin, ki so jim prav čebele in druge žuzelke pomagale, da so se razširile in razbohotile po vsej zemeljski obli.

Mravlje, čebele in različne vrste os pripadajo razvejani, uspešni družini žuzelk Hymenoptera, ki zajema bitja, opremljena s krilci in zelom. Stevilne med njimi živijo same, kot denimo osi podobna Ichneumons, ki s svojim zelom ohromi druge insekte ali pajke, na katere potem odloži svoja jajčeca. Nekatere vrste čebel in os ter vse mravlje pa živijo v zdru-

zbah, ki se ponasajo z različno visokami stopnjami družbene organizacije.

Življenje v koloniji prinaša vrsto prednosti: od delitve dela, učinkovite izrabe zaloga do boljše obrambe. Čebelji roj lahko pojmujemo kot nekakšen »superorganizem«, ki vključuje milijone čebel, ki delujejo podobno kot na milijone specializiranih celic, kakrsne imamo v svojih telesih, njihovo usklajeno delovanje pa je namenjeno skupnemu cilju. Ose in čmrlji živijo v sezonskih rojih, ki se strnejo vsako leto znova. Med je njihova energetska zaloga, katere naloga je, da ohrani celotno kolonijo pri življenju takrat, ko ni druge hrane. Čmrlji, ki živijo v majhnih rojih, v katerih je le po približno sto pripadnikov, ustvarijo neznatne zaloge medu, ki jim zado-

ščajo le za preživetje nekaj deževnih dni, jesen pa je zanje usodna. Ose niso posebej opremljene za proizvodnjo medu, so precej neizbirčne pri prehrani, brez nje pa lahko preživijo veliko dlje kot čebele.

Družine čebel so trajne in veliko večje. Nobena redkost ni, če je v enem samem panju tudi do sto tisoč čebel. Če si hočejo zagotoviti hrano za vse zimsko obdobje, morajo ustvariti velikanske zaloge medu in prav te viske s pridom izrablja človek. Čebelarji jih v zameno za odvzeti med nahranijo s sladkorno raztopino. Ta jim zagotovi prav toliko energije, kot bi jo čebele dobile iz medu, pri čemer jih očitno ne moti nekoliko drugačen okus.

Na Japonskem so nase-

čili evropsko čebelo z namenom, da bi povečali pridelavo medu, ker domače, japonske vrste čebel ustvrtajo sorazmerno majhne zaloge. A zato se znajo odlično braniti pred svojimi sovražniki: velikanskimi sršeni, ki sodijo med največje ose na svetu. S svojimi velikimi glavami, ki so tolikšne kot celo telesce čebele ali ose, prežijo nanje, ko se vračajo obložene z medom, jih napadajo, ropajo in se tako uvrščajo med njihove najhujše sovražnike.

Japonske čebele so se naučile, da se s temi velikanskimi sršeni ne izcrpavajo v jalovih neposrednih spopadih, da bi resile svoj roj. Skušajo jih zapeljati, vodijo jih naravnost v svoj panj, kjer jim mirno pustijo, da vanj ce-

lo vstopijo: tam pa jih čaka smrtonosna zaseda.

Evropske čebele, ki so jih pripeljali na Japonsko, zal teh izkušenj nimajo, zato se majhno število pogumnih vojsčakinj vselej zažene v spopad s premočnim sovražnikom. Neki japonski raziskovalec pri-poveduje, da je stiriinajst sršenov tako v treh urah pobilo približno trideset tisoč čebel in se potem la-godno spravilo nad boga-te zaloge njihovega panja, v katerem ni bilo več ni-kogar, ki bi ga branil.

To priča o tem, da ce-belje vrste niso zmeraj ta-ko ponizno skromne in marljive, kakrsne si zami-sljamo. Tudi one se mo-rajo spopadati s stevilni-mi težavami, ki jih, na-našo veliko srečo, s svojo osupljivo naravo znajo večinoma razrešiti.

radio GLAS ljubljane d.d.
99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz
LABIRINT ZNANJA
VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

IME IN PRIIMEK _____
TELEFONSKA ŠTEVILKA _____
NASLOV _____
GLASBENA ŽELJA _____

Prijavnico pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva ulica 6
61000 Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

315	MESTO V ČRNI GORI	SPECIALIST ZA GRLO IN USESA	BIVSI AMERISKI POLITIK (JAMES)	REKA V SIBIRIJU	POD	NEMSKA ROCK PEVKA	ANTICNO IME ZA SPODNI DEL DONAVE	JOKAV OTROK	SVICARSKI DRAMATIK (JOHANNES)	AVTOR: BRANKO KOZULIC	ZGORNJI DEL TELESA	OKRASNI KREMENJAK	LOVRO TOMAN	MUSLIM. M. IME (IZ CRK IDA)	DIALEKT	DELI ROK	PONOVITEV BESEDE ALI STAVKA V GOVORNIŠTVU	NADAV	ROMULO GALLEGOS	LIPERIT	ZGRADBA Z OSMIMI STEBRI	MADŽAR. REKA
MORSKI GLAVONOŽEC										ZNANO TENISKO IGRISCE V PARIZU												
USTANOVA, ZAVOD										SRED. PROT. ALERGIJAM NORV. REKA IN FJORD												
SLOVEN. SMUČAR PETROVIC				ITAL. KIPAR (BENEDETTO) SEKANJE									GLED. IGRA JEZIK KLAS. INDIJSKE LITERATURE						PEVEC PESTNER GL. MESTO JEMENA			
KVARNERSKI OTOK					ZRAK (LATINSKO)				RIBSKA VRVICA STOJALO					ITAL. NAFTNI KONCERN				GLASBENIK KERSNIK				
ORIG. IME ZA IRSKO					DREVO S TRDIM LESOM ERNEST ANSERMET						SARAJEVO NORMAN MAILER			VOJASKA STOPNJA IZBRANA DRUŽBA				TON D. ZVISAN ZA POLTON NOG. FUNKC. (JULES)				LEPOTNA CVETICA
GURU NANAK			VRSTA PAPIGE HRVASKA POKRAJINA				UGANDSKI DIKTATOR (IDI)	KIT. UTEŽNA MERA SL. POLIT. POTOCNIK					EST. SAHIST (JIVO) BOLGARSKI VLADAR			SVICARSKA ZNAMKA UR						
KAMBOSKI POLITIK (LON)				TROPSKA RASTLINA PLES						SLOVENSKI KAJAKAS STVAR V SHOL. FIL.						KOSITER ROMULOV BRAT				IZVRŠNI SVET ETIOPSKI GOSPOD		
OTOK NA JADRANU					PISATELJ ZOLA LIDIJA OSTERC						SMUČI CELJE				GLAVNO MESTO ITALIJE				ZENSKI GLAS KRANJ			
PEVSKI NASTOP															PARNI SESALNIK							
LETOVIŠČE V BOKI KOTORSKI						NATRIJ			MESTO V VOJVODINI						STAREJŠA ZENSKA							

SPOZNAJMO NAŠO NARAVNO DEDIŠČINO

Naravoslovna učna pot po Rakovem Škocjanu

Dolina je ob vsakem obisku drugačna - Kraške znamenitosti

V Sloveniji je veliko lepih predelov, ki so vredni, da jih ohranimo zanamcem. Med njimi je tudi dolina Rakovega Škocjana, predel v trikotniku med Cerknico, Postojno in Planino. O tej dolini piše Stanko Silan v brošuri, ki jo je izdal Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediscine.

Kraska dolina, skrita pod grebeni Javornikov, je dolga le kaka dva kilometra in pol. Po njej teče potok Rak, eden izmed rokavov oziroma podzemnih pritokov Ljubljanice. Ta svet je poln kraških pojavov, udornin, jam, ponorov in zrel. Najznamenitejša pa sta Veli-

ki in Mali naravni most, ki sta ostanka stropov podzemne jame, nastala potem, ko se je strop v daljni preteklosti podrł. V bližini velikega mostu so razvaline cerkvice sv. Kancijana, po kateri je kraj dobil tudi ime, postavljene nekako na prehodu iz 15. v 16. stoletje. O

tem prelepem kraju z mnogimi posebnostmi je pisal že Janez Vajkard Valvasor v svojem delu Slava Vojvodine Kranjske.

Ta predel je se poseben zanimiv zato, ker je ob vsakem obisku drugačen; ne le spomladi z lepo zelenimi senožeti in jeseni s pisanimi barvami dreves in njihovih odsevov v gladki površni jezera, temveč tudi pozimi z obilico snega in vidnimi sledovi, ki jih v njem puščajo številne in različne vrste divjih zivali. Poseben je ta kraj tudi zato, ker ga spreminja količina vode. Poleti so struge skoraj suhe, v deževnem vremenu pa potok buči kot hudournik. Spomladi pa se dolina ob topljenju snega spremeni v spokojno jezero.

Rakov Škocjan, ki leži na območju Dinarskega gorstva, mejnem področju med Primorjem in notranjo Slovenijo, ima izrazito svojevrstno podnebje. Mešanje morskega in celinskega vpliva dopolnjuje visoki gorski grebeni Trnovskega gozda, Nanosa, Hrusice, Javornikov in Sneznika ter prinašajo tem krajem veliko padavin. Druga posebnost podnebja so velike temperaturne inverzije, ki nastajajo v zaprtih kotlinah, kjer se jim prilagajajo tudi rastline. Posebnost teh krajev je najnižja izmerjena temperatura v Sloveniji in sicer - 34, 5 stopin Celzija. Veliko je nenavadnih rastlin, na primer mocvirska krpaca, volecvetni čober, spomladanska torilnica, lovorolistni volčin. Zanimive so simbioze raznih dreve-

snih združb in različno rastlinstvo pri jamskih vhodih. Več posebnosti je tudi med nevretenčarji v podzemnem svetu. Med drugim lahko omenimo le milimeter velikega jamskega polzka, pa jamskega rakca, jamsko kobilico in netopirje podkornjake.

Z železniške postaje Rakek je do Rakovega Škocjana le eno uro zmerne hoje. V dolini je lepo urejena in označena naravoslovna učna pot, za katero potrebujemo v obe smeri dobre stiri ure. Ogled začnemo na zahodni strani, kjer je že pri prvi postaji veličasten razgled. Z roba udornic Zelskih jam vidimo 40 m globoko izvir potoka Rak in prepadne stene v ozadju z veličastnim Malim naravnim mostom. Ena

Ruševine cerkvice sv. Kancijana (Foto: B. Svetličič)

od osmih Zelskih jam je urejena tudi za ogled in ob nizki vodi precej daleč dostopna. Pri drugi postaji srečamo prek 200 let staro jelko, ki je v dobi velike sečnje gozdov na začetku tega stoletja usla smrtonosni sekiri in dosegla 30 m v visino in prek meter debeline. V neposredni bližini tretje postaje zasledimo ob strugi z mahom porasle ruševine Rakove zage, ene od treh nekdanjih zag na tem področju. Ko se dvignemo k četrti postaji, naletimo na debele bele

vrbe, ki s svojimi dlavicami obarvajo liste in zadržujejo vlago v sušnih obdobjih. S svojo gostoto zarastjo pa ob poplavih dobro zadržuje vodo in preprečuje erozijo v nozvodju.

Ob peti postaji vidimo propadanje jelovega gozda in njegovo umetno in naravno nadomeščanje z listavci, katerih mladice niso tako zanimive za divjad, niti v zimskem času ne. Malo dlje od Škocjanskega hotela srečamo ob šesti postaji se drugega drevesnega velikana, in to prek 350 let star dob, eden od sedmih vrst hrastov pri nas. Se malo dlje ob sedmi postaji zagledamo na pobočjih tri vrste drevesnih združb. Visoko rastejo jelke in bukve, v sredini hrast in gaber, spodaj ob vodi pa vrbove. Prilagodili so se svetu, v katerem rastejo v simbiozi s soseščino. Kotličci, osma postaja na naši poti, so številni izviri nekdanj bistre in ciste vode. V različnih obdobjih se njihovo število in količina voda spreminjata. V najbolj deževnem času pa ti izviri prispevajo do 3/4 vsega Rakovega vodovja.

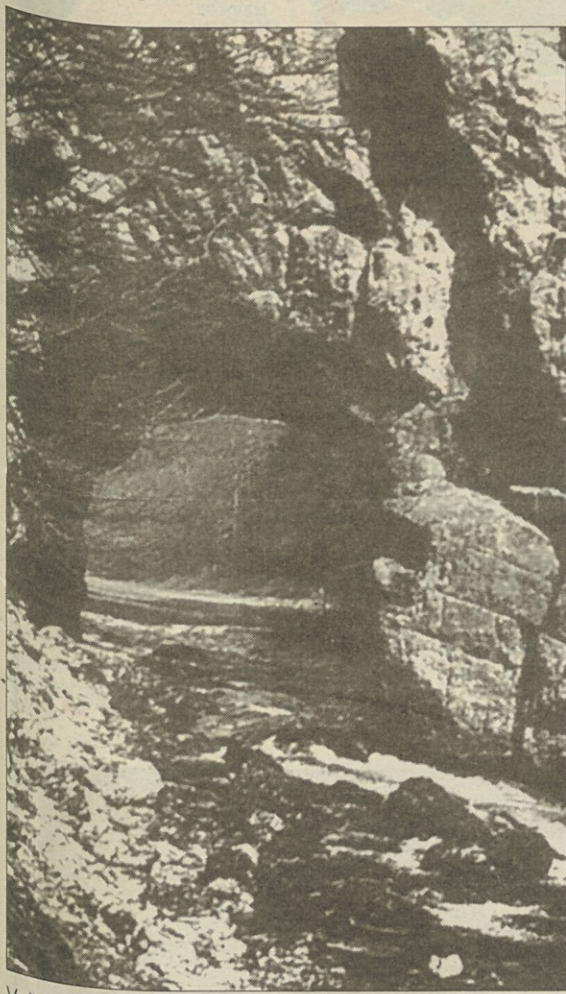
Pri deveti postaji so veliki umetni nasadi smrekove monokulture. Srednja njiva ob deseti postaji je eno od ledinskih imen, ki nam pove, da so tod nekdanj prebivalci ljudje in obdelovali zemljo.

Ker so odhajali v tovarne, se je scasoma marsikatera njiva spremenila v travnik, nato v gmajno in nazadnje v gozd. Enajsta točka nas opozarja na značilne in endemične zivalske vrste v tej dolini. Na dvanajsti postaji pa vidimo največjo znamenitost te doline, Veliki naravni most, pod katerim so se opazne kapniške tvorbe in lepi skladi različnih nanosov, ki nam omogočajo studij večmilijonske zgodovine.

Predzadnja, to je trinajsta točka nase poti, je Tkalcova jama, naravni zaključek doline Rakov Škocjan. Od tod voda odteka po podzemni strugi in se v Planinski jami izliva v reko Pivko. Na zadnji postaji pa si lahko ogledamo ruševine cerkvice sv. Kancijana, katere okolica je bila naseljena že v železni dobi. V prihodnjih letih nameravajo cerkvico obnoviti.

Lepo oblikovani brošuri o Rakovem Škocjanu, ki je tiskana na recikliranem papirju, so dodane skice nekaterih postaj in perorisbe drevesnih združb, zemljevidi ter zanimive fotografije zivali in objektov v naravi. Naslovnico krasi fotografija oljne podobe Škocjanske jame, delo Kurza von Goldensteina, ki jo hrani Narodna galerija v Ljubljani.

Ciril Velkovrh

Veliki naravni most (Foto: P. Skoberne)

Jamski hrošč drobnovratnik, velik le osem milimetrov (Foto: P. Skoberne)

NEMČIJA

Berlin je v marsičem »naj« velemesto (2)

V noci od sobote na nedeljo, 13. avgusta 1961, je vzhodni Berlin postal hermetično zaprt in ločen od zahodnega. 50 tisoč oboroženih moških, ki se pred nekaj urami niso vedeli, kaksna bo njihova misija, je postavilo zid, ki so ga kasneje se utrdili in zavarovali z minskimi polji, stražnimi stolpi itn. V muzeju Chekpoint Charlie lahko vidimo neizmerno množico človeških misli in iznajdljivosti. Česa vsega so se ljudje posluževali, da so se prebili na zahodno stran! Zid, ta najstrašnejša manifestacija železne zaves, je bil porušen 9. novembra 1989. 3. oktobra 1990 je Vzhodna Nemčija spet postala del Zvezne republike Nemčije. 20. julija 1991 je Berlin znova

postal glavno mesto Nemčije.

Berlin ima približno 4 milijone prebivalcev (po uradnem popisu iz maja 1991 jih je bilo 3, 436.843). In se podatek - mestni proračun stroškov v letu 1992 je bil 41.876 milijonov mark, zaposlenih 1, 619.000 prebivalcev. Sedež mestne vlade je v Rathausu; mesto je razdeljeno na 23 okrožij. Grb mesta je črni medved na srebrni podlagi, na vrhu grba je zlata krona.

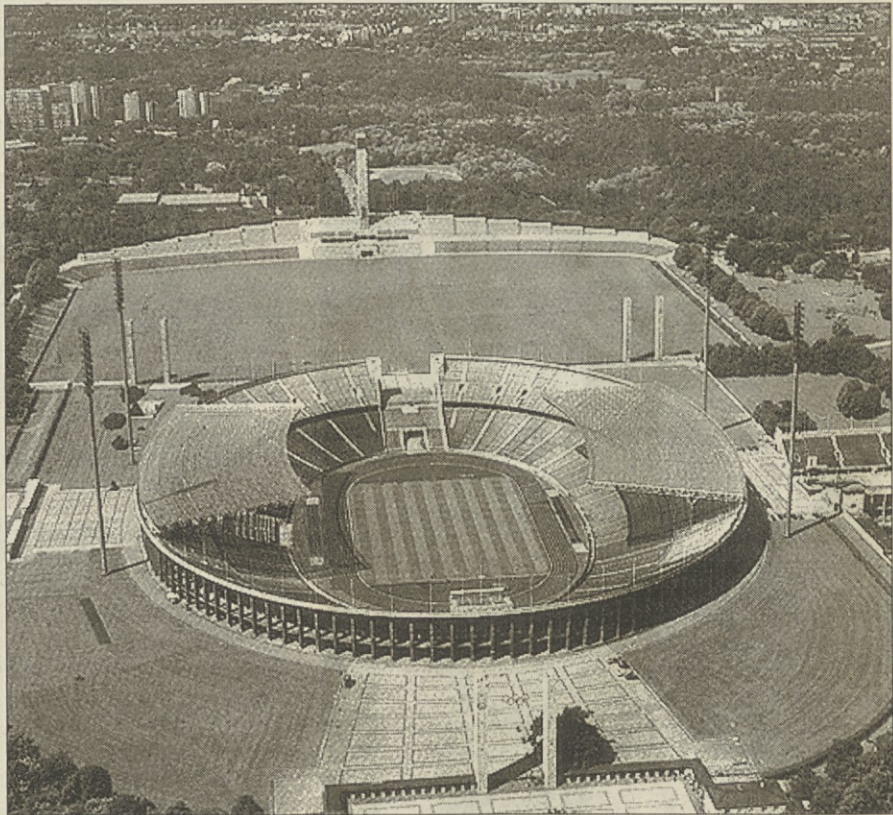
Zemljepisno in zgodovinsko središče Berlina je okrožje Mitte. Tam na avenijski Unter den Linden bronasti Friderik Veliki strmi na Marx Engels Platz, nekoč sedež njegove rezidence. Palaca je bila politični center mesta in Nemčije, vendar je bila

tako kot večina Berlina hudo poškodovana v drugi svetovni vojni. Za ta del mesta si je treba vzeti kar precej časa, če si hoče ogledati vsaj nekaj bogate zgodovinske in kulturne dediscine Berlina. Tu so cerkev sv. Nikolaja, berlinska mestna hiša Rathaus, televizijski stolp, berlinska katedrala Berliner Dom, muzeji (Altes Museum, Neues Museum, Pergamon Museum, Bode Museum itn.) narodna galerija, opera, stara knjižnica in mnogo drugih nadvse impozantnih, občudovanja vzbujajočih palač.

Berlin je tudi pravi nakupovalni raj. Od najrazličnejših stvari, ki se jih da dobiti na boljsem trgu Flo markt na Cesti 17. junija, do nestetih trgovin

in najelegantnejših nakupovalnih centrov, kot je Ka De We, ki je največja in najdražja trgovina v Berlinu in kjer je - kot so naju opozorili najini gostitelji, treba hoditi z rokami na hrbtu in kjer se pelješ z dvigalom na vrh v zimski cvetlični vrt med eksotične rastline, da zajames sapo od stranskih cen.

Odkar je padel zid, gre do turistično vsem Berlinu. Z vlakom, avtobusom ali podzemno železnico. Zanimivi so dvonadstropni, odprti avtobusi, ki vozijo po 150 različnih smereh. V povprečnem delovnem dnevu potuje s podzemno železnico 1,7 milijona potnikov. Vsi dajejo vtis strasne naglice. Vlaki prihajajo na postaje vsake tri do pet mi-

Olimpijski stadion

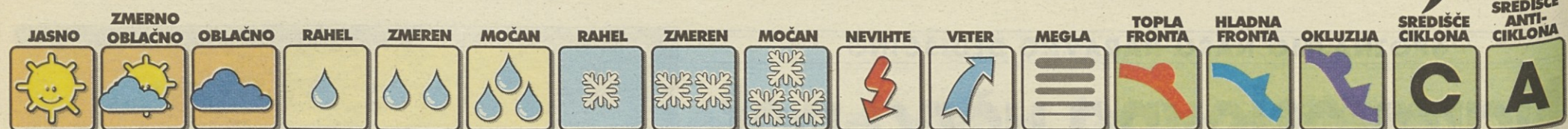
nut. Postaje so zaprte samo od ene do četrte ure jutraj.

Vsak dan si mesto ogleduje na tisoče turistov. Za vsakogar ima ne-

kaj: tisočero majhnih turških, arabskih, italijanskih in vseh drugih vrst mednarodnih restavracij, nočnih klubov, zabavišč, trgovin, na stotine kine-

matografov, mnogo koncertnih dvoran in možnosti za zabavo in razvedrilo vseh vrst.

Ivanka Korošec
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad Atlantikom in delom zahodne Evrope je plitvo ciklonsko območje z že oslabiljeno fronto, nad ostalim delom Evrope pa je območje enakomernega pritiska. Ob sibirskih vetrovih se nad našimi kraji zadržuje toplel zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.23 in zašlo ob 20.52. Dan bo dolg 15 ur in 29 minut. Luna bo vzšla ob 21.17 in zašla ob 6.42.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Portorož	25,0	Mura	18,8
Crikvenica	25,2	Sava (Radovljica)	14,2
Malinska	24,1	Sora	15,5
Sibenik	25,6	Ljubljana	16,7
Porec	24,2	Gradascica	13,8
Split	25,6	Vipava	11,1
Dubrovnik	25,3	Bohinjsko jezero	23,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 5 do 8 vozlov
popoldne: NW 7 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.52 najnižje -70 cm, ob 11.30 najvišje 45 cm, ob 17.05 najnižje -22 cm, ob 22.45 najvišje 48 cm.
Jutri: ob 5.25 najnižje 67 cm, ob 12.05 najvišje 45 cm, ob 17.45 najnižje -21 cm, ob 23.21 najvišje 42 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	28
1000 m	24
1500 m	18
2000 m	15
2500 m	12
2864 m	9

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje in razpoloženje ljudi vplivalo ugodno, le sredi dneva bo po nižinah soparno.

VOX POPULI

Majski dez - zlato, junijski srebro, julijsko - ogenj.
Julija je bogata zemlja pa revno morje.

DANES

Slovenija: Sončno bo in soparno. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 18, najvišje dnevne pa od 27 do 32°C.
Sosednje pokrajine: Sončno in vroče bo. Na območju Alp bodo vročinske nevihte.

JUTRI

V Sloveniji: Sončno bo in soparno, popoldne in zvečer bodo se posamezne nevihte.
Obeti: V soboto se ne bo večje spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

V britanskih nanizankah preveč opolzosti in nasilja

LONDON - Britanska komisija za nadzor televizijskih programov je navedla, da je v televizijskih nanizankah državne televizije BBC preveč opolzkih besed, spolnosti in nasilja. Seveda je položaj še hujši pri zasebnih televizijah. Ta nedopusten televizijski standard pa že vdira tudi v resnejše oddaje. Komisija je tudi ugotovila, da je tega kriva predvsem konkurenca, ker se televizijske mreže pulijo za gledalce, pri tem pa trpi kulturna raven oddaj, saj postajajo vse preveč klisejsko idiotske in nevzgojne. Vodstvo BBC je take trditve zavrnilo in poudarilo, da se obračajo na komisijo s protesti le starokopitni gledalci, ki ne živijo s časom. Odgovorni za nanizanke Charles Denton pa je celo predlagal, da bi komisijo ukinili.

Hughu Grantu so oprostili »spodrslijaj«

LOS ANGELES - Z roko v roki sta Elisabeth Hurley in Hugh Grant (na sliki AP) doživela v Hollywoodu naval fotografav, ki so britanskega filmskega lepota čakali ob premieri njegovega filma Nine months. Zanimanje je bilo toliko večje, saj se je le nekaj ur prej Grant pred televizijskimi kamerami opravičil za svojo pustolovščino z neko prostitutko. Kot kaže, mu je občinstvo zaradi priznanja že oprostilo »spodrslijaj«.

Gentlemen brez jopiča

LONDON - Angleži, zaverovani v preteklost, skoraj niso verjeli svojim očem, ko je ugledni Times na prvi strani zapisal, da so si nekateri člani ekskluzivnega londonskega Travellers Cluba slekli jopice in tako prekršili enega od najbolj zakoreninjenih gentlemanskih običajev. Resnici na ljubo je treba povedati, da je bila v tork v Londonu res pasja vročina, tako da so nekateri vseeno poskusili opravičiti tako negentlemansko obnašanje.

Kar 30 ur ob trupu

FREISING - Na obvoznici za Münchensko letališče so v nekem jarku pri Freisingu policisti 30 ur po nesreči našli avto, v njem truplo voznika in vklesčenega potnika, ki mu ni uspelo priti iz zveržene pločvine.

Popust za veččlanske družine

BONN - Nekoc je Hitler slovesno nagrajeval matere, ki so imele več kot tri otroke in jim dajal castna priznanja, danes pa komisija za družino in narasčaj nemškega parlamenta predlaga, da bi družine z več kot tremi otroki imele v veleblagovnicah 10 odstotni popust. V delno opravičilo Nemcev naj navedemo, da je že nekaj podobnega v veljavi v Franciji in Veliki Britaniji, kjer prav tako poskušajo zvisati rodnost.

»Nepotopljive« kopalke

MILAN - Neki mladi izumitelj iz Lombardije je patentiral »nepotopljive« moške kopalke. V bistvu gre za navadne kratke hlace (bermudi), ki imajo 20 milimetrsko oblogo iz posebnega materiala, ki daje plavalcu izreden vzgon, ne da bi ga kopalke ovirale pri plavanju. Take kopalke seveda ne nadomeščajo resilnih jopicev, prav tako niso primerne za nekopalce.

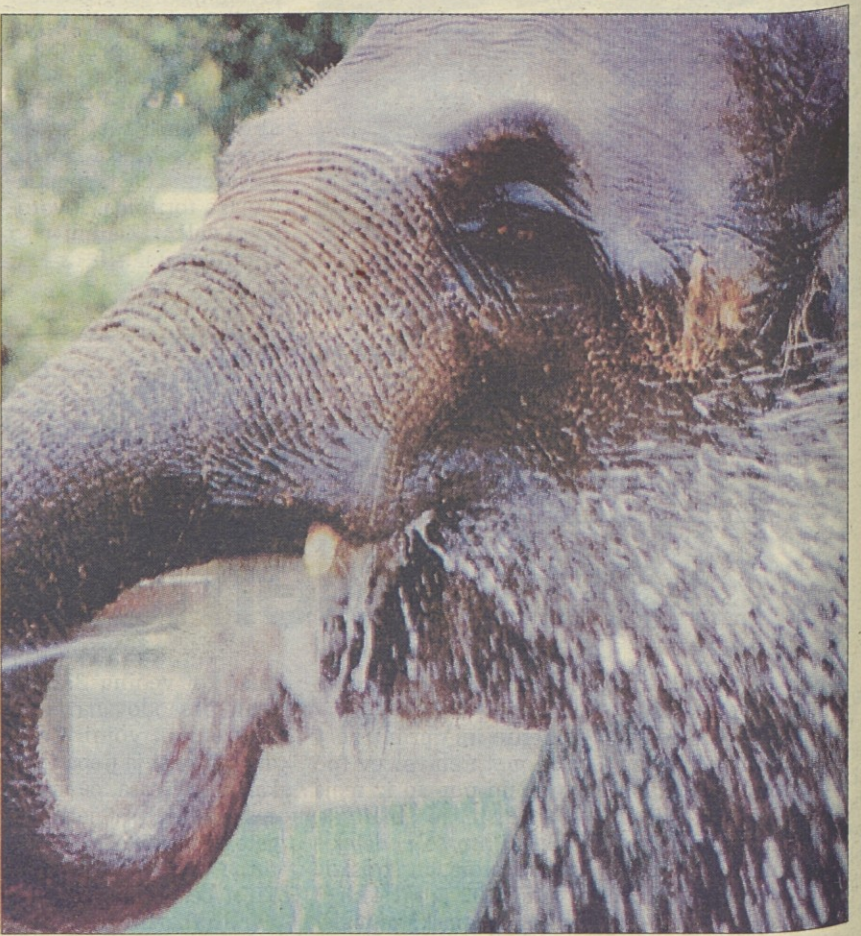
Razglednica potovala 31 let

RIM - Nuna Cristofora je 12. septembra 1964, ko je bila v italijanskem zdravilišču Chianciano, poslala svoji prijateljici Coroni Pagotto v Vittorio Veneto razglednico s podobo fatimske sestre Lucie. Razglednica je pršla na pravi naslov sele pred dnevi, sedaj 87-letna Pagottova pa se nuni Cristoforine ne more zahvaliti, ker je ta pred leti umrla.

En samomor vsakih pet ur

DUNAJ - Avstrija je tudi lani potrdila, da je med tistimi evropskimi državami, ki ima največ samomorov. Po podatkih avstrijskega zveznega statističnega urada je lani napravilo samomor 1.776 Avstrijcev. Velika večina samomorilcev so moski (1.285), lani si je namreč življenje vzelo le 491 žensk. Avstrijci se tolažijo, da je bilo v osemdesetih letih se več samomorov, v povprečju 2.000 na leto. Največ lanskih samomorov je bilo na Spodnjem Avstrijskem in v dunajski deželi. Avstrija je že leta na tretjem mestu po številu samomorov. Na prvem mestu je se vedno Madžarska, za njo pa Finska.

Kako prija...

S pasjo vročino se ubadajo tudi v arkansaskem Little Rocku, kjer so 43-letnega azijskega slona napojili kar s pomočjo protipožarnega hidranta (AP)

Umrta najstarejša Japonka

TOKIO - V 116. letu starosti je v Nagoji umrla Tane Ikai, najstarejša Japonka. Rodila se je leta 1879 in je po locitvi zivel kot kmetica samohranilka s svojimi stirim otroki. Pred sedmimi leti jo je zadela kap, tako da je od tedaj zivel v nekem domu za ostarele. Skrivnost njenega dolgega življenja je bila zaobjeta v enem samem stavku: »Ne pretiravati v skrbeh zaradi življenjskih tegob in ohraniti stik z naravo.«

Stoletnik poročil 12-letnico

KAMPALA - Kot je zapisal ugandski Monitor, je pred dnevi v vasi Rubazi neki 100-letni vrac v posmeh vsem zakonom in nasprotovanju staršev poročil neko 12-letnico. Kot kaže, je bila njegova carobna moc taka, da si nihce ni upal s silo spametovati stoletnega pohotneza. Vrac je že več mesecev imel razmerje z »dekletoni«, ki ji je popolnoma iznicil voljo, tako da je z njim zbežala in se poročila.